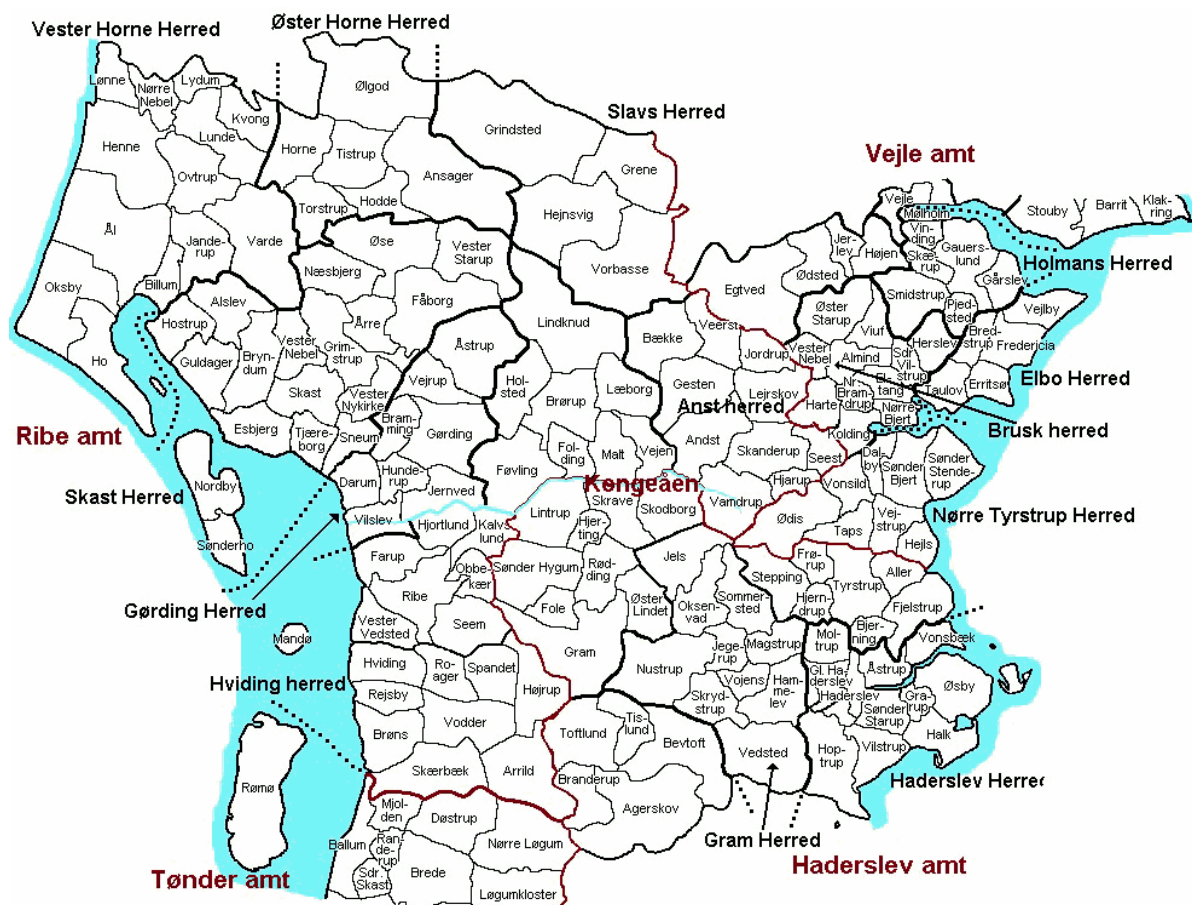

Slægten fra egnene omkring Kongeaen

- om Mary Mikkelsens aner

Foreløbigt manuskript af
Jan Løve Østerbye
november 2006

Indholdsfortegnelse.

Forord	5
Mary Camilla Dorthea Mikkelsen 1	6
2. generation.	7
Jens Michelsen 2	7
Cathrine Maria Wagner 3	10
3. generation.	21
Michel Mortensen 4	21
Maren Lauritzdatter Puggaard 5.....	22
Elkjær i Forum, Bryndum sogn.....	26
Poul Pedersen Wagner 6	30
Else Maria Tryk 7.....	30
4. generation.	32
Morten Michelsen 8.....	32
Kirsten Jensdatter 9	32
Klostergård i Sdr. Gørding sogn.....	35
Laurids Nielsen 10	36
Dorthe Jørgensdatter 11	36
Peder Poulsen Wagner 12	37
Cathrine Maria Hansdatter 13.....	37
Truels Jensen Tryk 14.....	38
Karen Jørgensdatter 15.....	39
Landsarkivet for Sønderjylland i Aabenraa om familien Tryk.....	40
Slægtsgårdsarkivet.	42
5. generation.	43
Michel Mortensen 16	43
Mette Madsdatter 17	43
Jens Pedersen 18	45
Margrethe Andersdatter 19.....	45
Niels Bennedsen 20	46
Maren Lauritzdatter 21.....	46
Jørgen Christensen Greve 22.....	47
Maren Hansdatter 23	47
Poul Pedersen Wagner 24	49
Mette Jacobsdatter 25	49
Jens Hansen Tryk 28	49
Karen Maria Truelsdatter 29	49
Jørgen Christensen 30	51
Maren Johansdatter 31	51
6. generation.	53
Morten Pedersen 32.....	53
Maren Michelsdatter 33	53
Mads Christensen 34	54
Anna Pedersdatter 35.....	54
Peder Nielsen 36.....	55
Kirsten Jensdatter 37	56
Benned Pedersen 40.....	56
Maren Nielsdatter 41.....	57

Laust Hansen	42	57
Karen	43	58
Christen Andersen	44	58
Kirsten Jørgensdatter	45	58
Hans Andersen	46	60
Maren Hansdatter Tranberg	47	60
Jacob Pedersen	50	61
Hans Bertelsen	56	61
Bodil Jensdatter	57	61
Binderup i Sønder Bjert sogn		62
Søren Sørensen Truelsen	58	63
Dorthe Marie Jørgensdatter	59	63
Christen Jørgensen Gregersen	60	66
Ieng Gregersdatter	61	66
Johan Lorentzen	62	68
Magdalena Jensdatter	63	68
7. generation.		69
Peder Mortensen Lervad	64	69
Karen Nielsdatter	65	69
Michel Jensen	66	74
Stårupgård.		74
Niels Pedersen	72	75
Kirsten Nielsdatter	73	75
Anders	88	75
Anne Christensdatter	89	75
Jørgen Mortensen	90	76
Anne Christensdatter	91	76
Anders Lassen	92	78
Dorthe Hansdatter	93	78
Hans Pedersen Tranberg	94	79
Kirsten Sørens datter	95	79
Jens Sørensen	114	81
Bodil Jenskone	115	81
Søren Sørensen Truelsen	116	81
Ingeborg Pedersdatter	117	81
Jørgen Andersen	118	82
Maren Jesdatter	119	82
Jørgen Pedersen	120	83
Anne Pedersdatter	121	83
Gregers Pedersen	122	83
Karen Hansdatter	123	84
Lorentz Johansen	124	84
Maren Jepsdatter	125	84
Jens Jensen	126	85
Mette Andersdatter	127	85
8. generation.		85
Morten Pedersen	128	85
Margrethe Jesdatter	129	85
Morten Jørgensen	180	86

Christen Christensen 182.....	87
Kirsten Jensdatter 183	87
Peder Hansen Tranberg 188.....	88
Maren Andersdatter 189.....	88
Anders Nissen 236.....	89
NN Jørgensdatter 237.....	89
Johan Johansen 248.....	91
Dorthe Loretsdatter 249	91
9. generation.	92
Christen Olufsen 364.....	92
Anne Hansdatter 365.....	92
Jens Eskildsen 366.....	95
Anne Hansdatter 367.....	95
Hans Knudsen Tranberg 376	95
Enne Hansdatter 377	96
Nis Nielsen 472	98
Jørgen Jepsen 474.....	100
Bold 475	101
10. generation.	102
Oluf Madsen 728.....	102
Dorthe Christensdatter 729	102
Eskild Jensen 732.....	102
Maren 733	102
Hans Christensen 734.....	104
Kirsten Hansdatter 735	104
Jep Joensen 948.....	106
NN Sørensdatter 949	106
11. generation.	107
Mads Lauridsen 1456.....	107
Anne Olufsdatter 1457	107
Jens Sørensen 1464	108
Margrethe 1456	108
Christen Jensen 1468.....	108
Hans Jørgensen 1470.....	109
Anne Hanskone 1471	109
Søren Eschildsen 1898.....	109
12. generation.	110
Eskild Petersen 3796.....	110
Litteraturliste og kilder m.m.	111

Forord

Det foreliggende materiale er alt, hvad det til dato er lykkedes mig at finde om min farmor Mary Mikkelsen og hendes aner.

Begge hendes forældre kom fra Syd- og Sønderjylland, idet faderens familie alle kom fra Ribe amt, mens moderens familie overvejende kan føres tilbage til Sønderjylland (Nordslesvig).

I anetavlerne er anvendt det fortløbende system (Kekule von Stradonitz' system). I dette system giver man probanden nr. 1, hans far nr. 2, moder 3, farfar 4, farmor 5 o.s.v. Alle mandspersoner nummereres således med lige numre, og alle hustruer nummereres med de følgende ulige numre. En persons far findes ved at gange denne persons nummer med to, hvorved altså ane 6's far har nr 12 og moder nr 13. Nr 12's forældre har nr 24 og 25, nr 13's forældre nr 26 og 27 o.s.v. Hvis man omvendt vil finde f.eks. barnet af ægteparret med numrene 30 og 31, så halverer man det lige nr. Barnet er altså ane nr 15, gift med nr 14, deres barn er nr 7, gift med nr 6, deres barn igen nr 3, gift med nr 2.

Materialet er næppe uden fejl og mangler, og jeg hører derfor gerne nærmere om eventuelle fejl.

Jan Løve Østerbye
December 2006
Rev. december 2007

Mary Camilla Dorthea Mikkelsen

1

Mary Camilla Dorthea Mikkelsen blev født den 27. juli 1887 i Dytmærskens 11 i Skt Mortens, Randers og døbt den 18. september 1887 i Hospitalskirken i Randers. Denne kirke ligger i Skt. Mortens sogn i Randers. (Ane 1). Efter sin skoletid kom hun i huset og lærte husgerning. I en periode omkring 1912 var hun i huset i København. I ægteskabet var hun hjemmegående husmor og et naturligt samlingspunkt i familien. Hun var meget dygtig til at sy og kniple. I 1940'erne fik hun konstateret sukkersyge, og i de følgende år døjede hun periodevis med denne sygdom. I husholdningen havde familien som regel hushjælp. Når der skulle vaskes og stryges kom der særskilt hjælp. Stuepigen Magda Jensen var i huset fra 1940'erne til Pouls død i 1965. Mary døde den 6. februar 1957 på Randers Centralsygehus og blev begravet den 11. februar i forældrenes gravsted på Randers gamle kirkegård.

Mary 1936

Poul 1936

Hun blev gift den 29. maj 1913 i Skt. Mortens kirke med **Poul Jakob Klemmen Daniel Løve Østerbye**. Han var født den 26. juli 1885 i Skt. Mortens, Randers og døbt den 20. september 1885 i Skt. Mortens, Randers. Han fik forberedelseksamen fra Randers lærde skole i 1901 og kom derefter i handelslære hos Brødr. Justesen i Randers. Han var færdiguddannet og fik sin handelseksamen i 1904. I 1905 blev han ansat som assistent i Randers Diskonto- og Lånebank. Her blev han fuldmægtig omk 1920 og kontorchef i 1952. Han beskæftigede sig mest med udlånsvirksomhed. Han blev pensioneret den 31. december 1956. Han var i mange år revisor for private og virksomheder i Randers. Familien boede i Slyngborggade og senere Pontoppidansgade 10. Ferierne tilbragte man ofte på pensionat i Skagen. De havde mange faste venner i byens borgerskab, som man mødtes med og spillede kort. De tog også ofte på udflugter sammen. Han døde den 28. august 1965 på Randers centralsygehus og blev begravet den 4. september 1965 i svigerforældrenes gravsted på den gamle kirkegård i Randers¹.

¹ Et længere og mere udførligt portræt af Poul Løve Østerbye vil blive givet i en senere udgivelse af familien Østerbye.

Wagn 1939

I ægteskabet fik de kun sønnen Wagn Løve Østerbye, som blev født den 28. september 1914 i Randers. Mary havde som ung haft engelsk syge, og efter fødselen af Wagn, frarådede lægen hende at få flere børn.

Wagn voksede op i Randers og gik i Forberedelsesskolen inden han kom på Randers Stats-skole. Her blev han student i 1933, i øvrigt sammen med den senere statsminister Jens Otto Krag. Wagn læste videre på Polyteknisk Lærestanstalt i København og blev civilingeniør i 1939. Derefter fulgte militærtjenesten, hvor han lå på Artillerivejens kaserne i København ved krigsudbrudet i 1940. Efter hjemsendelsen fik han arbejde ved Københavns amt, hvor han bl.a var tilsynsførende ingeniør ved anlæggelsen af Ring 3 fra Glostrup til Herlev. I 1947 kom han til Silkeborg kommune, hvor han sluttede som afdelingsingeniør i 1982. Wagn døde den 1. oktober 1997 i Silkeborg.

2. generation.

Jens Michelsen

2

Jens Michelsen blev født den 6. december 1847 på gården Elkjær i Forum i Brøndum sogn.

Han var søn af gårdmand og sogneforstander **Michel Mortensen** (1799-1849) og **Maren Lauridsdatter** (1806-53). De kom fra hhv. Sdr. Gørding og Jernved sogne.

Han blev døbt den 2. januar 1848 i Brøndum kirke, hvor fadderne var gårdmand Laust Hansens hustru², pigen Maria Andersdatter³, gårdmand Søren Enevoldsen⁴, gårdmand Anders Andersen⁵

² Laust Hansen fra Bryndumdam havde overtaget Damgård i 1832. Konen hed Karen Eskesdatter og stammede fra Aal sogn.

³ Hun kom fra Nørgård.

⁴ Han havde i 1828 købt Forum Gammelgård. Hans kone Anna Margrethe Andersdatter stammede fra Gørding sogn.

⁵ Han var skrædder, kom fra Bjerrefamiliens gård og var gift med en datter af den tidligere ejer af Elkjær.

og ungkarl Mads Hansen⁶, alle fra Forum (KB).

Den 25. januar 1849 døde faderen efter et styrt med sin hest (KB). Moderen ansatte derefter Peder Hansen Henriksen som bestyrer af gården. Han var født på Fåborg Mølle i nabosognet og giftede sig i 1852 med Ane Marie Mathiasen født i Graveslund.

Den 23. juni 1851 blev Jens vaccineret (KB).

I 1853 købte Peder Hansen Henriksen gården, kort før moderen Maren Lauridsdatter døde den 27. november, 47 år gammel.

Moderen sad i uskiftet bo efter faderen, og den 9. december 1853 var der indkaldt til bogennemgang. Af skiftet⁷ fremgår, at moderen ved salget af gården havde betinget sig aftægt hos Peder Hansen Henriksen.

Arvingerne var:

1. en datter, Kirsten, ugift og boende på Endrupholm.
2. en søn, Laust, gårdmand i Brøndumdum.
3. en datter, Dorthea, ugift og opholder sig på gården.
4. en søn, Morten, mindreårig, tjener i Tobøl i Føvling sogn.
5. en søn, Hans Christian, mindreårig, tjener på Forpgård (?).
6. en datter, Mette Marie, ugift, tjener i Varde.
7. en datter, Marie, 11 år, tjener i Jerne.
8. en søn, Niels Lauge, 8 år, opholder sig hos Peder Mortensen i Hostrup, Øse sogn
9. en søn, Jens, 6 år, opholder sig på gården.

Det blev oplyst, at Peder Hansen Henriksen havde udstedt en obligation på 400 rd med 4. prioritet i gården og som afdøde havde til gode.

Hertil kom, at aftægten var beregnet til 200 rd, som Peder Hansen Henriksen tilbød at udbetale med 160 rd. Samtidig skulle han udbetale 16 rd årligt til den mindreårige Jens. (Antal år blev ikke oplyst).

Alt indbo m.m. blev opgjort og prissat.

Skiftebehandlingen fortsatte den 6. marts 1854, hvor sønnerne Laust, Morten og Hans Christian var til stede med onklerne Peder Mortensen og Mathias Mortensen, gårdmænd i Hostrup i Øse sogn (Ø for Varde).

Peder Mortensen blev indsat som værge for de 4 piger, Kirsten, Dorthea, Mette Marie og Marie, samt Niels Lauge (- som jo allerede opholdt sig hos ham). Mathias Mortensen blev værge for Jens.

Skifteforvalteren forelagde samtidig alle kravene på boet (21 stk).

Overskuddet i boet blev herefter overført til Mathias Mortensen til opfostring af de mindste børn,

⁶ Han kom fra Forumgård, som han overtog 1869.

⁷ Skads herreds skifteprotokol 1848-58 (B84 - 140).

herunder forpligtelsen til at yde Jens 16 rd årligt.

Fra boet modtog Jens Mikkelsen en bryllupsske⁸ med inskriptionen *CPS MMD S Bøll 1826*. Det var en gave til Morten Mikkelsens bryllup i 1826 fra søsteren Mette Mortensdatter og hendes mand Christen Pedersen, som boede i Sønder Bøll, Sdr. Gørding sogn.

Ved FT 1855 boede Jens Mikkelsen i Hostrup i Øse sogn hos onkelen Mathias Mortensen. På nabogården hos onkelen Peder Mortensen boede hans to søskende Hans Christian og Niels⁹.

Ved FT 1860 boede Jens stadig i Øse hos onkelen¹⁰.

1. søndag efter påske 1862 (den 27. april) blev Jens Mikkelsen, "søn af afdøde gårdmand Mikkel Mortensen og ligeledes afdøde hustru Maren Lauridsdatter (plejefader gårdmand Mathias Mortensen i Hostrup)" konfirmeret. Hans fødselsdato og dåbsdato er ligeledes anført. Jens fik mg i kundskab og mg i opførsel og var dermed blandt de bedste på konfirmationsholdet.

Herefter kom Jens til Kolding, hvor han formentlig fortsatte sin skolegang i en af byens realskoler. Her boede han hos morbroderen Anders Lauritzen Puggaard (1823-85). Morbroderen var gift med Else Marie Knudsen (1824 - efter 1885), og de havde sammen børnene Jensine Dorthea (1850), Nielsine Kirstine (1854) og Knud Waldemar (1859). Anders Puggaard var først sømand i Kolding, senere værtshusholder og restauratør, og hans sidste adresse var Axeltorv. Nielsine blev senere gift med glarmester Anders Peter Andersen i Kolding, og de havde sammen børnene Elise (1873), Vithus (1881) og Ellen (1884). Som følge af det tætte forhold til denne familie, blev kusinen og hendes mand i Jens Mikkelsens familie betegnet som onkel og tante, og børnene som fætter og kusine!

Den 28. oktober 1870 startede Jens som menig nr. 185 ved 5. bataljon i 2. korps. Han blev hjem-

⁸ Skeen er nu i min varetægt.

⁹ Ved FT 1855 boede følgende to familier på gårde i Hostrup i Øse sogn:

Peder Mortensen	52	gift	Gjørding	gårdfæster og husfader
Marie Jeppesdatter	53	gift	fra sognet	hans kone
Niels Mikkelsen	11	ugift	Bryndum	husfaderens brodersøn
Hans Chr. Mikkelsen	19	ugift	Bryndum	tjener
Niels Nielsen	16	ugift	Grindsted	tjener
Ane Jensen	20	ugift	Thorstrup	tjener
Mathias Mortensen	50	gift	Gjørding	gårdfæster og husfader
Karen Christensdatter	60	gift	fra sognet	hans kone
Jens Mikkelsen	8	ugift	Bryndum	plejesøn
Hans Peter Tøgersen	30	ugift	fra sognet	Tjener [Karen Christensdatters søn af 1. ægteskab]
Johanne Frandsen	25	ugift	fra sognet	tjener

¹⁰ Ved FT 1860 boede familierne som følger i Hostrup i Øse sogn:

Mathias Mortensen	54	gift	Gørding	gårdfæster og husfader
Karen Christensen	65	gift	fra sognet	hans kone
Jens Mikkelsen	13	ugift	Brøndum	plejesøn
Kirsten Marie Poulsen	29	ugift	fra sognet	tjenestepige
Peder Mortensen	57	gift	Gørding	husfæster
Marie Kirstine Jepsen	58	gift	fra sognet	hans kone

sendt som underkorporal den 29. juli 1871. Af hans soldaterpapirer fremgår, at han var 65½ tomme høj (svarer til 171 cm), var af stærk legemsbygning, havde blå øjne og mørkblondt hår. Han betegnes som landmand.

Den 1. marts 1873 startede han som gendarm af første grad, nr. 88 og var tjenestegørende følgende steder:

Skodborghus (8½ km øst for Foldingbro) fra 2. marts 1873
Nielsbygård (3½ km vest for Foldingbro) fra 6. februar 1874
Foldingbro fra 3. april 1875.

Jens lærte sin senere hustru Cathrine at kende, mens han gjorde tjeneste i Foldingbro 1875-77.

Efter ansøgning fik han sin afsked fra gendarmeriet den 1. april 1877 med udtalelsen: "Til korpsets fuldkomne tilfredshed".

Den 1. april 1877 startede han så som kontorist på toldkontoret i Kolding, og den 21. marts 1879 blev han udnævnt til medhjælper i Strands på Mols under Ebeltoft toldkontor.

Toldassistenten i Strands (strandkontrollør) havde ansvaret for opkrævning af skibsafgifter ved anløb samt vareafgifter for varer, som blev ført over bolværkerne. Hans distrikt omfattede det meste af Mols og omfattede landgangsbroerne i Knebel, Begtrup (ved Særbæk) og Kongsgård. I 1870'erne blev der etableret rutefart mellem Århus og Mols (bl.a. Århusbugtens Dampskibsselskab), ligesom mindre fragtskuder jævnligt anløb broerne med laster.

Af årsberetningen for Ebeltoft tolddistrikt fra 1875 fremgår det, at der fra Århus til Strands (Mols) blev indført bl.a:

90.385 pd foderstoffer
67.074 pd kolonialvarer
54.465 pd kunstgødning
41.113 pd jern og jernvarer

Hertil kom en lang række andre dagligvarer: sukker, tobak, brændevin, vin, manufakturvarer og bygningsmaterialer m.m.

Den modsatte vej blev der fragtet landbrugsprodukter: korn, æg, levende dyr, skind, ål m.m.

En del af disse produkter blev eksporteret videre til England.

Cathrine Maria Wagner

3

Hun blev født den 17. maj 1855 i Foldingbro i Lintrup sogn. Hendes forældre var gårdmand og farver **Poul Pedersen Wagner** (1818-88) og **Else Maria Tryk** (1815-81). Hun blev døbt den 21. maj i Lintrup kirke og vaccineret den 2. juli 1859 af Reimers.

Gården i Foldingbro lå syd for Kongeåen, og ved fredsslutningen i 1864 kom gården til at ligge på den tyske side af grænsen. Til gården hørte dog fortsat jord, som lå nord for grænsen. Forældrenes sindelag var ikke til at tage fejl af - og Cathrine blev derfor konfirmeret i Føvling kirke

den 3. oktober 1869. Hun gik til forberedelse sammesteds i sommeren 1869, og præsten gav hende følgende vidnesbyrd: "Hun lagde for dagen gode kristendoms kundskaber og viste et rosværdigt forhold¹¹." Det må antages, at hele familien ofte tog til gudstjeneste i Føvling kirke om søndagen og dermed viste deres sindelag.

Foldass J. Mikkelsen Anders
 Fyns Stiftamtis jnr.
 1973-310-205

L.F. No. 12407
 1868

Kathrine Maria Wagner
 med Datter af Jørgen Paul Petersen Wagner og Julem Elise Maria Poyg af
 Dalhusbro Listerup bygd, er født 17 Maas 1858 fatter Knudsen Kals.
 Besiddelse af Hus 9; Listerup bygd, født 21 Maas 1833 og nærmest
 2 Jul. 1859 af Heimans.

for forjættede at have været i den nævnte Bygd, og at
 spille sin Lære for sig selv og sine sønner, som ved den Tid
 og ikke at nævne det tilfælde, som blev en Person
 af den Datter fødte: Datteren fødte 17 Maas af den Michaelis
 den 3 Oktobr 1869 og med hendes Datter og af den
 Jørgen Knudsen

Besiddelse den 9 Oktobr 1869. Mikkelsen,
 Jørgen og Julem Poyg
 Atteste.

Ægteskabet.

Jens Mikkelsen blev gift den 29. april 1879 i Føvling kirke med pigen Kathrine Maria Wagner. Forlovere ved deres bryllup var hendes far og hans morbror Anders Lauridsen Puggaard fra Kolding (KB). Cathrine tjente ved deres bryllup i Åtte, som ligger mellem Foldingbro og Føvling.

Til deres bryllup modtog de unge bl.a. to bryllupsskeer¹² mrk. henholdsvis *N Gammelgaard D. Gammelgaard Foldingbro 29 april 1879* og *Iver Thomsen Foldingbro d 29 april 1879*. Givernes relation til familien er ukendt, men det var formentlig naboer fra Foldingbro.

Ved FT 1880 boede familien i Strands i Vistoft sogn:

Jens Mikkelsen	M	32	gift	Brøndum, Ribe a	husfader, toldass.
Cathrine Marie f. Wagner	K	25	gift	Foldingbro, Slesvig	husmoder, hans kone
Poul Wagner Mikkelsen	M	u. 1 år	ugift	født her i sognet	deres søn

I samme hus boede aftægtsmand Niels Jensen Laumand (se nedenfor).

¹¹ Oplysningerne fremgår af et vidnesbyrd, som præsten i Bækbølling udfærdigede umiddelbart efter, den 9. oktober 1869. Det er nu i min varetægt.

¹² Skeerne er nu i min varetægt.

Den 23. oktober 1882 blev Jens udnævnt til toldassistent ved Hevringholm på Djursland, og den 30. oktober 1884 fik han så forflyttelse til Randers, hvor han boede resten af sine dage. Den 5. februar 1896 fik han endelig sin bestalling, d.v.s. kongelige udnævnelse til toldassistent. Han blev pensioneret fra toldvæsenet den 1. oktober 1921, 73 år gl.

Jens Mikkelsen

Cathrine Maria Wagner

Fra Håndbog for Toldetaten, 1921, kan man se følgende om Randers Toldkammer og lønforholdene. Chefen var toldinspektør N.C. Neerfeldt, som fik en årsløn på 6900 kr. plus et tillæg på 400 kr. Næstkommanderende var toldkasserer H.C.J. Haagensen, som fik 5700 kr. i løn. Der var to toldkontrollører, løjtnant O.G.W. Neuhaus, som fik 4800 kr. i løn og A.J.V. Andersen, som fik 3900 kr. i løn. Sidstnævnte var relativt nyudnævnt. Der var 8 toldassistenter, hvor Jens Mikkelsen havde den længste anciennitet. De øvrige var T. Moestue, C.C.S. Wandborg, H.P. Hansen, løjtnant C.F.H. v. Rosen, P.C. Munch, H.H. Skrydstrup og A.M.C. Andersen. De fik alle 2220 kr. i årsløn, undtagen Jens Mikkelsen, som fik 20 kr. mindre - formentlig som følge af, at han med sin høje anciennitet var fritaget for en vagtforpligtelse eller lignende. Der var endvidere 2 toldmedhjælpere (med en årsløn på 1470 kr.), 6 toldelever (årsløn 900 kr.), strandvagtmester C.T. Bertelsen i Udbyhøj (årsløn 2880 kr.), overbetjent J. Lassen (årsløn 2100 kr.), toldpakhusformand J.M.F. Stephansen (årsløn 2100 kr.), toldbetjentene C.A.Ø. Berggreen og P.J. Lund (årsløn 1800 kr.) og pakhusarbejderne T.M. Rasmussen og M.M. Kristoffersen med samme løn. Endelig var der en toldopsynsmand ved Hevringholm Strand, som fik 600 kr. årligt (bijob).

Cathrine og Jens fik børnene

Poul Wagner Mikkelsen (1879-1940)

Elise Marie Mikkelsen (1882-1959)

Michaeli Wagner Mikkelsen (1885-1980)

Mary Dorthea Camilla Mikkelsen (1887-1957)

Som man ser, bevarede familien gode gamle traditioner i navnevalget. Alle bedsteforældrene fik opkaldt et barn efter sig!

Poul Wagner Mikkelsen blev født den 16. august 1879 i Strands ved Begtrup Vig på Mols. Han blev døbt i Vistoft kirke den 23. september s.å. og fadderne var farver Wagner af Foldingbro, partikulier Munk, aftægtsmand Niels Laumand og gårdejer Hans Pedersen, alle af Strands (KB).

Elise Marie Mikkelsen blev født i Strands den 3. februar 1882 og døbt i Vistoft kirke den 26. april s.å. Fadderne var jomfru Vilhelmine Munch, gårdmand Søren Laumand, købmand Anders Hvid, alle af Strands, og politiassistent Nielsen af Aarhus (KB).

Michaeli Wagner Mikkelsen blev født i Randers den 25. juli 1885 og døbt i Sct. Mortens kirke den 16. august s.å. Ved hans barnedåb er forældrene og tømrer S. Sørensen og hustru nævnt som faddere (KB). Han er indført i kirkebogen lige før svogeren Poul Løve Østerbye!

Mary Dorthea Camilla Mikkelsen blev født i Randers den 27. juli 1887 og døbt i Sct. Mortens kirke den 18. september s.å. Ud over forældrene er der ikke anført faddere (KB).

Kære fader

Til Erindring om Din 50 aarige Fødselsdag

fra din heng. Søn
Poul

På billedet ses: Mary (10), Elise (15), Michaeli (12) og Poul (18)

Begge sønnerne gik i faderens fodspor og blev toldere, idet Jens skaffede dem lærepladser på toldboden i Randers. Poul startede her som medhjælper (elev) i 1894. I 1908 blev han assistent og flyttede til København, hvor han gjorde karriere i Frihavnen. Han blev toldkontrollør i 1922 og senere overtoldkontrollør. Han engagerede sig stærkt i foreningsarbejde.

Michaeli blev efter sin præliminæreksamen ansat som medhjælper i 1900. 1910 blev han assistent, flyttede til Holstebro 1911, Svendborg 1915, inden han kom til overtoldinspektoratet for Østifternes kontor i 1920. Han blev kontrollør i Maribo 1927 og toldforvalter i Nyborg 1941-55. R af D.

Elise (Lis) fik en uddannelse som telegrafist. Hun var vist en af de første kvinder, som fik denne

uddannelse. Hun var ansat ved Statstelegrafene inden hun blev gift og opgav sit arbejde.

Mary fik ikke nogen formel uddannelse, men lærte husgerning gennem sit arbejde i forskellige hjem. Hun var bl.a. en periode i København.

De to brødre Poul og Michaeli giftede sig senere med søstrene **Ragnhild** (Rassi) og **Olga Schmidt**, døtre af købmand Julius Schmidt i Randers. Elise giftede sig med **Elof Jørgensen**. Han kom fra København og havde en bror, Folmer Jørgensen¹³, som var tolder i Københavns Frihavn og god ven med Poul. Mary giftede sig med **Poul Løve Østerbye** fra Randers. I de fire ægteskaber kom der kun 3 børn, **Kirsten** (1907-2005), **Wagn** (1914-97) og **Poul** (1914-20).

I 1904 fejrede de sølvbryllup med en fest i Randers. Til den lejlighed blev der skrevet flere sange, bl.a. denne:

Lidt "vrøvl" i dagens anledning den 29. april 1879/1904

mel: Vort fødeland var altid rigt

I Foldingbro en pige var
som Jenses hjerte fanged
af disse to der blev et par
som rigtig passed' sammen
på ganske lidt de giftede sig
og rejste så den lange vej
til Molbolandet hvor et hjem de fik
svært hyggeligt indrettet.

Der gik et år omtrent nu hen
i fryd og megen lykke
og da kom Poul den lille dreng
og bragte hjemmet hygge.
Han blev jo nu en farlig svend
og fik skam mange klaps og skænd
og nu han er en ungersvend
snart tolder og forlovet.

Fra Mols er også Lisseemor
em rigtig fiks lille pige
om hende er der mange ord
til hendes ros at sige.
Ved telegrafene har hun slidt
og har nu nået det så vidt
at hun er kommen højt på strå
og har sin fremtid sikret.

På Mols de boede en 3 år
til Hevring så de rejste

De tog nu så til denne by
hvor toldereren fik sikkert ly
og flyttede i haven ud
hvor Mikkel kom til verden.

Han var en rigtig Tykkemand
og fars og mors lille dengse:
han var nu også en rare dreng
snart yndling hos bekendte.
Nu er han tolder så flink og stor
og vil gøre glæde hos far og mor
Se kun på ham hvor fin han er.
Han vil os helt dupere.

Nu kommer vi til Marylil,
den sidste af dem alle.
En rigtig dygtig lille pi'e
vi hende dog må kalde.
Hun hjælper mor med stort og småt,
og hvad hun gør, det er skam godt.
Hun laver mad og cykler flot
og spille kan hun også.

I dag de to har været gift
i femogtyve vintre.
Derfor er vi hos dem til fest
og vil la glæden tindre.
Men allerførst de dog skal ha
et ordentligt godt "hurra"
gid de må leve mange år
og stedse være raske.

¹³ Folmer Jørgensen var overtoldkontrollør og chef for valutakontoret i Københavns Frihavn. R. Han var en habil maler - flere af hans akvareller er fortsat i familiens besiddelse - og beskrev i artikler i Dansk Toldtidende livet i Frihavnen. I juli 1952 skildrede han således Poul Wagner Mikkelsens virke.

der leved de i gode kår
til Randers for dem knejste.

Danni.

Jens Mikkelsen var belæst og samlede en del bøger sammen. Han fik indbundet bøger, men har også selv indbundet enkelte værker, som stadig er bevarede. På sine gamle dage havde han en undulat - piphans. Min far har fortalt, at denne fugl kunne "snakke" og ind imellem satte sig til rette på Jens' briller!

Provinds arkivet i Viborg
Fra Gørding, Jæved og Provinsum Logns Kirkebøger
Bedstefader: Morten Michelsen født 1767 i Starup, Gørding Logn
Bedstemoder: Kirsten Jens Ratter f: 1770 i do do
Fader: Michel Mortensen født 21. juli 1799 d. 25/1, 1849 begr. 3/2 1850
Moder: Marcus Lauritz Ratter født 1806 død 27/11 1853 " 3/12 1853
viede i Jæved Kirke 21/10 1846.
Børn:
Kirsten Michelsen f. 15/6 1827 død 19/6 i Kirke 20/8 død i Amerika
Lauritz " f. 15/5 29 " 17/5
Kordred " f. 21/4 31 " 25/4
Morten " ?
Kans Kristian " f. 11/4 36 " 13/4
Nette Marie " f. 21/4 38 " 23/4
Elise Marie " f. 18/2 41 " 7/3 død 29/12 41 begr. 2/1 42
Marie " f. 8/12 42 " 8/1 43.
Nels Lauritz " f. 16/4 45 " 29/7
Jens " f. 9/12 47 " 2/1 48
Faders Brødre:
Jens Mortensen d. 1794
Peter " " 1803
Mathias " " 1806 12/8
Mads " " 1810 29/4
Jens " " 1814 15/8
skrevet af Jens Mikkelsen

Han interesserede sig også stærkt for sin familie og dens herkomst. Han rejste flere gange til "provinsarkivet" eller "rigsarkivet" i Viborg, som han kaldte det nuværende landsarkiv, og studerede og lavede udskrifter af kirkebøgerne med oplysninger om den nærmeste familie. På det grundlag udarbejdede han en "stamliste" over familien tilbage til sine bedsteforældre. Hans søn,

Michaeli Mikkelsen, hævdede senere, at det var umuligt at komme længere tilbage, da kirkebøgerne var brændt. Måske hentyder han hermed til de manglende kirkebøger for Jernved sogn, idet bøgerne fra før 1814 for dette sogn blev ødelagt ved en brand i præstegården.

I betragtning af, at Jens gennem årene lavede flere lister over sin familie - den mest komplette findes i hans gamle bibel¹⁴ - og der i hans fotoalbum ikke optræder billeder af hans søskende, synes Jens som voksen kun at have haft meget lidt kontakt med sine søskende; måske havde han slet ingen.

Derimod vides det, at han havde god kontakt til morbroderen Anders Lauritzen og dennes familie i Kolding. På en cykeltur til Sønderjylland i 1923 beskriver sønnen Michaeli således, at man i Kolding besøgte familiegravsteder. Denne familie optræder i hans fotoalbum.

I begyndelsen af 1917 takkede Cathrine sønnen Michaeli for julebrev. I brevet beklagede hun sig over, hvor vanskeligt det var at finde en pige, men nu havde hun da fundet en, som kunne komme om formiddagen. Af brevet¹⁵ fremgår iøvrigt:

Villa Aftenhvile d 18. januar 1917

Kære Michali!

Du takkes mange gange for dit kære brev, som vi to gamle længe har ventet efter, og tak for julehilsenen. Men du fik jo sendt brevet tilbage på grund af, at den var for tung til vægt....

Vi lever jo i al stilhed. Har ikke mærket meget til julen, men når bare man er rask, så må vi jo ikke klage. Vi mangler jo ikke hverken at bide eller brænde, som man siger, og det er store ting i disse tider. Der er nok, der mangler....

.... Hr Børge overbragte en hilsen fra vore børn, som han havde truffen på Hotel Wivel. Da fader kom og fortalte det, sagde jeg, så er det nok derfor vi ingen breve får. De har såmænd ingen tid tilovers til at skrive. Det er svært som I københavnere holder julegilder. I kan synges: Julen varer ved til Påske. Ja, det er godt I kan more Eder med hinanden.

Vi er blevet gamle og sidder hjemme aften efter aften. Jeg strikker, stopper og syr, som jeg bedst kan, og når fader har læst sin avis, kommer han med kortene, lægger bordet fuldt og sidder og morer sig med det. Kl. 9 drikker vi kaffe og 9½ a 10 er vi sengefærdige.

I sidste uge var fader syg torsdag morgen. Han var oppe og var fin og færdig, men havde sådan slemme mavesmerter, men så fik jeg da bugt med ham den gang og fik ham til at blive hjemme og i seng. Havde han nu gået ud i kulden, så havde han haft hans influenza, som han har hver vinter. Jeg fik ham da til at blive hjemme til om mandagen.

.... Gigten er til tider slem. De sidste 2 nætter har været pinefulde. Det er østenvind og sne, vi skal have mere af

*Tak for brevet
fra din hengivne moder.*

¹⁴ Biblen er nu i tipoldebarnet, Kristoffer Løve Østerbyes, besiddelse.

¹⁵ For at lette læsningen af hendes breve, har jeg indsat punktummer og afsnit i brevene!

I 1918 havde sønnen Poul åbenbart skrevet til moderen og erindret hende om bedstefaderen Poul Pedersen Wagners fødsel i 1818. Hun skrev derefter tilbage til ham¹⁶:

Villa Aftenhvile d 18 april 1918

Kære gode søn!

Du takkes så mange gange for dit brev til mig. At du sådan mindedes din bedstefar, den dag han kunne have fyldt 100 år, ja han var en rask brav gammel mand, men jeg kan slet ikke forstå at vi skulle kalde ham gammel, når jeg tænker på din egen fader, som er fyldt 70. Der er mange, der siger til mig. Fru Mikkelsen, vi kan ikke forstå, at når vi møder ham, at det kunne falde os ind at tænke på, at toldassistenten er en mand på 70. Og I kan tro, siden far har fået helt nyt undergebis, klæder ham nydeligt, det er jeg glad ved, for hans tænder var frygteligt grimme.

Siden Lis og Eluf var hjemme, har fader både savet og hugget en hel rummeter skovbrænde, det var hårdt brænde at arbejde i. Hvis det var mig ville mine næver blevet komplet ødelagt. Jeg har haft en stor forårsvask. I 3 dage havde jeg det ude for at tørres. Det er en meget kold forår, vi må fyre hver dag. I går strøg vi 3 mand hele dagen. Nu på mandag gardinvask, og så ville jeg bede til lidt varme. Så fortsætter vi med rengøringen.

Faders sommerferie begynder vist i morgen, så vil han tapetsere vores veranda. Det vil ikke koste mere end lade den kalke, for nu skal vi jo selv holde lejligheden i stand. Køkken og spisekammer må vi have kalket, da det er helt sort, og ikke fået i 4 år. Når den så trænger igen, vil jeg da håbe, vi kunne finde en lille lun lejlighed. For det første siger lægerne, at det er det allerværste sted jeg kunne bo, som lider så meget af gigt, og for det andet, jeg er lige ved at fryse ihjel her om vinteren. Også sidde inde ganske alene hele eftermiddagen i spisestuen er lige ved at blive menneskesky. Den anden kakkellovn duer ikke, men det vil fader ikke høre.

Ja, kære Poul, det var jo bedstefader vi egentlig skulle tale lidt om. Ja både fader og moder var to mennesker, der var meget afholdt i sognet. De var stræbsomme. Moder med et dårligt helbred. Fader kan jeg aldrig mindes have ligget syg. Men stakkels gamle fader, der havde været så stræbsom og god, skulle få så dårlig en pleje, da moder og søster Karen var døde. Rikke skar mellemmad til fader, der var over en tomme tykke en gang jeg var hjemme. Du var med lille Poul. Da sagde fader, kan du ikke lille Rikke, skære dem lidt tyndere. Så svarede hun: Vil I ikke have dem, kan I minsæl lade dem stå. Ja kære søde Poul, det gjorde mig så ondt, for moder havde altid sagt til os børn, bliver fader ene, så må I alle 3 være god ved ham.

For fader har altid passet sit farveri og var ingen køkkenskriver, han kom ind at spise og drikke, når vi kaldte på ham. Jeg var tit i farveriet og råbte: Far vil I komme ind at spise. Han havde tit så travlt, at han ingen ro havde på sig. Han skulle ud igen til hans kyster¹⁷ og kedler. Han havde mange gange ild under dem både dag og nat i en 3 uger og når han henimod aften kørte til Kongeåen med en stor trækvogn fuld af vadmél og garn, ned i vores eng for at skylle det, stod han ude på en lille bro midt på åen og skyllede med begge hænder for at få det rent. Han havde i frostvejr en stor jernstage med sig for at slå isen i stykker. Blev han længere borte end moder syntes det måtte vare, så en af os afsted ned til fader, for at finde ham. Vi råbte langt

¹⁶ Originalbrevet er i barnebarnet Birgit Jacobiks besiddelse. Jeg har en fotokopi.

¹⁷ Baljer eller metalkedler til farvebade.

oppe i marken: Fader er I der. Så blev han så glad. Vi løb jo altid ned til ham, så skulle vi altid køre med ham hjem. Så sad vi jo foran på vognen med alt det våde tøj, men det tog vi ikke så nøje. Moder stod gerne i døren og ventede. Ville have fader ind og få tørt tøj på og få lidt varmt, men jeg kan tydeligt huske, at fader var ikke til at formane ind, inden han havde fået alt sit garn og tøjet røstet ind og hængt op. Tørkammeret, der fyrede vi så både dag og nat. Ja, havde det været nu, ville det have blevet en dyr historie, men fader havde jo selv en stor mose. Der har jeg ringet nogen dusin tørv hver sommer. Ja fader var en brav mand.

Far og mor begyndte med slet ingen ting. En seng med 2 lagner. Når moder skulle vaske dem, så havde hun ingen til hun fik dem tørre og rullet, 1 bord og 3 stole. I vil vist le, når I læser det, men det er sandt.

Fader ville ikke have mere farvevare end han kunne bære hjem til Foldingbro fra Haderslev på sin ryg. Han ville ikke have mere end han kunne betale. Den gang kan I tro det var tider at være farveri. Alle i hjemmene lavede klæder. Det kan jeg selvfølgelig ikke huske. Jeg kan kun huske, at der kom en købmand fra Flensborg, som solgte varer til fader 2 gange om året. Han sagde altid, når han kom ind: Er hr. Wagner hjemme.

Du kan tro, at fader havde en god vilje til at hjælpe andre. Der var mange mennesker, der på egnen. Han var bekendt. Når vi går ned til den gamle farver Wagner får vi aldrig nej. Når vi fortalte fader, at han ikke måtte gå i Caution eller låne ham penge. Så sagde han altid. Hvis vi alle siger nej, hvor skal den stakkels mand da gøre. Ja fader var alt for god. Han kunne dårligt sige nej. Ja, vi børn har meget at takke far og mor for, men havde far holdt lidt mere på pengene, så havde vi fået dobbelt så meget. Men han kunne dårligt sige nej. En retskaffen dansk mand var han til liv og sjæl.

Derfor da det halve Foldingbro blev tysk, blev en stor skade for faders næringsvej, da han havde hans største kunder fra Danmark, men de danske toldembedsmænd fik barmhjertighed med fader. Den danske toldforvalter Rafn, hele familien kom ofte over til os, søgte for fader, om han ikke måtte have lov til at overføre varerne fra Danmark over til hans eget hjem, når han selv hentede og bragte det igen, så han fik lov til det, at varerne blev vejjet og målt og plomberet på begge toldsteder. Og fra den dag havde jeg min bestemte plads ovre på den danske toldsted at stå og modtage varer til farvning, presning og deslige. Og derfra kom jeg til at lære at kende min mand, der kom han ind mange gange om dagen. 3 gange blev fader det forbudt at overføre dem, der ville gøre ham ondt, men han sagde altid: Gudskelov, nu kan jeg da se vores udkomme.

Jeg kan huske, at når det var kongens fødselsdag og faders den 9. og toldforvalter Rafns den 10. april, så blev der flaget i 3 dage. Tolderne sagde altid, at gamle Wagner er den eneste dansksindede mand på den tyske side, derfor skal han have den ære.

Du, kære Poul har meget til fælles med bedstefader. Du eller en god vilje vil gerne hjælpe, når du kan, er meget afholdt, det var han også. Du ligner ham mest af alle børnebørn, siden du er kommet hjemmefra er det først, jeg kan rigtig se det. Dine læber og underansigt, ja selve den høje pande stammer fra bedstefader, og mine hænder og alle jeres 4 den samme hånd, som min kære gode faders hånd.

Jeg glemmer aldrig så gerne fader ville se pæn ud. Jeg både rettede hans hår, når han skulle i selskab, satte kravetøj på. Han bar altid et sort silketørklæde, der blev bundet under hagen med en knude, og han spejlede sig flere gange om nu det så ud, som det skulle. Når han skulle ud, ville han gerne være pæn.

Ja, kære Rassi og Poul, I tror vist, jeg er ikke rigtig. Jeg skal hilse fra fader, at han er ved at klippe tapet til verandaen. I morgen skal det gå for sig, Gudskelov, nu er han rask igen. Hils lille Musse. Jeg venter hende i hendes ferie. Bliver det i jordbærtiden skal hun få hver dag.

Hilsen fra farmor og farfar til Eder alle 4.

Jens og Cathrine Mikkelsen boede flere steder i Randers, i 1882 i Dytmærskens 11, men længst i villa "Aftenhvile" på Jægersvej i Strømmen, syd for Gudenåen. Her døde Cathrine den 12. september 1922.

Ved moderens begravelse holdt sønnen Poul denne tale:

I denne stund, da alle vi, der holdt af mor, er samlede her for i dag at stede hende til hvile, vil jeg gerne her i det hjem hun elskede og som hun hang ved med hele sit hjerte, netop her bringe mor en inderlig tak for alt det, mor har været for os, der hørte dette hjem til.

Børn, intet kan stå mål med en moders kærlighed, thi moderkærlighed er den rene og mest uegennyttige følelse, som kan næres hos et menneske, og den kærlighed dør ikke så længe et moderhjerte slår.

Tak, lille mor, for alt hvad du har gjort for os i vor barndom, for din utrættelighed, for al din pligtfølelse, for alt det gode, du lagde i vore barnehjerter. Det var så god en sæd, at vi, da vi blev ældre, og livet væltede sig ind over os, og man blev grebet af livet og lysten til livet, ja, da var de gode frø, som du havde sået, så livskraftige, at alt det ukrudt, som søgte at tage magten fra den gode sæd, til slut blev kvalt, og det gode, som var sået, voksede sig kraftigt og bar frugt. Du, lille mor, bar sejren hjem.

Ja, hjem, netop det ord har en himmelsk klang, og den allerdejlige klang, når først man bliver ældre, thi i ungdommens sorgfrie år, når der er så meget, der vinker, lokkes og drager en, da glemmer man desværre så ofte, at der er to derhjemme i det gamle hjem, der frygter for, at det gode, de har nedlagt, har stridt, bedt og savnet for, skal bukke under.

Derfor er jeg taknemlig for, at jeg har fået lov til at beholde far og mor, til jeg selv blev mand, fik hjem, hustru og børn, selv prøvede livets glæder, men også lærte dets sorger at kende, thi først da gik det rigtig op for mig, hvad jeg i grunden skyldte far og mor, og jeg er glad for, at jeg lærte det, thi derved fik jeg sagt far og mor tak for alt det, de havde gjort for mig, og jeg er lykkelig ved, at jeg tilhører en familie, der føler sig så fast knyttet til hinanden, thi jeg føler at vi 4 søskende tilligemed vore ægtefæller står fast tømret sammen og det giver ryggrad, at vide at man ikke står ene, men altid ved en broderhånd parat.

Til det sidste kredsede moders tanker om hjem, mand og børn og børnebørn, og moders sidste tanker gjalt sikkert dig, lille far, thi det ved jeg af hendes egen mund, at hendes største ønske var, at hun måtte pleje dig til det sidste, thi, "hvad skal der blive af far uden mig", sa' mor, ja det kunne hun slet ikke fatte, og deri lå hele hendes kærlighed og hele hendes pligtfølelse. Hun havde lovet at være din følgesvend gennem livet og hun ville holde det. Vorherre ville nu noget andet, og vi kan aldrig være dig i mors sted, men kære far, fra i dag er vore hjem altid dit hjem, og altid står vor dør åben for dig.

Hvorledes du vil indrette dig nu, ved jeg endnu ikke og det skal vi heller ikke

tale om her, men jeg tør sige på alle vi 8 børns vegne, at når vi tager mod dig, så skal det ikke blive pligt, men det vil altid være fordi vi holder så meget af dig og det er altid os, der er din skyldner.

For flittige hænder har nu fundet hvile, et kærligt hjerte har ophørt at slå, men for os børn vil mors billede stå til vor sidste stund uudslettelig i vore hjerter og blandt os skal hun leve videre i et kærligt minde, lige til den stund, da vi alle håbe, at samles med dem, der gik forud og som vi hernede var bundet til gennem kærligheden og blodets stærke bånd.

*I mindet om vor kære mor vil vi tømme vore glas, idet jeg udtaler:
Ære være vor kære mors minde.*

Jens Mikkelsen beholdt huset på Jægersvej i de følgende mange år. Den sidste tid boede han dog på Jernbanevej 17. Fra 1923 havde han en hushjælp, frk. Kathrine Buch¹⁸, boende. I 1931 omtaler han familien på Pontoppidansgade som følger:

Randers den 24. august 1931

Kære Olga og Michaeli

Tak for brevene....

Jeg har i grunden ikke specielt at meddele. Vi lever, såvel her som oppe i Pontoppidansgade, så nogenlunde ved det gamle, så noget nyt er her ikke. Løveungen er da endelig kommen tilbage, just i den allerbedste forfatning, det var noget i retning af den forlorne søn, der måtte ny klodning til, den gamle var blevet medtaget, cyklen var havereret, klodret var kørt i stå og måtte til dyrlægen o.s.v. o.s.v., men hjem er han kommen og selve manden fejler heldigvis ikke noget, så når han nu får en ny cykel, forsøger han nok ad åre et nyt angreb på jernporten, om han kan få bugt med den....

*Hilsen fra jeres hengivne
gl. Mikkelsen*

I oktober 1931 fik Jens en invitation til at deltage i sønnen Pouls sølvbryllup med Rassi. Han afslog imidlertid invitationen:

Randers d 13/10 31

Kære Rassi, Poul og Kis!

Ja, jeg takker for modtagne indbydelse til middagen den 7. n.m., det har altid været mit ønske at få lov at opleve denne dag, om jeg gør det vides jo ikke endnu, der kan ske så meget i løbet af en lille måned. Jeg siger tak for indbydelsen, men for ikke at bringe forstyrrelse på et senere tidspunkt, vil jeg bede Jer undskylde mig, at I ikke må vente mig. Jeg vover mig ikke på langfart. Sagen er, at jeg for tiden har den samme hovedpine som den i fjor, både mens jeg var i Maribo og på Guldborgvej og har altså bestemt mig for at blive, da jeg nødig vil udsætte mig for samme omgang.

Jeg vil nu gerne bede jer, at I betragter det som selvfølgeligt, at jeg bliver hjemme i fred og ro, at I ikke skriver eller taler derom hverken her eller der, så I forstyrrer min fred, men lad det nu være en stiltiende bestemmelse, at jeg bliver her i

¹⁸ Michaeli skrev julekort til hende frem til 1945. Hun boede i sine sidste år i Slyngborggade 18, Randers.

min rede og nøjes med at mine tanker går derover at repræsentere mig, thi det vil de.

Nu håber jeg så den sag er i orden uden nogen misforståelse og tale ikke mere derom, men jeg vil ønske, at I må få en dejlig bryllupsdag og dertil vil jeg ønske, at I må være de næste 25 år glade og tilfredse, så I til den tid kan fejre guldbrylluppet ligeså glade og tilfredse, som nu sølvbrylluppet, størstedelen af gæsterne ved sølvbrylluppet vil muligen nok melde forfald, jeg for mit vedkommende kan godt melde mig fra straks, forøvrigt kan det ikke nytte at se så langt ind i fremtiden, der er en højere, der bestemmer hvad der skal times os.

Løve tror jeg nok er nogenlunde allright igen, jeg ser dem kun så sjældent, Løve har ikke gået noget ud om aftenen, da han skal tidligt til ro, derimod går han så meget som muligt i fritiden om dagen, i søndags var de lige et øjeblik herinde ved 18½-tiden, de kom da fra Laurberg, hvorfra de havde spadseret fra Laurberg over Houbjerg og Åbro til Langå, en rigtig god spadseretur, men ikke mere noget for mig, jeg kan holde mig fra for langture, specielt hvor der er bakker og trapper, og af den grund er det snart et par måneder imellem jeg gæster oppe i Pontoppidansgade, skønt de har bestilt bil til mig, som jeg imidlertid skyndsomt har sagt af igen, da man ikke kan få en bil til, her i Randers, at køre op på 4. sal, at gå op kan jeg næsten ikke mere. Hjertet slår hammerslag derved, så undertiden tænker jeg på, om jeg ikke falder på valen, så jeg er blevet klar over jeg lakker mod aften, og godt er det, jeg har ikke mere at leve for her, og engang skal jeg på den lange rejse.

Jeg har hørt gennem Mary, at I har fået det hele smukkificeret til sølvbrylluppet, det har været en ordentlig omgang for dig kære Rassi, men jeg håber du har det hele overstået og kan se på det overståede arbejde, der følger derefter, med glæde og tilfredshed, det må have været rart for dig, at vejret har været så godt. Og knæerne går det vedblivende fremad med, de skulle jo dog gerne være sådan i orden, at de rigtig kan valse inde ved Nimbs, men det hjælper selvfølgelig en hel del, at dansen nu om dage går ganske lettere end de gamle vi i tidligere tid måtte slide i, så sveden løb ned i træskoene.

I Markedsgade er det ikke så godt, fru Østerbye har en månedstid ligget i sengen af en lammelse i venstre side, hun kan bevæge hånden, men ikke støtte på benet, hun er jo, som alle der er lammede, en del utålmodig, hvad forøvrigt er meget naturligt.

*Frk Buch gør nu vrøvl for at få brevet og mig smidt bort, men jeg har heller ikke mere at fortælle, hvorfor jeg hermed slutter
med kærlig hilsen til jer alle fire
Eders hengivne farfar*

Jens døde nogle få uger efter den 3. november 1931, 4 dage før Poul og Rassi skulle fejre deres sølvbryllup, og denne fest blev udsat¹⁹, idet man i stedet samledes til begravelse i Randers den 9. november 1931. Cathrine og Jens blev begge begravet på den gamle kirkegård i Randers.

3. generation.

Michel Mortensen

4

Han er født i Stårup i Sdr. Gørding sogn og døbt i Gørding kirke den 21. juli 1799. I hele sin

¹⁹ Festen blev udsat til den 20. januar 1932.

barndom boede han i Gørding. I 1824 overtog han sammen med Niels Mortensen gården Puggaard med matr nr 7a i Jernved sogn.

Han blev den 21. oktober 1826 i Jernved gift med

Maren Lauritzdatter Puggaard

5

Hun var født i 1806 i Puggård i Jernved sogn og blev døbt den 26. maj 1806 i Jerved kirke.

I 1833 solgte Niels Mortensen og Michel gården i Jernved og Michel købte gården Elkjær i Forum, Brøndum sogn til overtagelse i 1834. 1. november 1833 flyttede de midlertidigt til Gørding og 10. maj 1834 flyttede Michel og Maren med det mindste barn - Morten - til Forum. Resten af familien må være kommet senere.

Sammen fik de børnene:

Kirsten Michelsen, født den 15. juni 1827 i Puggård, Jernved og døbt den 26. august 1827 i Jernved. Ved FT 1845 boede hun i Brøndum sogn, 19 år og ugift. Ved moderens død i 1853 boede hun på Endrupholm. Ved FT 1855 opholdt hun sig sammen med søsteren Dorthea i Raunsø i V. Nykirke sogn hos Niels Hansen Sørensen. De to piger var i vævelære hos denne familie. Ved FT 1860 boede hun i et hus i Forum i Brøndum sogn. Hun havde da to små børn (tvillinger), og søsteren Dorthea boede også hos hende. Disse børn havde hun med **Søren Jepsen** (født 1828 i Folding). Han blev udlagt som barnefader til Kirsten Mikkelsens tvillinger. Han var snedker i Jedsted Mølle i Vilslev sogn, hvor Kirsten opholdt sig på 10 månedersdagen før fødslen. Ved FT 1850 var han snedkersvend hos Hans Nicholai Askov i Vilslev By i Vilslev sogn. Han var da 22 år gl og ugift. Ved FT 1855 opholdt han sig ikke i sognet. Senere rejste hun til Amerika, hvor hun døde.

Fra til- og afgangslisterne kan man se, at hun ofte flyttede:

1846: 30/9 rejste hun fra Brøndum til Wilslev sogn.

1850: 1/5 rejste hun fra Guldager, hvor hun havde tjent hos Chr. J. Hansen. 17/10 rejste hun fra Brøndum til Thostrup. 13/10 kom hun til Varde, hvor hun skulle tjene hos skolelærer Nees.

1851: opholdt hun sig i Forum, Brøndum sogn (fadder 17/8). 30/9 rejste hun fra Varde til Gørding. 11/10 ankom hun fra Varde til Gørding sogn (tyende).

1852: 12/1 rejste hun fra Gørding til Varde (tyende). 2/11 rejste hun til Nykirke sogn. 4/11 ankom hun fra Brøndum til V. Nykirke sogn, hvor hun skulle tjene på Endrupholm.

1854: i juni opholdt hun sig på Endrupholm (fadder).

1855: 31/3 rejste hun fra V. Nykirke til Kjærbøl i Farrup sogn. Hun havde da indtil Mikkelsdag 1854 tjent 2 år på Endrupholm. Derefter var hun i vævelære hos Niels Hansen i Raunsø. 6/11 kom hun til Vilslev sogn fra Saderup? (Skast sogn?)

1859: 27/4 kom hun til Brøndum og slog sig ned hos Hans Søren Jepsen i Forumlund. Her er angivet, at hun tjente i Jedsted Mølle i Vilslev sogn 1/11 1856 til 1/11 1858 og på Bramming Nygård fra 1/11 1858 til 5/4 1859.

1860: 8/11 rejste hun til Ribe. Hun var da indsidder hos Hans Søren Jepsen i Forum.
Lauritz Michelsen, født den 15. maj 1829 i Puggård i Jernved sogn og døbt den 17. maj 1829 i Jernved. Han blev også kaldet Laust. Ved FT 1845 boede han hjemme i Bryndum sogn. Han blev gift den 16. april 1851 i Brøndum med **Anna Maria Hansdatter**. Ved moderens død i 1853 var han gårdmand i Brøndumdam. Ved FT 1860 boede han med kone og 3 børn i Tjæreborg i Tjæreborg sogn. Han var da 33 år gl husfader og daglejer. 1866 betegnes han som husmand i Tjæreborg (forlover for søsteren Marie). Ved FT 1870 var han røgter på Krogsgård i Tjæreborg sogn. Han var da 41 år gl og gift. Konen blev ikke fundet i sognet. Samme år (10/4) er det angivet, at familien boede i Tradsborg i Tjæreborg sogn (datters konfirmation).

Af til- og afgangslisterne kan man læse følgende:

1854: 18/3 rejste han fra Brøndumdam til Tjæreborg sogn. Han var da indsidder i Brøndumdam. 20/4 ankom han fra Brøndum til Tjæreborg.

Dorthea Michelsen, født den 21. maj 1831 i Jernved og døbt den 28. august 1831 i Jernved. FT 1845 boede hun i Bryndum sogn. Hun boede hjemme ved moderens død i 1853. Ved FT 1855 opholdt hun sig hos Niels Hansen Sørensen i Raunsø i V. Nykirke sogn sammen med søsteren Kirsten. Pigerne var her i vævelære. Ved FT 1860 boede hun hos søsteren i Forum i Brøndum sogn. Hun var da 29 år gl og ugift. Hun ernærede sig ved vævning. Ved FT 1870 boede hun som tyende hos Hans Søren Jepsen i Forum, Brøndum sogn. Hun var da 37 år gl og ugift.

Af til- og afgangslisterne kan man se følgende:

1847: 26/4 rejste hun fra Brøndum til Gram.

1854: 31/3 ankom hun til Skast sogn fra Brøndum sogn. Hun skulle da tjene hos Hans Andreasen i Smørpøt. 14/11 rejste hun fra Forum til Skast sogn. Hun var da tjenestepige og tyende. 4/10 rejste hun fra Skast sogn til V. Nykirke sogn. Her betegnes hun som gårdmandsdatter og havde et godt skudsmål. 14/10 ankom hun til Skast sogn, hvor hun fik ophold hos Niels Hansen Sørensen. Her er angivet, at hun kom fra Jerne sogn! Endvidere er oplyst, at hun førtil havde tjent således: Pladser både i det Slesvigske og her på egnen, sidst i Smørpøt for Hans Hansen ½ år.

1856: 29/9 rejste hun fra V. Nykirke til Oxvang i Skast sogn for at tjene. Hun havde da tjent hos Niels Hansen i Raunsø i 2 år. 4/10 ankom hun til Skast sogn, hvor hun tog ophold hos Peder Thistrups enke i Andrup.

1859: 15/5 rejste hun fra Skast sogn til Brøndum (tjenestepige), og samme dag rejste hun fra Brøndum til Jerne. Hun var da væverpige hos Hans Søren Jepsen i Forum, Brøndum sogn.

1862: 3/5 rejste hun fra Brøndum til Skast sogn. Hun var da væverske i Forum. 16/5 ankom hun til Skast som tjenestetyende.

1863: 19/2 ankom hun til Brøndum sogn fra Jerne. Hun slog sig ned hos Hans Søren Jepsen i Forum. 13/2 er angivet, at hun rejste fra Skast til Brøndum (tjenestetyende).

1864: 31/3 rejste hun fra Forumbro til Sadderup i Skast sogn. 23/4 ankom hun som tjenestetyende til Skast sogn fra Brøndum.

1866: 5/4 rejste hun fra Skast sogn til Alslev sogn (tjenestetyende).

1868: ankom hun fra Alslev sogn til Brøndum 12/7 og slog sig ned hos Peder Chr. Hansen i Forumlund.

Morten Michelsen, født den 12. oktober 1833 i Sdr. Gørding og døbt den 10. november 1833 i Sdr. Gørding. Ved FT 1845 boede han i Bryndum og var 12 år gl. Ved modernens død i 1853 tjente han i Tobøl i Føvling sogn. Han blev gift med **Maren Sørensen** (født 1825 i Novrup i Jerne sogn) den 18. december 1857 i Skast. Da han blev gift boede de i Smørpøt i Skast sogn. Her var han husmand. Ved FT 1860 boede han i Jedsted i Vilslev sogn. Han var da 27 år gl og daglejer. Han boede sammen med kone og et barn. Ved FT 1870 boede han sst. med kone og 2 børn. Han var da indsidder og daglejer. Ved FT 1880 boede han sst. med kone og to børn. Her er angivet, at konen væver. Ved FT 1890 boede parret alene sst. i et hus ved møllen. Han var da arbejdsmand.

Af til- og afgangslisterne kan man læse følgende:

1849: 19/10 rejste han fra Forum til Grene sogn.

1851: 26/12 rejste han igen fra Forum til Grene sogn.

1852: 3/10 rejste han til Jerne sogn. 4/10 ankom han fra Brøndum til Jerne sogn. Her skulle han tjene hos Hans i Nourup.

1853: 23/10 rejste han fra Jerne sogn til Føvling sogn. Han var tjenestekarl og havde et godt skudsmål.

1855: 19/11 ankom han fra Farup til Øse sogn.

1856: 27/7 rejste han fra Øse til Farup sogn. 8/11 kom han fra Øse til Farup sogn som tjenestekarl.

1857: kom han sammen med sin forlovede Maren Sørensen fra Nr. Farup til Skast sogn. Her havde han købt et sted i Smørpøt. Maren kom fra Jerne, hvor hun var opvokset.

1858: 1/5 rejste han med sin hustru Maren Sørensen fra Skast sogn til Grønnebæk i Jels sogn. Han havde da beboet et hus i Smørpøt.

1859: 10/4 kom han til Vilslev sogn fra Oxenvad sogn.

1864: 20/12 kom han fra Vilslev (indsidder her) til Tjæreborg sogn sammen med sin hustru Maren Sørensdatter.

1865: 5/10 rejste han (indsidder) sammen med hustruen tilbage til Jedsted i Vilslev sogn.

Marie Sørensen døde 66 år gl. den 8. november 1891 i Jedsted og blev begravet 13. november s.å. i Vilslev.

Han døde 66 år gl. den 29. marts 1900 i Jedsted og blev begravet 4. april s.å. i Vilslev. Ved hans begravelse er anført: Enkemand og indsidder i Jedsted, født i Gørding sogn d. 12. oktober 1833, søn af gårdejer Michel Mortensen og hustru Maren Lausdatter i Bryndum sogn. Var gift med afdøde hustru Maren Sørensen på Jedsted Mark.

Hans Christian Michelsen, født den 11. februar 1836 i Forum, Brøndum sogn og døbt den 31. marts 1836 i Brøndum. Ved moderens død tjente han på Forumgård. Ved FT 1855 tjente han hos onkelen Peder Mortensen i Øse.

Af til- og afganglisterne kan man læse:

1851: 21/11 rejste han fra Forum til Andst sogn.

1852: 2/11 rejste han fra Forum til Aastrup sogn. 23/11 ankom han fra Brøndum til Åstrup sogn, hvor han skulle tjene. Han havde et godt skudsmål.

1853: rejste han fra Jørgen Hansen i Tvile i Åstrup sogn til et ubestemt sted!

1854: 30/4 rejste han fra Aastrup sogn til Tjæreborg. Her tjente han på Krogsgård (fadder). 2/11 rejste han fra Tjæreborg til Øse. 5/11 ankom han til Øse fra Ansager.

1855: 5/11 rejste han fra Øse til Vorbasse.

1857: I november kom han fra Øse til Holckenhavn i Vindinge sogn.

1858: 1/5 rejste han fra Vindinge til Brøndum. Han havde da tjent på Holckenhavn. 10/5 ankom han fra Vindinge til Øse (tjener). 25/10 rejste han fra Øse til Fyn. Her ankom han til Vindinge i november.

1859: I maj rejste han fra Vindinge (Holckenhavn) til Brøndum.

1861: 4/10 opgives han som hjemkommet til Brøndum sogn fra militærtjeneste og tager ophold hos Hans Søren Jepsen i Forum. 28/10 s.å. rejser han til Kolding Marked.

Mette Marie Michelsen, født den 21. november 1838 i Forum, Brøndum sogn og døbt den 26. december 1838 i Brøndum. Hun blev konfirmeret i Øse 3/4 1853. Hun var da 14½ år gl og fik mg i både kundskab og opførsel. Ved moderens død i 1853 tjente hun i Varde. Ved FT 1855 boede hun i Schouboegade No 105 i Varde. Hun var da 18 år og ugift tjenestepige hos pastor Nissens enke Ingeborg Nissen (86) og hendes datter Mariane Joh. Nissen (60).

Af til- og afganglisterne kan man læse følgende:

1853: 14/11 rejste hun fra Forum til Varde.

Elise Marie Michelsen, født 18. februar 1841 i Forum, Brøndum sogn og døbt den 7. marts 1841 i Brøndum. Hun døde den 26. december i Brøndum og blev begravet den 2. januar 1842 i Brøndum. Hun døde 11 mdr. gl.

Maria Michelsen, født den 8. december 1842 i Forum, Brøndum sogn og døbt den 8. januar 1843. Ved moderens død i 1853 tjente hun i Jerne. Hun blev gift med **Claus Jessen Hansen** (født 1836 i Alslev) den 18. maj 1866 i Alslev. Han havde da tjent hos Chr. Lassen i Alslev sogn i et år. Han var arbejdsmand og indsidder på Tulsmark Hede og Alslev Mark i Alslev sogn 1868-74.

Af til- og afganglisterne kan man læse følgende om hende:

1860: 8/11 rejste hun fra Jerne sogn til Brøndum (tjenestepige).

1861: 10/11 rejste hun fra Jernved til Vilslev sogn (tjenestepige). 10/11 ankom hun til Farup sogn fra Jernved.

1863: 4/11 rejste hun fra Jernved til Nustrup sogn (tjenestepige).

1866: 6/4 kom hun som tyende fra Vester Nebel sogn til Tjæreborg sogn. 13/4 rejste hun videre til Alslev sogn, hvor hun skulle giftes.

I de følgende år boede de en tid i Alslev og Gjellerup i Varde landsogn, inden de flyttede til Strandby i Jerne sogn, senere Esbjerg. Her boede de ved FT 1890. De fik børnene: Else Marie (1867-), Hans Michael (1868-), Klaus Jessen (1871-), Cecilie Maria (1876-), Maren Eline (1879-81), Ingvard Jørgensen (1882-) og Marie Eline (1886-).

Niels Lauge Michelsen, født den 16. maj 1845 i Forum, Brøndum sogn og døbt den 20. juni 1845 i Brøndum. Han blev kaldt Niels. Ved moderens død i 1853 opholdt han sig hos onkelen Peder Mortensen i Øse. Ved FT 1855 befandt han sig hos onkelen Peder Mortensen i Øse sogn.

1864: rejste han fra Øse sogn til Stepping sogn.

Jens Michelsen, født den 6. december 1847 i Forum, Brøndum sogn og døbt den 2. januar 1848 i Brøndum. (Ane 2). Han blev gift med **Cathrine Maria Wagner** (1855-1922) den 29. april 1879 i Føvling, Malt. Han døde den 3. november 1931 i Skt Mortens, Randers og blev begravet den 9. november 1931 fra Skt Mortens, Randers.

Elkjær i Forum, Brøndum sogn.

Før 1600-tallet udgjorde Forumgård sammen med Brøndsagergård (og Elkjær) én af Forums helgårde, som inden 1664 blev opdelt i Forumgård og Brøndsagergård. I 1600-tallet udgjorde Forumgård og Elkjær en halvgård med en ejendomsværdi på 4 tdr. hartkorn og 7 skp., som tilhørte Kronen og blev udlagt til ryttergods 1680. Denne halvgård havde to fæstere, og da Kronen 1716-19 frasolgte sit ryttergods i området, blev halvgården opdelt i de to fæstegårde, som blev solgt

hver for sig. Dog blev kun en fjerdedel af Forumgårds hartkorn (1 td. 1 skp.) lagt over på Elkjær, resten af sin jord fik Elkjær fra Forum Gammelgård. Tilbage havde Forumgård 3 tdr. hartkorn 5 skp, men Elkjær fik 3 tdr. hartkorn 4 skp. Dermed var alle Kronens fire gårde i Forum af nogenlunde ens størrelse.

I 1670 blev der oprettet et nationalt dansk rytteri (5 rytterregimenter). En stor del af krongodset blev da udlagt til ryttergods, som skulle tjene til underhold for rytteriet. I stedet for landgilde skulle bønderne på ryttergårde (alt efter størrelse) enten selv stille i ryttertjeneste eller sørge for underhold af en rytter. Alle Kronens gårde i Forum blev udlagt til ryttergods i 1680. Gården havde ét rytterhus og skulle dermed sørge for underhold til en rytter. Denne ordning blev dog allerede afskaffet i 1716-19, hvor Kronen solgte ryttergodset til andre godser i området. Elkjær blev således solgt til Ribe Hospital. I 1794 blev den solgt til gårdfæsteren, idet der samtidigt blev frasolgt et mindre areal til et bolsted.

Den første gårdfæster på Elkjær, som med sikkerhed kendes, var Lauge Nielsen. Han blev 1781 gift med Maren Hansdatter, datter af Hans Nielsen fra en gård i Astrup. Lauge Nielsen frikøbte gården i 1794, men døde allerede 1801 (50 år). Efter hans død blev enken samme år gift 2. gang med Laust Hansen Tude fra Gjessing. Han døde 1806, 43 år.

Maren Hansdatter drev gården videre med sønnen (af 1. ægteskab) Niels Laugesen som bestyrer. Han overtog gården 1828, og moderen blev boende på stedet til sin død i 1831. Niels Laugesen var ugift og havde sin ugifte søster Mette Laugesdatter til husbestyrerinde. I 1833 byggede de et aftægts hus helt inde ved skellet til Forumgårds (nu Alslevvej 4) jord og flyttede derover 1834 efter afståelsen af gården. De beholdt da retten til at dyrke et stykke jord, og desuden ernærede Niels Laugesen sig som væver. Mette Laugesdatter døde 1869, 86 år.

I 1833 solgte Niels Laugesen gården til **Mikkel Mortensen** med overtagelse i 1834. Mikkel Mortensen og **Maren Lauridsdatter**, som var født i hhv. Gørding og Jernved sogne, flyttede ind på gården med deres fire børn **Kirsten** (1827 -), **Lauritz** (1828 -), **Dorthea** (1831 -) og **Morten** (1833 -). Mens de boede på Elkjær fik de børnene **Hans Christian** (1836 -), **Mette Marie** (1838 -), **Elise** (1841-41), **Marie** (1842 -), **Niels** (1845 -) og **Jens Mikkelsen** (1847-1931).

Forordningen om sogneforstanderskab blev udstedt den 13. august 1841 og var en af de første love, som skabte grundlaget for et mere moderne sognestyre. Efter loven skulle der på landet oprettes amtsråd og sogneforstanderskaber. Sogneforstanderskabet skulle bestå af 4 til 9 uberygtede sognemænd, som skulle være over 25 år og eje mindst 1 td. hartkorn eller være forpagter af mindst 6 tdr. hartkorn. Præsten og godsejere med over 32 tdr. hartkorn var selvskrevne medlemmer af forstanderskabet. Herredsfogeden og birkedommeren måtte deltage i møderne og havde også stemmeret. Senere blev nogle af disse bestemmelser blødgjort og dermed mere demokratiske! I 1867 blev forstanderskabet afløst af sogneråd.

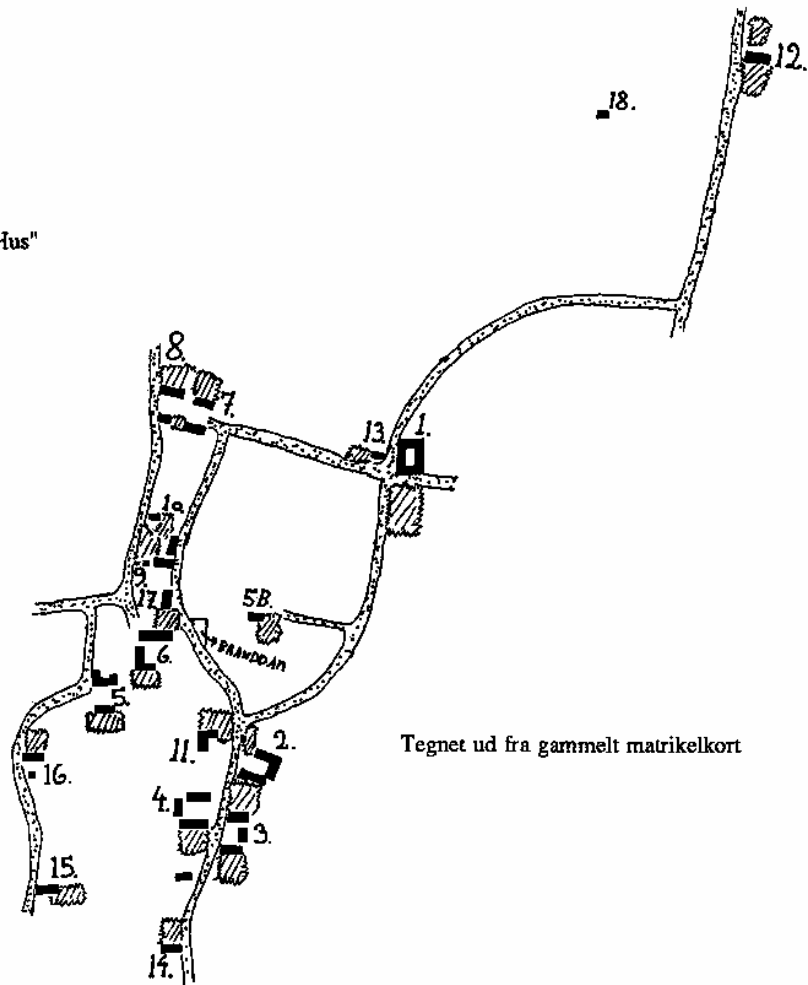
Ved valget den 23. december 1844 skulle der vælges 3 nye kommuneforstandere. Valghandlingen foregik på Brøndum skole. Der var mødt 40 vælgere op, og resultatet blev:

1. Gårdejer Mikkel Mortensen, Forum, 39 stemmer
2. Gårdejer Hans Chr. Hansen, Schæfergård, 34 stemmer
- Møller Andreas Pedersen, Spangsbjerg mølle, 33 stemmer.

Kort 2. Forum by 1820.

1. Forum Gammelgård
2. Forumgård
3. Elkjær
4. Brøndsagergård
5. Ormsiggård
- 5B. "Maren og Else Fynbos Hus"
6. Damgård
7. Nørgård
8. Teglværksgården
9. Niels Ingemans Ejendom
10. Peder Vinds Ejendom
11. Bjerrefamiliens Gård
12. Ålykke
13. Forum m13
14. Forum m14.
15. Ingeborgs Ejendom
16. Kirkebolet
17. Drausegård
18. Hus på fælledloden

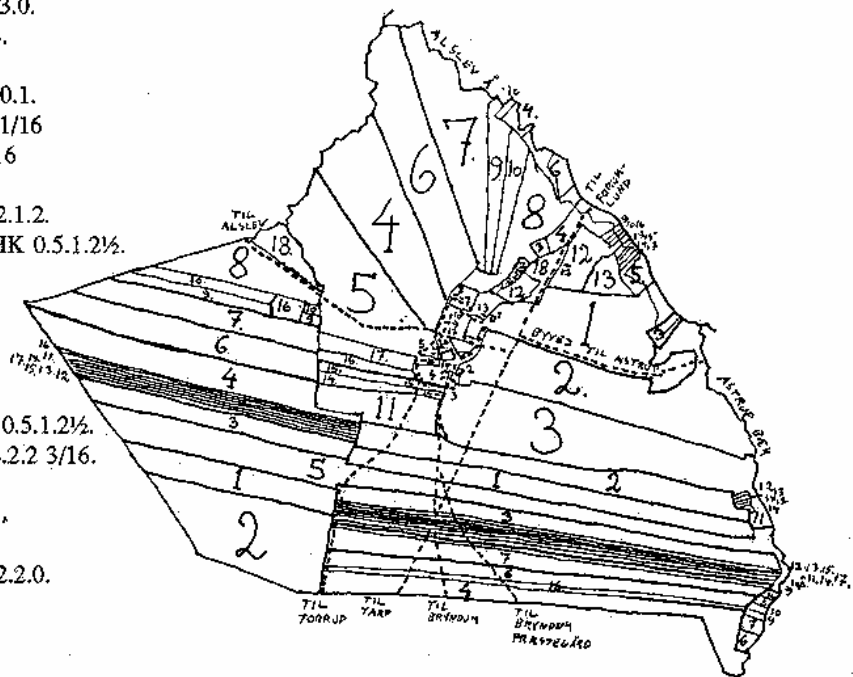
//// = kålgårdshave
 ~~~ = vej

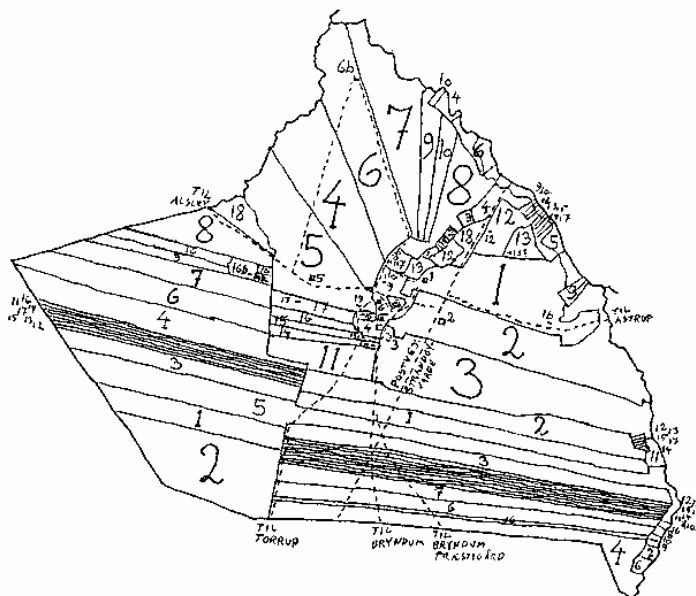

Tegnet ud fra gammelt matrikelkort

Kort 3. Forum efter 1820.

1. F. Gammelgård, HK 2.7.3.0.
2. Forumgård, HK 3.5.2.3/4.
3. Elkjær, HK 3.1.3.2 1/16
4. Brøndsagergård, HK 3.3.0.1.
5. Ormsiggård, HK 3.1.3.2 1/16
6. Damgård, HK 3.1.3.2 1/16
7. Nørgård, HK 2.4.3.1.
8. Teglværksgården, HK 1.2.1.2.
9. Niels Ingemans Ejend., HK 0.5.1.2½.
10. Peder Vinds Ejend., HK 0.5.1.2½.
11. Bjerrefam. Gård, HK 0.4.2.2 3/16.
12. Ålykke, HK 0.3.2.½.
13. Forum m13, HK 0.3.2.½.
14. Forum m14, HK 0.2.2.0.
15. Ingeborgs Ejend., HK 0.2.2.0.
16. Kirkebolet, HK 0.1.3.2.
17. Drausegård, HK 0.2.2.0.
18. Fælledlod/lergrav.

Kort 8. Forum 1844.

Gamle ejendomme.	Gl. HK	Ny HK.			
1. F. Gammelmgård	2.7.3.0.	3.1.2.2½.	14. Forum m14	0.2.2.0.	0.2.3.3/4.
2. Forumgård	3.5.2.3/4.	4.0.2.2.	15. Ingeb. Ejend.	0.2.2.0.	0.2.3.1½.
3. Elkjær	3.1.3.2 1/16.	3.0.2.2.	16. Kirkebolet	0.1.3.2.	0.2.2.0.
4. Brøndsagergård	3.3.0.1.	3.2.2.1 1/4.	17. Drausegård	0.2.2.0.	0.2.1.½.
5. Ormsiggård	3.1.3.2 1/16.	2.6.3.1 3/4.			
5b. "M. og E. Fy. H."	jordløs		<u>Nye ejendomme.</u>	<u>Gl. HK</u>	<u>Ny HK.</u>
6. Damgård	3.1.3.2 1/16.	3.0.0.1/4.	1b. F. skole	jordløs	
7. Nørgård	2.4.3.1.	2.2.0.2.	6b. Nr. Forumv. 20	jordløs	
8. Teglværksg.	1.2.1.2.	1.0.3.2 3/4.	9b. hus		0.0.1.0.
9. N. Ingem. Ejend.	0.5.1.2½.	0.5.1.1½.	16b. Hedehuset	0.0.3.0.	0.1.0.0.
10. P. Vinds Ejend.	0.5.1.2½.	0.5.1.2 1/4.	19. hus	0.0.0.0.	0.0.0.1/4.
11. Bjerrefam. G.	0.4.2.2 3/16.	0.4.3.1/4.			
12. Ålykke	0.3.2.½.	0.4.3.1 1/4.	<u>Jordlodder.</u>		
13. Forum m13	0.3.2.½.	0.3.3.0.	18. Fældel/lergrav.		

De to første var nyvalg, mens sidstnævnte var et genvalg. Alle blev valgt for en 6-årig periode. I forstanderskabet sad i forvejen sognepræsten Herman Esmann, proprietær Hans Windfeld fra Ølufgård og gårdejer i Lifstrup Eskild Pedersen.

Michel Mortensen døde den 25. januar 1849 efter et styrt med sin hest og blev begravet på Brøndum kirkegård den 2. februar 1849. Skiftet findes i Skast herreds skifteprotokol 1848-58, folio 22.

Efter Mikkel's død blev Peder Hansen Henriksen ansat som bestyrer af gården. Han var født på Fåborg Mølle. Han købte gården i 1853, kort før Maren døde (47 år). Han havde i 1852 giftet sig med Ane Marie Mathiasen født i Graveslund. Han døde imidlertid allerede i 1854, 29 år gl, hvorefter enken blev gift 2. gang i 1855 med Niels Johansen Feddersen fra Gørding sogn. Ane Marie Mathiasen døde 1862, 30 år gl, og Niels Johansen Feddersen blev da gift 2. gang året efter med Kirsten Andersen fra Alslev. Det var dem, som udflyttede gården og lod det nuværende stuehus opføre (1866).

I 1873 blev der opført nye staldbygninger til gården. I 1894-98 blev der foretaget en del reguleringer i tilliggende jordstykker, så gården ialt blev ca 10 tdr. land mindre. Omkring 1910 lod ejeren af gården opføre en mindre gård på et opdyrket hedeareal (33 tdr. land), som blev udskilt fra gården. I 1925 blev yderligere fraselgt et jordtilliggende i Vestre Forum. Gården er derfor i dag på 75 tdr. land mod de 135 tdr. land, som hørte til gården i 1820. Det skal hertil bemærkes, at

meget af gårdens jord tidligere lå hen som hedearealer.

Gården ejes i dag af brødrene Hans Kristian Kristensen og Henning Elkjær Kristensen. De dyrker jorden, men er ikke bosiddende på gården. Gården har adressen Forum Hovedvej 109 (Matr. nr. 3a).

Maren Lauritzdatter døde 47 år gl. den 27. november 1853 i Brøndum og blev begravet den 3. december 1853 i Brøndum.

Elkjær 1912

Poul Pedersen Wagner

6

Han blev født den 9. april 1818 i Hjerting, Frøs hrd og blev døbt den 12. april 1818 i Hjerting, Frøs hrd. Han voksede op i Hjerting og ved brylluppet med Else Maria i 1847 var han farver-svend. Han blev den 12. juli 1847 i Hjerting gift med

Else Maria Tryk

7

Hun var født den 30. november 1815 i Rojbøl i Øster Lindet sogn og døbt den 4. december 1815 i Øster Lindet. Hun blev konfirmeret i Hjerting i foråret 1832. Fødsel er her angivet (30/11 1815). I modsætning til hendes mand Poul, synes hun at have haft et dårligere helbred.

Sammen havde de børnene:

Peter Truelsen Wagner, født den 25. juni 1849 i Hjerting, Frøs hrd. og døbt den 1. juli 1849 i Hjerting. Han blev gift med **Frederikke Otte** (1850-1922). Han drev gården i Foldingbro videre efter faderen. Efter krigen i 1864 og indførelsen af den tyske værnepligt i 1867, oplevede han alle optanternes problemer med bevarelse af gård, børnenes skolegang og sønnernes militærtjeneste.

Alle børnene måtte gå i den tyske skole i Dover, som lå 2 km fra Foldingbro. Han døde den 22. oktober 1904 i Foldingbro, Lintrup sogn.

Karen Wagner, født den 16. april 1852 i Foldingbro, Lintrup sogn og døbt den 28. maj 1852 i Lintrup.

Cathrine Maria Wagner, født den 17. maj 1855 i Lintrup og døbt den 24. juni 1855 i Lintrup. (Ane 3). Hun døde den 12. september 1922 i Strømmen, Vorup sogn og blev begravet den 16. september 1922 på Randers gl. kirkegård. Hun blev gift med **Jens Michelsen** den 29. april 1879 i Føvling, Malt.

Else Maria Tryk

Poul Wagner

Ved FT 1840 boede han i Nederdammen i Ribe:
Nicolay Peder Utzon, 35, Gift, Farver
Bergitte Marie - [Utzon] Mathiasen, 27, Gift, Kone
Mikkel Laustsen Utzon, 2, Ugift, Søn
Poul P. Wagner, 23, Ugift, Lærlinge
Niels P. Hein, 20, Ugift, Lærlinge
Niels Boysen, 25, Ugift, Tjenestefolk
Anna Jensdatter, 31, Ugift, Tjenestefolk
Hansine Maria Clemmensen, 16, Ugift, Tjenestefolk

Ved FT 1845 boede han i Naffstrasse 131 i Haderslev:
Knud P. Jepsen, 30, Gift, Färber, Hadersl:
Christina Bertelsen, 22, Gift, Dessen Frau, Hadersl:
Johanne Herz, 30, Ugift, Dienstmagd, Assens
Paul P. Wagner, 27, Ugift, Geselle [svend], Oster Hjerting
Christian Johann Aarøe, 26, Ugift, Lehrbursche, Stendrup
Jep Johann Bentzen, 19, Ugift, Lehrbursche, Raad
Peter Lautrup, 57, Ugift, Wird von der Stadt unterhalten, Hadersl:

Ved FT 1860 boede familien i et hus i Foldingbro i Lintrup sogn:
Poul P. Wagner, 42, gift, Husfader, Farver, Øster Lindet Sogn, Haderslev Amt
Else Marie Truelsen, 45, Gift, Hans Kone, Øster Lindet Sogn, Haderslev Amt
Peter Truelsen Wagner, 11, Ugift, Deres Barn, Hjerting Sogn, Haderslev Amt
Karen Wagner, 8, Ugift, Deres Barn, Lintrup Sogn, Haderslev Amt
Katrine Marie Wagner, 5, Ugift, Deres Barn, Lintrup Sogn, Haderslev Amt
Ane Kirstine Krogh, 15, Ugift, Tjenestepige, Skodborg Sogn, Haderslev Amt
Jens Mikkelsen, 57, Ugift, Daglejer, Lintrup Sogn, Haderslev Amt

Omk. 1850 flyttede familien til Foldingbro, hvor han drev landbrug og farveri. Datteren Cathrine har senere beskrevet, hvordan faderen drev farveriet frem fra ingenting til en overskudsforretning. Han var velanskrevet i sognet, lånte ofte penge ud og kautionerede.

Efter krigen 1864 kunne den danske befolkning beholde deres danske statsborgerskab i 6 år (iflg. fredsafslutningen i Wien). Derefter blev de optanter, som havde færre rettigheder end tyskerne, eller lade sig optage som tyske statsborgere. Især de unge ønskede ikke at aftjene den tyske værnepligt, og i de følgende år rejste mange dansksindede til Danmark. Ligeledes skete der en stor udvandring, især til USA.

Gården i Foldingbro lå syd for Kongeåen og krigen i 1864 medførte derfor, at halvdelen af kundekredsen lå i Danmark. Dette løste man ved at hente og bringe varerne til Danmark.

Else Marie Tryk døde i maj 1881 i Foldingbro, Lintrup sogn. Poul Pedersen Wagner var aldrig syg. Han døde i 1888 i Foldingbro, Lintrup sogn.

4. generation.

Morten Michelsen

8

Blev født i Stårup, Sdr. Gørding, og døbt den 17. maj 1767 i Sdr. Gørding. Han døde den 1. februar 1833 i Stårup, Sdr. Gørding og blev begravet den 8. februar s.å i Sdr. Gørding. Han blev den 28. november 1794 i Føvling, Malt hrd. gift med

Kirsten Jensdatter

9

Hun var født i Tobøl, Føvling og døbt den 15. februar 1767 i Føvling, Malt. Hun døde den 22. februar 1844 i Stårup, Sdr. Gørding og blev begravet den 1. marts s.å. i Sdr. Gørding.

Sammen fik de børnene:

Jens Mortensen, født 1794 i Stårup, Sdr. Gørding og døbt den 5. oktober s.å. i Sdr. Gørding. Han døde den 27. juni 1865 i Tobøl, Føvling og blev begravet den 4. juli s.å. i Føvling, Malt. Han blev døbt 16. sø. efter Trinitatis 1794. Han er med i FT 1801. Han blev konfirmeret i Gørding kirke 1. søndag efter påske 1812 og var da 17 år gl. Den 1. juli 1826 giftede han sig i Føvling med enken **Ane Jessdatter** (omk 1784-1839) og overtog gården i Stenderup i Føvling sogn. Ane havde været gift med Mads Hansen (omk. 1765-1819) og senere med Niels Anders Erichsen (omk. 1779-1825). Ved FT 1834 boede han med konen på gården i Tobøl i Føvling sogn. I familien boede også hendes 2 døtre af et tidligere ægteskab. Ved FT 1845 boede han på gården med en steddatter som husholderske. Ingen børn.

Mette Mortensdatter, født 1797 i Stårup, Sdr. Gørding og døbt den 15. oktober 1797 i Sdr. Gørding. Hun blev døbt 18. sø. efter Trinitatis 1797. Hun var 3 år ved FT 1801. Hun blev gift (1) den 29. april 1820 i Sdr. Gørding med **Christen Pedersen** (1791-1830).

Hun gav sammen med manden en sølvske til Michel Mortensens bryllup i 1826. På skeen er der indgraveret: C.P.S. M.M.D. S.Bøl 1826. Skeen blev senere givet til den mindste søn Jens Mikkelsen og er stadig i familiens besiddelse.

Hun blev gift (2) den 27. november 1830 i Sdr. Gørding med **Niels Mortensen** (født 1802 i Sdr. Holsted).

Ved FT 1845 boede hun med mand og 4 børn i Sdr. Bøl. Endvidere boede 3 skomagerer og en tjenestekarl hos familien.

Niels Mortensen aflivede sig selv (KB) 16. marts 1850 og blev begravet i Sdr. Gørding 22. marts 1850. Året efter giftede datteren Kirsten sig med Anders Clausen Pedersen, og de overtog gården i Sdr. Bøll.

Mette Mortensdatter døde 13. april 1954 i Sdr. Bøll og blev begravet i Sdr. Gørding 21. april s.å.

Michel Mortensen, født den 21. juli 1799 i Stårup, Sdr. Gørding og døbt den 21. juli 1799 i Sdr. Gørding. (Ane 4). Han blev den 21. oktober 1826 i Jernved gift med **Maren Lauritzdatter Puggaard**.

Dødfødt Mortensdatter, dødfødt den 8. august 1801 i Stårup, Sdr. Gørding og begravet i Sdr. Gørding.

Peder Mortensen, født 1803 i Stårup, Sdr. Gørding og døbt den 5. juni 1803 i Sdr. Gørding. Han blev den 12. september 1835 i Øse gift med **Marie Kirstine Jepsdatter** (1801 - eft 1867). Han blev konfirmeret i Gørding 1816. Ved FT 1834 boede han hjemme og ernærede sig af teglbrænding. Senere blev han gårdmand i Hostrup i Øse sogn, hvor han ejede gården med matr nr 3. Denne gård var på 57 tdr land eller hartkorn 2-0-1-1/4. Han blev kaldt Stårup Mortensen. Ved FT 1860 boede han på gården med konen. Han døde den 10. august 1867 i Hostrup, Øse og blev begravet den 17. august s.å. i Øse. Han døde af tæring som aftægtsmand i Hostrup, 64 år gl. Skifterettens attest er dateret 12/8 1867. Ingen børn.

Mathias Mortensen, blev født den 13. august 1806 i Stårup, Sdr. Gørding og døbt den 13. august s.å. i Sdr. Gørding. Han døde den 24. november 1878 i Hostrup, Øse og blev begravet den 2. december s.å. i Øse. Han blev konfirmeret i Gørding i 1821. 1932-34 var han udensogns som tjenestekarl.

Han blev (1) gift den 23. oktober 1842 i Øse med **Karen Christensdatter**, som var født 1796 i Heager i Øse sogn og døbt den 8. august 1796 i Øse. Hun døde den 25. marts 1866 i Hostrup, Øse og blev begravet den 31. marts 1866 i Øse. Han blev (2) gift den 4. september 1866 i Øse med **Sidsel Marie Madsdatter**. Hun var født den 29. oktober 1815 i Fonager, Sdr. Gørding og døbt den 4. november 1815 i Sdr. Gørding. Hun døde den 11. november 1888 i Bjerndrup, Sdr. Gørding og blev begravet den 19. november s.å i Sdr. Gørding.

Da han giftede sig i 1842 betegnes han som rebslager. Senere blev han gårdmand i Hostrup i Øse sogn. Gården havde matr nr 6a og var på ca 65 tdr land eller hartkorn 1-6-0-3/4. I Øse blev han kaldt Stårup Mortensen. Ved FT 1860 boede han stadig i Øse. Nevøen Jens Mikkelsen boede hos ham på dette tidspunkt. Han fik kgl. bevilling af 12/7 1866 til at gifte sig med Sidsel (brudgommen ægtede sin broders enke). Ved FT 1870 boede han stadig på gården i Øse. Han betegnes dog nu som jordbruger

og aftægtsmand. Hos ham bor konen Sidsel og hendes datter Ane Margrethe. Ingen børn.

Mads Mortensen, født den 30. april 1810 i Stårup, Sdr. Gørding og døbt den 16. maj 1810 i Sdr. Gørding. Han blev gift den 19. november 1836 i Sdr. Gørding med **Sidsel Marie Madsdatter** (1815-88). Han overtog gården i Stårup efter sin far i 1833 og drev den videre til 1854. (Se nedenfor om Klostergård). 7 børn.

Ved FT 1860 havde han købt en mindre gård i Gørding, i Gørding sogn. Her boede han med kone og 7 børn. Han døde 56 år gl. som aftægtsmand og husmand den 11. marts 1865 i Bjerndrup, Sdr. Gørding og blev begravet den 20. marts s.å. i Sdr. Gørding. Sidsel giftede sig efterfølgende med hans bror Mathias Mortensen.

Jens Mortensen, blev født den 15. august 1812 i Staarup, Sdr. Gørding og døbt den 25. oktober s.å. i Sdr. Gørding. KB vedr. Gørding har en lakune omk. 1812 - men hans fødselsdata fremgår af konfirmationen 1826 i Gørding. I 1829 rejste han som bonde-skræddersvend til Højer sogn.

Morten Michelsen var født og opvokset i Stårup, Gørding sogn. Ved FT 1787 var han karl på Nielsbygård (proprietærgård) i Føvling sogn. Han overtog den nuværende Klostergård i Gørding sogn efter sin far før 1801. Ved FT 1801 boede følgende på gården:

Morten Mickelsen	39 år, husbond, bonde og gårdbruger i 1. ægteskab
Kirsten Jensdatter	34 år, hans kone, også i 1. ægteskab.
Jens Mortensen	5 år, deres børn
Mette Mortensen	3 år, do
Mickel Mortensen	1 år, do
Mikkel Mortensen	67 år, indsidder på aftægt, i 1. ægteskab
Mette Madsdatter	66 år, hans kone, også i 1. ægteskab

I 1802 købte han gården på 120 tdr land til selveje for 466 Rd. Han ejede gården til sin død i 1833.

Gården blev vurderet i 1802:

Ao 1802 den 10 May er af undertegnede branddirektør og taxationsmand foretaget følgende taxation til brandforsikring

Gørding sogn og udfl. af Staarup en gaard beboes af Morten Michelsen.

a. Hus i sønder 13 fag, 10 alen dyb, af grundmur, fyrrevertømmer og straa-tag til beboelse med 1 skorsten og 1 jernbilæggerovn.	260 Rd
b. Det østre hus 8 fag, 8 alen dyb af fyrbindingsværk med klinede vægge og straa-tag til beboelse og lagerhus med skorsten.	60 Rd.
c. Det vestre hus 7 fag, 10 alen dyb, af fyr bindingsværk, klinede vægge og straa-tag, til lade.	80 Rd.
I alt	400 Rd.

Forsvarlig mod Ildsfare og ej forhen forsikret, brandredskaber forefunden.

P. Andresen   Josias Lytzen
Branddirektør   Taxationsmand
[Taxationsprotokollen for Gørding og Ribe herreder p. 91].

Han blev 65 3/4 år gl. Efter Mortens død overtog sønnen Mads gården.

Kirsten Jensdatter var født og opvokset i Tobøl i Føvling sogn. Faderen døde tidligt, og moderen giftede sig igen med Mathias Hansen. Den 6. november 1794 blev hun trolovet med Morten i stedfaderens hus i Tobøl (hendes fødehjem). Forlovere var Nis Jepsen fra Stårup og Mathias Hansen. Ved FT 1834 var hun aftægtskone på gården:

Mads Mortensen	24 år, ugift, driver gården
Peter Mortensen	31 år, ugift, nærer sig ved teglbrænding
Mads Jensen	72 år, enkemand, indesidder, aftægtsmand
Kirsten Jensen	68 år, gårdmandsenke
Birthe Catrine Pedersen	ugift, tjenestepige.

Ved FT 1840 kaldte hun sig Kirsten Jensen og var da i sit 74. år:

Mads Mortensen	30 år, gårdmand
Sidsel Marie Madsen	25 år, hans kone
Morten Madsen	3 år
Mads Madsen	1 år
Peder Iversen Jepsen	21 år, ugift, tjenestefolk
Maren Christensen	14 år
Kjersten Jensen	74 år, aftægtsenke

Hun døde 79 år gl. i 1844 af alderdom.

Klostergård i Sdr. Gørding sogn

Morten Michelsens søn Mads Mortensen overtog altså gården i Stårup ved faderens død i 1833. I årene 1848-54 solgte Mads de to parceller matr. nr. 4b og 4c fra gården, i alt 40 tdr. land, så gården fremover var på 80 tdr. land. I 1854 solgte han gården til Jens Kloster. Gården havde så været i samme slægts eje gennem 5 generationer fra 1725-1854.

1862 købte Mathias Dreyer gården, og gårdens navn var derefter Klostergård. Mathias Dreyer kom sydfra. På omtrent samme tidspunkt flyttede en del andre dansksindede familier fra Angel og trekanten Kiel-Eckernförde nordpå, og mange af dem bosatte sig i Gørding sogn.

Mathias Dreyer var en dygtig mand. Noget af det første, han fik lavet, var at få Stårup bæk reguleret og uddybet. Derefter blev al jorden til gården drænet (kort herover findes endnu). I 1866 byggede han et nyt stuehus og 1883 ny stald og lade. Sønnen, Frits Dreyer, købte gården i 1898 og blev gift med datteren fra matr. nr. 5a i Fonager. Deres søn og svigerdatter, Mathias og Helene Dreyer, overtog gården i 1927. Fem år senere brændte gården, og det nye stuehus kom til at ligge mod vest, tidligere lå det mod øst.

I 1962 købte Vagn Olesen gården, som han stadig driver (1997).

Klostergård 1965

Laurids Nielsen

10

var født den 13. juli 1780 i Snepsgård i Seem sogn og døbt den 16. juli s.å. i Seem. Han blev gift med

Dorthe Jørgensdatter

11

Hun var født omkring 1781 i Jernved. Deres vielse fandt formentlig sted i Jernved, men KB mangler i dette sogn før 1814.

Sammen havde de børnene:

Maren Lauritzdatter Puggaard, født 1806 i Puggård, Jernved og døbt den 26. maj 1806 i Jernved. (Ane 5). Hun blev 21. oktober 1826 i Jernved gift med **Michel Mortensen**. Hun døde 27. november 1853 i Brøndum og blev begravet den 3. december s.å. i Brøndum.

Jørgen Lauritzen Puggaard, født 1808. Han døde 1870 i Sønder Sejerslev. Han blev konfirmeret 1826 i Vilslev. Han kom fra Hjortslund til Emmerlev sogn i 1828. Her tjente han hos Johannes Toft. I 1830 blev han soldat i København. Ved FT 1840 var han i Jernved: 32 år og ugift. I 1843 rejste han igen. I 1852 fik han en søn i Møgeltønder. Han blev gift med **Anne Christensen** (1816-1910). Se "Emmerlev sogns ejendomme" side 150-51.

Maren Kirstine (Stine) Lauridsdatter, født 1812 i Jernved. Hun døde den 6. maj 1858 i Jernved og blev begravet den 11. maj. s.å. i Jernved. Hun boede det meste af livet hjemme hos forældrene og ernærede sig bl.a. som væverske. Ugift.

Lene Marie Lauridsdatter, født den 25. september 1814 i Jernved. Hun blev konfirmeret i Jernved 1829. Ellers ukendt skæbne.

Niels Bennetzen Lauritzen, født den 18. juli 1817 i Jernved og døbt den 21. september s.å. i Jernved. Ved FT 1840 var han 23 år og ugift. Ved FT 1845 var han muligvis ugift tjenestekarl hos Anders Bendixen og Mette Pedersen i S. Lourup i Gørding sogn.

Jens Lauritsen, født den 24. maj 1820 i Jernved og døbt den 24. maj 1820 i Jernved. Han døde 8 år gl. den 8. februar 1829 i Jernved og blev begravet den 15. februar s.å. i Jernved.

Anders Lauritsen Puggaard, født den 29. august 1823 i Jernved og døbt den 26. oktober s.å. i Jernved. Han blev konfirmeret 1838 i Jernved, hvor faderen da var husmand (fhv. gårdmand). Han blev 13. januar 1849 gift i Kolding med **Else Marie Knudsen** (1824-efter 1885). Da han blev gift (1849) blev han betegnet tømrer. I 1854 blev han betegnet som sømand i Kolding. Senere blev han værtshusholder og restauratør i Kolding. Jens Mikkelsen kom i 1850'erne i pleje hos denne familie, og Anders var forlover for ham i 1879. Jens Mikkelsen havde livet igennem tæt kontakt til denne familie. Han døde den 14. oktober 1885 i Skt Nicolai, Kolding og blev begravet den 22. oktober s.å. i Skt Nicolai, Kolding. Han døde 62 år gl på adressen Axeltorvet i Kolding.

Laurids Nielsen er født på/i Snebsgård i Seem sogn. Gården er omtalt i "Træk af Seem Sogns Hjemstavshistorie" af Andreas Nørgaard, s. 43 og 77. Han overtog Puggård i 1810. Han solgte Lang-Eng i 1818, og solgte gården i 1824 til Niels og Morten Michelsen. Derefter boede han som husmand på Puggård mark. Han døde den 9. juni 1853 i Jernved og blev begravet den 17. juni 1853 i Jernved

Ved FT 1845 er det angivet, at Dorthe Jørgensdatter er født i Jernved. Ved FT 1787 er hun den eneste Dorthe Jørgensdatter i Jernved sogn. Hun var da 6 år gl og boede i Jernvedlund. Moderen var død på dette tidspunkt. Dorthe døde den 16. april 1855 i Jernved og blev begravet den 24. april s.å. i Jernved.

Peder Poulsen Wagner

12

Han var født i Arrild og døbt den 12. maj 1776 i Arrild. Han blev den 28. december 1805 i Arrild gift med

Cathrine Maria Hansdatter

13

Sammen fik de børnene:

NN Pedersen Wagner, dødfødt i september 1809 i Hjerting, Frøs hrd. og begravet den 10. september s.å. i Hjerting, Frøs hrd. Køn er ikke angivet.

Poul Pedersen Waagner, født i Hjerting, Frøs hrd. og døbt den 26. august 1810 i Hjerting, Frøs hrd. Han døde den 29. juni 1817 i Hjerting, Frøs hrd. og blev begravet den 6. juli s.å. i Hjerting, Frøs hrd.

Hans Pedersen Waagner, født i Hjerting, Frøs hrd. og døbt den 10. oktober 1813 i Hjerting, Frøs hrd. Han blev gift med **Anne Jensdatter** 22. august 1840 i Skt Catharine, Ribe. Hun var født omkring 1802 i Vejrup sogn.

Ved FT 1834 var han 21 år gl. ugift møllersvend i Midtmøllen, Nørreportsgade i Ribe.

Ved FT 1840 boede han sst. hos møller Peder Nielsen i Midtmøllen, Ribe. Han var da 27 år gl. ugift tjenestetyende.

Ved deres bryllup var han 27 år og hun 31 år gl. Forloverne var møller Peder Nielsen og farver Nicolai Peder Utzon. [Hun var i huset hos farver Utzon sammen med svogeren Poul Pedersen Wagner!].

I 1842/43 bliver han betegnet daglejer.

Ved FT 1845 var han blevet gift:

Hans Pedersen Wagner, 34, Gift, Oppasser i hospitalet, Øster Hjerting

Ane Jensdatter, 37, Gift, Hans kone, Weirup

Peder Povelsen Hansen, 3, Ugift, Deres barn, Ribe

Jens Lauridsen, 2, Ugift, Deres barn, Ribe

Abelone Andersdatter, 9, Ugift, Fattiglem, Ribe

Ved FT 1850 optræder familien ikke i Ribe.

Niss Pedersen Wagner, født den 13. marts 1816 i Hjerting, Frøs hrd. og døbt den 17. marts s.å. i Hjerting, Frøs hrd. Han døde 1¼ år gl. den 23. maj 1817 i Hjerting, Frøs hrd. og blev begravet den 29. maj s.å. i Hjerting, Frøs hrd. Han var opkaldt efter fadrens stedfader.

Poul Pedersen Wagner, født den 9. april 1818 i Hjerting, Frøs hrd. og døbt den 12. april 1818 i Hjerting, Frøs hrd. (Ane 6). Han blev gift med **Else Maria Tryk** den 12. juli 1847 i Hjerting, Frøs hrd.

Peder Poulsen Wagner er født og opvokset i Hønning i Arrild sogn, hvor han blev konfirmeret 18 år gl i 1794. Ved FT 1803 boede han hjemme hos moderen og stedfaderen. Omkring 1805 flyttede familien til Hjerting sogn. Han kunne skrive. Han døde den 29. april 1830 i Hjerting, Frøs hrd, og blev begravet den 5. maj 1830 i Hjerting, Frøs hrd. Han var da 54 år gl og husmand på Hjerting mark.

Cathrine Maria Hansdatter var født omk 1779. Hun blev 17 år gl konfirmeret i Arrild i 1796. Ved FT 1845 boede hun som aftægtskone hos en fremmed familie på Hjerting Mark. Hun var da 64 år gl og enke. Det er her angivet, at hun var født i Arrild (i Haderslev Amt!). Ved FT 1850 boede hun stadig som aftægtskone på Hjerting Mark, nu 70 år gl. Fødested stadig Arrild i Haderslev amt! Det har ikke været muligt at finde hendes fødsel i Arrild. Familien var muligvis tilflyttere. Hun døde den 26. september 1853 i Hjerting, Frøs hrd. og blev begravet den 2. oktober 1853 i Hjerting, Frøs hrd. Hun døde som aftægtsenke på Hjerting mark.

Truels Jensen Tryk

14

Han blev født i Rojbøl, Øster Lindet og døbt den 18. marts 1781 i Øster Lindet. Han blev den 6. juli 1811 i Øster Lindet gift med

Hun var født den 27. oktober 1780 i Skodborg og døbt den 3. december 1780 i Skodborg.

Sammen havde de børnene:

Karen Truelsdatter Tryk, født den 6. februar 1812 i Rojbøl, Øster Lindet og døbt den 23. februar s.å. i Øster Lindet.

Maren Truelsdatter Tryk, født den 24. august 1813 i Rojbøl, Øster Lindet og døbt den 17. oktober s.å. i Øster Lindet. Hun blev den 22. maj 1845 i Føvling gift med **Mads Sørensen Madsen** (1823-1905). Hun døde den 10. oktober 1897 i Åtte, Føvling, Malt.

Ved de første børns dåb betegnes han som indsidder i Åtte, men i 1849 kaldes han gårdmand. På dette tidspunkt har han sikkert overtaget den daglige drift af den afdøde fars gård.

Mads overtog i 1853 efter moderen Vestergård i Åtte. Han drev gården til 1875, hvor han iflg. et skøde af 23/7 samme år afstod gården til sønnen Søren Christian. Salgssummen var på 3.000 kroner, for hvilket beløb sønnen udstedte en obligation til forældrene, og samtidigt oprettedes en aftægtskontrakt parterne imellem. Desuden skulle Søren Christian i arv til sine søskende udbetale 3.000 kroner fordelt med 800 kroner til broderen Truels, 400 kroner til hver af de 3 søstre og 1.000 kroner til faderen Mads.

Else Maria Tryk, født den 30. november 1815 i Rojbøl, Øster Lindet og døbt den 4. december. s.å. i Øster Lindet. (Ane 7). Hun blev den 12. juli 1847 i Hjerting gift med **Poul Pedersen Wagner**.

Jens Tryk, født den 1. marts 1818 i Rojbøl, Øster Lindet og døbt den 2. marts s.å. i Øster Lindet. Han blev konfirmeret i Hjerting 1834. Han blev gift med **Birthe Kirstine Schmidt** (1831-1886). Han overtog slægtsgården "Bakkegården" i Hjerting sogn. Gården er stadig i familiens eje. Han døde den 16. maj 1890 i Hjerting, Frøs hrd.

Magdalene Tryk, født den 4. august 1820 i Rojbøl, Øster Lindet og døbt den 6. august s.å. i Øster Lindet. Hun blev konfirmeret i Hjerting 1836. Ellers ukendt skæbne.

Jørgen Tryk, født den 3. januar 1823 i Rojbøl, Øster Lindet og døbt den 8. januar s.å. i Øster Lindet. Han blev konfirmeret i Hjerting 2. april 1839. Ellers ukendt skæbne.

Ieng (Inger) Truelsdatter Tryk, født den 9. marts 1825 i Hjerting, Frøs hrd. og døbt den 12. marts s.å. i Hjerting, Frøs hrd. Ved konfirmationen den 18. april 1841 blev hun kaldt Inger. Ellers ukendt skæbne.

Juel Truelsen Tryk, født 1827 i Hjerting, Frøs hrd. Han døde den 3. juni 1828 i Hjerting, Frøs hrd. og blev begravet den 8. juni s.å. i Hjerting, Frøs hrd. Han døde i en alder af 1 1/6 år.

Truels Jensen Tryk købte sin fødegård i Rojbøl i Øster Lindet sogn af svogeren Niels Sørensen i 1810. I 1823 gik han konkurs med gården og en Peder Hansen købte gården den 23. juni 1823. På en tvangsauktion over "Bakkegården" i Hjerting sogn købte Thomas Thomsen fra Skodborg på vegne af Karen Tryk denne gård for 220 Rd + aftægt til den tidligere ejer Jacob Rasmussen. I 1840 overtog sønnen Jens Tryk gården, og de kom på aftægt. Denne gård er stadig i denne fami-

lies besiddelse. Han døde den 25. marts 1862 i Hjerting, Frøs hrd. og blev begravet den 3. april s.å. i Hjerting, Frøs hrd.

Karen Jørgensdatter døde den 18. januar 1867 i Hjerting, Frøs hrd. og blev begravet den 25. januar s.å. i Hjerting, Frøs hrd. Hun blev også kaldt Jørgensen. Hun døde som aftægtskone hos sønnen Jens Tryk.

Landsarkivet for Sønderjylland i Aabenraa om familien Tryk.

Jens Tryk bad i 1944 Landsarkivet for Sønderjylland i Aabenraa om en redegørelse for sine aner og de gårde, som familien har besiddet.

Landsarkivet
Aabenraa

den 11. april 1944

Hr. gårdejer Jens Tryk
Hjerting

Det bedes undskyldt, at undersøgelsen for Dem først er blevet foretaget nu.

Hermed sendes en anetavle²⁰ over Deres faders aner. De vil næppe have nogen vanskelighed ved at finde ud af den. Som De vil se, er der to af liniere, der går tilbage til slægten Tryk, idet Deres bedstefar (farfader) var gift med en datter af sit søskendebarn. Dog synes hendes linie ikke at have kaldt sig Tryk. Adskillige linier går op nord for Kongeålinien, som Sønder-Bjert, Bastrup (sikkert Vamdrup sogn) og Brørup. Kirkebøgerne derfra haves ikke her, men i Landsarkivet i Viborg. Det er muligt, at De kan få disse linier ført længere tilbage ved Landsarkivet i Viborg. Rødding sogns kirkebøger fra tiden før 1797 er brændt ved en af præstegårdsbrandene i Rødding; men ved hjælp af skyld- og panteprotokollerne er det lykkedes at komme længere tilbage med den linie, der går dertil. Desværre er det ikke lykkedes at finde, hvorfra navnet "Tryk" stammer. Man har første gang fundet det i 1774²¹, da Jens Trykkes datter i Rojbøl den 22. august blev hjemmedøbt. Nu er det vel muligt, at slægten kan have haft det som tilnavn også før den tid, og at det blot ikke er blevet skrevet i kirkebøger og jordebøger, men det er også muligt, at navnet først er opstået på den tid. 1771 kom der en forordning om, at børn i hertugdømmet Slesvig skulle døbes med slægtsnavne. Denne bestemmelse gjaldt dog foreløbig ikke i Tørninglen, hvortil Øster Lindet sogn hører, men det er muligt, at pastor Foersom, der dengang var præst i Øster Lindet, har forsøgt at få bestemmelsen gennemført også der, og at det er grunden til, at adskillige slægtsnavne da opstår. Hvad grund der så har været til at vælge navnet "Tryk", om der overhovedet er nogen grund, eller det blot er valgt helt tilfældigt, vil næppe kunne opklares.

Man har dernæst undersøgt 2 gårdes historie, nemlig Deres gård i Hjerting og den gård i Rojbøl, hvorfra slægten stammer.

Deres slægt har siddet på gården siden 1823. Den var dengang sat til tvangsauktion. Ved auktionen den 3. juni 1823 blev Thomas Thomsen i Skodborg højstbydende og fik tilslaget for 220 rdl

---

²⁰ Anetavlen er ikke gengivet her, men den svarer til de tavler, som jeg normalt udskriver.

²¹ Kirkebogen for Øster Lindet sogn har et afsnit med Introduktioner, d.v.s. kvindernes introduktion til kirkegang efter barnefødsler. Her har jeg fundet navnet på Jens Tryk tilbage til 1770! Dette tyder på, at familien har anvendt navnet Tryk længere tilbage.

courant eller 352 rbd plus 2% auktionssalær samt nogen aftægt (hus og kålgård) til Jacob Rasmussen og hustru (se nedenfor). Thomas Thomsen havde imidlertid ikke købt gården til sig selv, men i skødet af 28. august 1823 blev Deres bedstefars moder, Karen Tryk, skrevet for gården.

Når hun blev skrevet for den og ikke hendes mand, Truels Jensen Tryk, skyldes det sikkert, at han var gået konkurs med sin gård i Rojbøl. Ved kontrakten af 14. maj 1840 fik Deres bedstefar, Jens Tryk, gården.

Gårdens historie kan ikke følges her længere frem i tiden end til grundbøgernes anlæggelse, men antagelig ved De, hvornår Deres far har fået gården, ellers vil De let kunne få det oplyst på dommerkontoret i Rødding.

Det vil dog måske også interessere Dem at vide, hvem der har siddet på gården før Deres slægt. I tiden før 1695 synes gården at have ligget øde hen. Da har en Jens Pedersen overtaget den imod at få 4 års fritagelse for afgifter.

1699 har møller Peter Kornbech i Skærbæk mølle overtaget den, men ladet den drive ved andre, vistnok ved nævnte Jens Petersen og manden på nabogården Niels Andersen. Måske er den allerede dengang blevet delt. 1714 overtog en Peter Ottesen gården. Engang imellem 1716 og 1727 er gården ihvertfald blevet delt, såfremt den ikke er blevet det før. En Lorentz Bertelsen fra København overtog da den ene del, den gård, som De nu ejer. Han er dog kun opført i jordebøgerne indtil 1732, dernæst kommer fra 1733-55 Peter Rasmussen. (Man tør ikke helt garantere for, at skiftet af besidder er sket samtidig med, at navnene skifter i jordebøgerne). 1756-60: Hans Petersen. 1761-91: Peter Poulsen. 1791-94: Enevold Matthisen. 1794-1811: Jacob Rasmussen (se ovenfor). 1811-17: sønnen Rasmus Jacobsen, der 1817 solgte gården til Iver Thomsen Kiems, som igen solgte gården 1721 til Anders Paulsen, idet han dog beholdt det såkaldte Veim mose-skifte til afgræsning af klyner. Anders Paulsen gik så konkurs 1823.

Hvad angår gården i Rojbøl, da lå den fra før 1690 (man er ikke her i stand til at se, hvorledes det forholdt sig før den tid) til ca. 1714 øde hen, idet jorden dog dyrkedes af 3 mænd, der også svarede af den. Det var Knud Mikkelsen (siden Mads Mikkelsen og derefter vistnok Peter Jepsen), Mads Hansen og Hans Skrædder.

Omkring 1706 siges bygningerne at bestå af 39 fag beboelseshus og lade, men bygningerne stod tomme. Udsæden var 7 tdr. rug, 2 tdr. byg, 3 tdr. havre, 3 tdr. 4 skp. boghvede. Høvindingen var 12 læs. Der var græsning til 30 stk. kvæg.

Ca. 1714 fæstede så en Eskel Hansen gården. Han opføres i jordebøgerne indtil 1730, derefter Jens Nielsen 1730-33, så kommer en Jens Sørensen 1734-41, så Hans Bertelsen 1738-63 og sønnen Jens Hansen i jordebøgerne fra 1764. Som regel kan man ikke af jordebøgerne se, om der er noget slægtsskabsforhold mellem de forskellige besiddere af gården.

At Jens Hansen var Hans Bertelsens søn, vil De se af anetavlen. Om der var noget slægtsskabsforhold mellem Hans Bertelsen og Jens Sørensen, er man ikke i stand til at sige. Efter navneskikken at dømme, må man gå ud fra, at Hans Bertelsen ihvertfald ikke var Jens Sørensens søn. Derimod er det muligt, at han har været hans svigersøn, og at Jens Hansen er opkaldt efter ham. Forresten er der den mærkelighed, at Jens Sørensen i jordebøgerne er opført sammen med Hans Bertelsen i årene 1738-41. Dette får nu være, hvad det er - i hvert fald har Deres slægt siddet på gården i Rojbøl ca. 1738-1823 (måske 1734-1823).

Jens Hansen afstod 1797 gården til sin svigersøn Matthias Thaysen, der blev gift med Jens Hansens datter Else. I juli måned 1797 brændte imidlertid gården, og både Jens Hansen og Matthias Thaysen omkom i ilden. 1800 giftede Else sig igen med Niels Sørensen fra Villebøl. Denne solgte 1810 gården til sin svoger, Deres oldefar, Truels Jensen Tryk, der imidlertid gik konkurs 1823. Ved auktionen den 18. juni 1823 købte en Peders Hansen gården.

Hans arvinger afstod 1852 gården til sønnen Hans Petersen Møller. Denne sad endnu på gården, da grundbøgerne blev anlagt. Skulle De ikke vide, hvilken gård i Rojbøl, Deres slægt har siddet på i omtrent 90 år, vil De ved at henvende Dem på dommerkontoret i Rødding og angive, at Hans Petersen Møller ejede gården ved grundbøgenes anlæggelse, kunne få det at vide. Hans Petersen Møller solgte forøvrigt adskillige parceller bort fra gården.

Betalingen for undersøgelsen, der har krævet en del tid, er 33 kr., porto er kr. 0,70, tilsammen kr. 33,70, som man, således som man plejer, herved tager pr. opkrævning.

Frode Gribsvad

Slægtsgårdsarkivet.

I slægtsgårdarkivet findes et skema, som beskriver gården og ejerne i 5-6 generationer.

Heraf fremgår bl.a. følgende om "Bakkegården" i Hjerting sogn (omkring 1970):

Gården er på 25 ha eller 50 tdr. land, fordelt på ager: 43½ tdr, eng: 3 tdr, mose: ½ tdr, og skov: 3 tdr.

Ejerne har været:

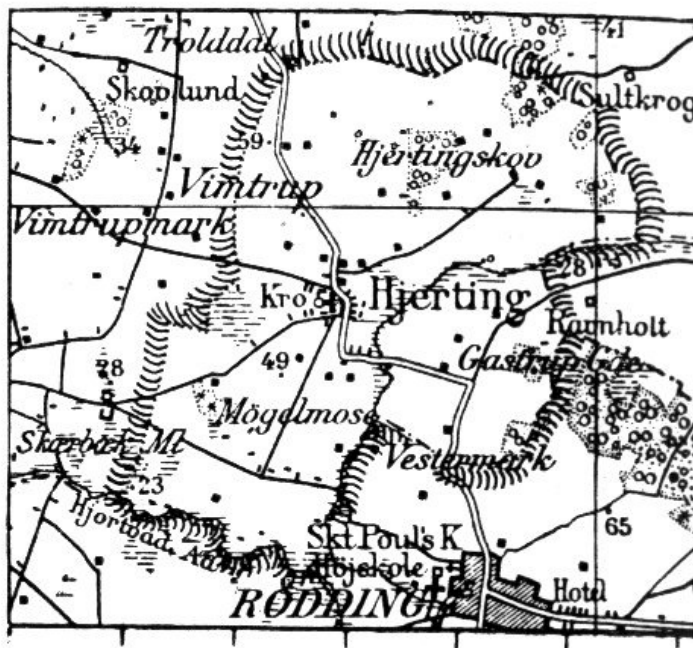
Truels Jensen Tryk, født i Rojbøl den 18/3 1781 og død i Hjerting den 25/3 1862.

Jens Truelsen Tryk, født i Rojbøl den 1/3 1818 og død den 16/5 1890. Han blev gift den 1/11 1856 i Hjerting med Birthe Kirstine Schmidt (- som han var i familie med!). Hun var født i Rødding den 25/3 1831 og døde i Hjerting den 24/2 1886. Jens fik skøde på gården den 14/5 1840.

Peter Jensen Tryk. Født den 28/10 1864, død i Foldingbro den 22/7 1949.

Jens Truelsen Tryk, født den 30/7 1895.

Frode Schmidt Tryk²², født den 13/3 1925.

²² 1997: gårdejer, Foldingbrovej 7 i Hjerting. Tlf. 74 84 13 66

Jens Tryk, født den 22/5 1959.

5. generation.

Michel Mortensen

16

blev født i Stårup, Sdr. Gørding og døbt den 8. november 1733 i Sdr. Gørding. Han blev gift med

Mette Madsdatter

17

Hun var født i Stenderup, Føvling og døbt den 25. maj 1733 i Føvling, Malt.

Sammen havde de børnene:

Anne Mickelsdatter, født 1766 i Stårup, Sdr. Gørding og døbt den 28. september 1766 i Sdr. Gørding.

Morten Michelsen, født 1767 i Stårup, Sdr. Gørding og døbt den 17. maj 1767 i Sdr. Gørding. (Ane 8). Han blev den 28. november i Føvling gift med **Kirsten Jensdatter**.

Dødfødt Mickelsdatter, dødfødt marts 1769 i Stårup, Sdr. Gørding og begravet den 19. marts 1769 i Sdr. Gørding.

Anne Marie Mickelsdatter, født 1771 i Stårup, Sdr. Gørding og døbt den 19. maj 1771 i Sdr. Gørding. Hun levede ved FT 1787.

Mads Mickelsen, født 1773 i Stårup, Sdr. Gørding og døbt den 7. november 1773 i Sdr. Gørding.

Jens Mickelsen, født 1775 i Stårup, Sdr. Gørding og døbt den 10. december 1775 i Sdr. Gørding. Han døde i Stårup, Sdr. Gørding og blev begravet den 18. februar 1781 i Sdr. Gørding. Han blev 4 år og 10 mdr gl.

Jens Mickelsen, født 1781 i Stårup, Sdr. Gørding og døbt den 6. maj 1781 i Sdr. Gørding. Han døde maj 1781 i Stårup, Sdr. Gørding og blev begravet den 24. maj s.å. i Sdr. Gørding. Barnet blev 3 uger gl.

Michel Mortensen fæstede den senere Klostergård den 24/9 1759 efter sin far af Bramming Hovedgård. Hans fæstebrev lyder som følger:

Fæstebrev for Michel Mortensen

i Starup

1759

Henrik Christian Wormskjold til Bramminge

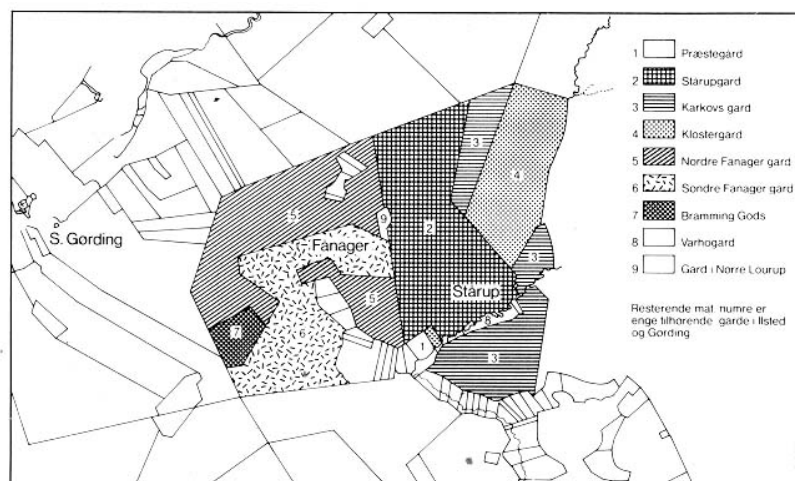
deres Kongl. Majts. Cancellie Secretair gjør vitterligt at jeg haver Sted og fæstet som jeg og herved Steder og fæster til Een dette godsdes Mandskab og Soldat navnlig Michel Mortensen, den fjerde Part Gaard i Starup bye udi Giørding Sogn, som hans fader Morten Pedersen sidst bebode og nu for Sønnen bemt. Michel Mortensen opladt og godvillig frastanden haver hvilket fjerdepart gaard, Skattende af 1 td. 7 skpr. 3 fj. ager og Engs Hartkorn, med ald dens rette tilliggende af ager og Eng, forte og fællig, tørre grøft og lyngslet med videre som dertil af Arrilds Tiid ligget haver og endnu med rette tilligge bør, meer bemt. Michel Mortensen fra dato af paa livstid i fæste til brug og beboelse maae og skal være forundt, imod at hand af bemt. Sted og Hart-

korn svarer og udreder til og i rette tiider og på behørig Steder alle Kongl. Skatter, ordinaire og extra, som enten nu paabudne er eller efterdags paabudne vorder, betaler Landgilden til hvert aars Mortensdag med reede penge forretter de sædvanlige Vitterligheds Ægter og arbejde tillige med hans andre Naboer, holder Stedet på Bygning, besætning, Sæd og avlingsdrift stedse og aldtid i forsvarlig god stand, saaledes at det alt, naar skulle paa æskes kand passere for at være lovlig behandlet og staar for et fuldsyn, indtil af dette tilliggende at lade frakomme forvilde eller til upligt bruge, rettende og forholdende sig, efter hans Mayts. Lovs 3. Bogs 13. cap og alle om landboe og fæster bønder i Danmark, allernaadigste udgangne forordninger og Reskripter, være sit Herskab og fuldmægtig hørig og lydlig, alt under dettes.

Bramminge dend 24. sept. 1759

*Ligelydende er mig leveret hvis indhold jeg i alle maader skal holde mig efterretlig
Datum ut supra
Michel Mortensen H.C. Wormskjold*

Han bekræftede fæstet den 23. juli 1762, hvor faderen endnu var i live²³.

Matrikelkort over ejendommene i Stårup, Gørding sogn, i 1847.

Gården blev benævnt en kvartgård, fordi der til en helgård skulle være 8 tdr. hartkorn. Fæsterne på gården blev kaldt frihedsbønder, idet Stårupgård var fri for at deltage i det egentlige hoveri såsom høstning, tærskning og møgkørsel m.m. på Bramminge Hovedgård. Til gengæld måtte de betale mere i fæste (landgilde).

I 1780'erne kom der en landboforordning, som påbød godsejerne at udskifte jorderne, hvis blot en enkelt bonde ønskede det. Udskiftningen betød, at fællesdriften skulle ophæves, og hver gård skulle have nøjagtigt afmålte og samlede jordstykker.

I 1785 sendte Terman Øllgård fra Bramming Hovedgård en beskrivelse af sine fæstegårde (herunder Stårup) til Rentekammeret. Han skrev her, at gårdene blev drevet hver for sig, men med fælles græsning i engene.

²³ Bramming Hovedgårds fæsteprotokol 1719-94 (G476-13 folio 158).

Udskiftningen fandt herefter sted i Stårup omkring år 1800, men det første endelige kort over Stårup/Fonager er dateret 1818. Opmålingen fra 1818 var også opmåling til den nye matrikel fra 1844, som stadig er gældende. Klostergård fik efter denne matrikel nr. 4a.

Ved folketællingen i 1787 boede følgende på gården:

Mickel Mortensen	53 år, gårdbruger og bonde i 1. ægteskab
Mette Madsdatter	48 år, hans kone, også i 1. ægteskab.
Anne Marie Mickelsdatter	16 år, ugift.

Sønnen Morten Mickelsen var på det tidspunkt tjenestekarl på Nielsbygård i Føvling sogn (FT 1787). Nielsbygård var en proprietærgård og på det tidspunkt ejet af Peter Wass, som kom fra København og havde overtaget gården få år i forvejen. På ejendommen boede ejeren med kone og 4 børn, samt en farbror. Børnene havde egen huslærer (en informator) og husjomfru. Der var yderligere en møllersvend, 6 karle, 2 drenge og 5 tjenestepiger i den store husholdning.

På gården har der i en periode været teglværk, hvorfra man har solgt teglsten til de omkringliggende gårde.

Morten Michelsen overlod fæstet af gården til sønnen Morten inden 1801, hvor han og konen er blevet aftægtsfolk på gården. Han døde 80½ år gl. som aftægtsmand den 20. januar 1815 i Stårup, Sdr. Gørding og blev begravet den 27. januar s.å. i Sdr. Gørding.

Mette Madsdatter døde den 17. december 1803 i Stårup, Sdr. Gørding og blev begravet samme måned i Sdr. Gørding. Ved hendes død i 1803 angives det, at Mikkell Mortensens hustru i Stårup er død, 71 år gl. Måske var moderen gift to gange (halvsøster: Anne Jensdatter?).

Jens Pedersen

18

blev født 1737 i Tobøl, Føvling og døbt den 10. juni 1737 i Føvling, Malt. Han blev den 22. juni 1765 i Føvling gift med

Margrethe Andersdatter

19

som var født omkring 1738 i Maltbæk, Malt. KB vedr. vielser i Føvling mangler 1759-84, men i forbindelse med vielsen er der indført et ægteskabsløfte i KB Malt/Folding. Heraf fremgår, at de blev forlovede den 4. maj 1765 og viet i Føvling kirke den 22. juni.

Sammen fik de børnene:

Kirsten Jensdatter, født 1767 i Tobøl, Føvling og døbt den 15. februar 1767 i Føvling, Malt. (Ane 9). Hun blev 28. november 1794 i Føvling gift med **Morten Michelsen**.

Anders Jensen, født 1769 i Føvling, Malt og døbt den 30. juli 1769 i Føvling, Malt. Han blev konfirmeret i Føvling kirke 1. søndag efter påske 1787. Ved FT 1787 var han tjenestekarl i Åbølling. Ved FT 1801 var han bonde og gårdmand i Tobøl i Føvling sogn. På det tidspunkt havde han altså overtaget gården i Tobøl efter moderen og stedfaderen. Han blev gift med **Mette Madsdatter** (omk 1775-1833). Ved FT 1834 havde han overladt gården til Christen Peter Andersen (på trods af navnet – næppe

familie), som i 1821 giftede sig med Maren Jørgensdatter (datter af aneparret 22/23). Senere var han aftægtsmand og boede forskellige steder i Føvling. Han døde efter 1855.

Peder Jensen, født i Føvling, Malt og døbt den 1. november 1772 i Føvling, Malt. Han blev konfirmeret 1. søndag efter påske 1789 i Føvling.

Jens Pedersen overtog fæstet af en halvgård i Tobøl i Føvling sogn efter faderen den 6. august 1765. Gården var på hartkorn 2-3-3-1/2. Se Sønderskov Gods fp 1719-96 (G484-1 folio 362). Han døde inden 1775.

Margrethe Andersdatter blev (2) gift omkring 1775 med **Mathias Hansen**, som var født omk 1746.

Sammen med Mathias Hansen fik hun børnene:

Annemargrethe Mathiasdatter, født 1775 i Tobøl, Føvling og døbt den 19. februar 1775 i Føvling, Malt. Barnet døde inden 1777 i Tobøl, Føvling. KB har en lakune vedr. døde i disse år.

Anne Margrethe Madsdatter, født 1777 i Tobøl, Føvling og døbt den 28. september 1777 i Føvling, Malt. Ved FT 1787 var hun 9 år gl.

Jens Mathiassen, født 1781 i Tobøl, Føvling og døbt den 16. april 1781 i Føvling, Malt. Han døde inden 1784 og optræder ikke i FT 1787.

Ved FT 1787 var Mathias Hansen gårdmand og selvejer i Tobøl i Føvling sogn. Ved FT 1801 var han husmand med jord i Tobøl. Han døde 76 år gl som aftægtsmand i Tobøl i Føvling sogn den 4. november 1821 og blev begravet på Føvling kirkegård den 14. november s.å.

Margrethe Andersdatter kom fra Maltbæk i Malt sogn. Ved FT 1787 boede hun i Tobøl i Føvling sogn. Hun var da 49 år gl og i sit andet ægteskab. Ved FT 1801 er hendes alder angivet til 65 år. Hun døde den 10. november 1821 i Tobøl, Føvling og blev begravet den 14. november s.å. i Føvling, Malt. Hun døde 6 dage efter sin mand Mathias Hansen, og de blev begravet på samme dag. Hun var da 83 år gl og aftægtskone i Tobøl.

Niels Bennedsen

20

blev født 1750 i Snepsgård, Seem og døbt den 6. september 1750 i Seem. Han giftede sig den 8. juni 1771 i Fole med

Maren Lauritsdatter

21

som var født omkring 1750.

Sammen havde de børnene:

Marie Catharina Nielsdatter, født 1772 i Snepsgård, Seem og døbt den 11. juli 1772 i Seem. Hun var flyttet hjemmefra før 1801.

Karen Nielsdatter, født i Snepsgård, Seem og døbt den 9. april 1775 i Seem. Hun blev omkring 1795 gift med Morten Thomsen (omk. 1765-1819) – formentlig i Jernved

sogn, hvor KB mangler før 1814. De overtog en gård i Bobøl i Føvling sogn. Her fik de 6 børn, hvoraf 2 døde som små. Hun døde den 22. august 1838 i Bobøl og blev begravet i Føvling den 29. august s.å.

Dorthe Maria Nielsdatter, født den 25. november 1777 i Snepsgård, Seem og døbt den 30. november 1777 i Seem.

Laurids Nielsen, født den 13. juli 1780 i Snepsgård, Seem og døbt den 16. juli 1780 i Seem. (Ane 10). Han blev gift med **Dorthe Jørgensdatter**.

Dødfødt Nielsen, dødfødt den 29. november 1782 i Snepsgård og begravet den 1. december 1782 i Seem.

Han blev konfirmeret i Seem 6. april 1766. Samme år underskrev han en forloverattest, og boede da i Høchsbroe. Han kunne skrive. Ved forårskonfirmationen 1786 blev Maren Andersdatter konfirmeret. Hun var "pige for Niels Bennedsen i Snepsgårde".

Ved FT 1787 var han selvejergårdmand i Puggård. I familien boede følgende:

Niels Bennedsen, 37, Gift, Hosbond, Selveyer Gaardbeoer
Maren Lauridsdatter, 37, Gift, Madmoder
Marie Catrine Nielsdatter, 14, Ugift, Barn af første Ægteskab
Laurids Nielsen, 7, Ugift, Barn af første Ægteskab
Bened Pedersen, 79, Gift, Hosbondens Fader, Aftægtsmand
Maren Nielsdatter, 78, Gift, Hosbondens Moder
Hans Bertelsen, 60, Gift, Tyende
Niels Jepsen, 14, Ugift, Tyende

Ved FT 1801 boede disse i familien:

Niels Bennetzen, 52, Gift, Husbonde, Bonde og Gaardbeoer
Maren Lautsdatter, 51, Gift, Hans Kone
Laurits Nielsen, 21, Ugift, Deres Søn
Birthe Marie Christensdatter, 17, Ugift, Tienestepige

I 1802 købte han for 195 Rd en marskeng, Lang-Eng, som lå i Nr. Farup sogns udenge. Han er nævnt som fadder i Føvling den 31. juli 1807. I 1810 skødede Niels' enke Lang-Eng til sønnen Laust. Han døde før 1810, men KB for Jernved eksisterer ikke for denne periode.

Maren Lauritsdatter blev forlovet med Niels den 10. januar 1771 i Obbekær (som dengang sog-nede til Fole). Hun døde den 18. september 1824 i Jernved og blev begravet den 24. september s.å. i Jernved. Ved sin død var hun aftægtskone i Puggård og 76 år gl.

Jørgen Christensen Greve

22

blev født 1756 i Hillerup i Vilslev sogn og døbt den 26. september 1756 i Vilslev. Ved hans fødsel har præsten ikke angivet hans navn (!), men det må være ham jf. konfirmationen. Han blev konfirmeret foråret 1774 i Vilslev sammen med søsteren Anna. Han blev gift med

Maren Hansdatter

23

Hun var født omkring 1764 i Jernvedlund, Jernved og døde inden FT 1787. I skiftet efter faderen i 1779 er det oplyst, at hun var 14 år gl. Hun fik her Niels Andersen til formynder.

Sammen havde de børnene:

Dorthe Jørgensdatter, født omk. 1781 i Jernved. (Ane 11). Hun blev gift med **Laurids Nielsen**.

Han blev gift (2) mellem 1787 og 1789 med **Lene Pedersdatter**, som var født omk. 1763. Hun døde 8. juni 1834 i Jernvedlund, Jernved og blev begravet den 13. juni s.å. i Jernved.

Sammen havde de børnene:

Hans Jørgensen Greve, født omk. 1790 i Jernved. Han blev den 15. april 1829 i Jernved gift med **Kirsten Madsdatter**. Han overtog faderens gård matr. nr. 1 i Jernvedlund. Her boede han med familie ved FT 1840: kone og 4 børn, samt 3 tjenestefolk. 30. november 1841 blev han med 17 stemmer valgt til Jernved sogns første sogneforstanderskab. Han afgik herfra ved lodtrækning efter 3 års funktionstid. Ved FT 1845 var han 55 år gl gårdmand. Han boede da med kone, 5 børn og 2 tjenestefolk på gården. I 1847 følte han sig brøsthølden over færdslen over sin eng til Hjortlund, og ved forlig 26/3 1847 måtte færgemanden forpligte sig til at betale ham en mindre årlig afgift. Ved konens død i 1862 var han aftægtsmand i Jernvedlund. Han var forlover for sønnen Jørgen i 1866. Han døde den 3. december 1879 i Jernvedlund, Jernved og blev begravet den 12. december s.å. i Jernved. Han døde 89 år gl som aftægtsmand hos sønnen i (Jernved)lund.

Maren Jørgensdatter, født omk 1792 i Jernved. Hun blev den den 4. november 1821 i Jernved gift med **Christen Peder Andersen**. De købte senere en gård i Tobøl i Føvling sogn, men de måtte senere afhænde gården hvorefter han ernærede sig som daglejer. (Se Anders Jensen, søn af anepar 18/19).

Han var fæstebonde i Jernvedlund i Jernved sogn ved FT 1787:

Jørgen Christensen Greve, 30, Enke, Hosbond, Fæstebonde og Gaardbeboer

Maren Hansdatter, 50, Enke, Hosbondens Svigermoder

Dorte Jørgensdatter, 6, Ugift, Hans Datter af første Ægteskab

Dorte Christensdatter, 20, Ugift, Hosbondens Søster

Povel Christensen Greve, 14, Ugift, Hosbondens Broder

Morten Jensen, 38, Gift, Tyende

Ved FT 1801 var han gift igen og boede sst:

Jørgen Christensen, 48, Gift, Husbonde, Bonde og Gaardbeboer

Lene Pedersdatter, 38, Gift, Hans Kone

Hans Jørgensen, 11, Ugift, Deres Børn

Maren Jørgensdatter, 9, Ugift, Deres Børn

Jacob Hansen, 22, Ugift, Tienestekarl

Han må have købt gården inden 1804, hvor der afholdtes udskiftningsforretning om de sidste fællesarealer. Han ejede da landsbyens største gård (matr 1). I 1804 regulerede man udskiftningsforretningerne fra 1770, og han købte ved den lejlighed en gadefenne (et fællesareal) for 100 Rd. For disse penge skulle præsten opføre en skole. Samtidig blev det bestemt, at de gårdejere, som havde jord op til Heden, fortsat kunne anvende denne til fælles græsning. Fremover skulle de

betale 9 mark pr. år i lejeafgift (forholdsvis fordelt), og sognepræsten skulle så anvende dette beløb til anskaffelse af skolebøger etc. Jørgen var medlem af skolekommissionen i Jernved 1815.

Sønnen Hans overtog gården efter ham. Han døde 74 år gl som aftægtsmand den 22. december 1829 i Jernvedlund, Jernved og blev begravet den 27. december s.å. i Jernved. Han døde i Jernvedlund.

Poul Pedersen Wagner **24**

blev født omk 1732. Han blev 4. november 1775 i Arrild gift med

Mette Jacobsdatter **25**

Hun var født omk 1742.

Sammen havde de sønnen:

Peder Poulsen Wagner, født 1776 i Arrild og døbt den 12. maj 1776 i Arrild. (Ane 12).
Han blev den 28. december 1805 i Arrild gift med **Cathrine Maria Hansdatter**

Han var skomager i Hønning i Arrild sogn. Han døde 45 år gl. i Hønning, Arrild og blev begravet den 24. februar 1777 i Arrild.

Hun blev trolovede med Poul den 6. oktober 1775. Hun giftede sig (2) den 11. maj 1787 i Arrild med enkemanden **Nis Thomsen** (omk 1756-1822), som havde et lille barn fra et tidligere ægteskab (Bodil Marie Nissdatter). Ved FT 1803 boede hun sammen med Niss Thomsen i sit 2. ægteskab i Hønning i Arrild sogn. Deres to børn Peder og Bodil Mari boede også hos dem. Hun døde 64 år, 1 md og 4 dage gl den 3. august 1806 i Hønning, Arrild og blev begravet den 10. august s.å. i Arrild. KB for Arrild er meget medtaget og sværtlæselig for perioden omkring hendes fødsel.

Jens Hansen Tryk **28**

blev født i Rojbøl, Øster Lindet og døbt den 21. marts 1745 i Øster Lindet. Han blev den 28. oktober 1763 i Sdr. Bjert gift med

Karen Maria Truelsdatter **29**

Hun var født 1742 i Binderup, Sdr Bjert og døbt den 4. februar 1742 i Sdr Bjert. Hun er døbt Karen, men kaldte sig ofte Karen Maria (skik?).

Sammen havde de børnene:

Søren Truels Jensen Tryk, født 1764 i Øster Lindet og døbt den 14. januar 1765 i Øster Lindet. Han blev i 1793 gift med **Anna Marie Pedersdatter**. Han var gårdejer i Rødding. Han døde 61 år gl som aftægtsmand den 2. oktober 1824 i Rødding og blev

begravet den 7. oktober s.å. 1824 i Rødding. Birthe Kirstine Schmidt er hans barnebarn.

Hans Jensen Tryk, født omk 1766. Han var gårdmand i Hjerting. Han døde 84 år gl. som aftægtsmand i Hjerting den 30. oktober 1850 i Hjerting, Frøs hrd og blev begravet den 7. november s.å. i Hjerting, Frøs hrd.

Troels Jensen Tryk, født i Rojbøl, Øster Lindet og døbt den 25. februar 1770 i Øster Lindet. Han døde i Øster Lindet og blev begravet den 20. maj 1770 i Øster Lindet. Barnet blev 4 måneder og 3 dage gl.

Else Jensdatter Tryk, født i Rojbøl, Øster Lindet og døbt den 19. oktober 1771 i Øster Lindet. Hun døde 1811 i Rojbøl, Øster Lindet. Matthias kom fra Langetved i Skrave sogn, og de fik kongelig bevilling til at gifte sig. Forlovere var Matthias Schultz fra Skodborg og hendes far. Hun døde 39 år gl i 1811. Hun blev 10. marts 1797 i Øster Lindet (1) gift med **Matthias Thaysen** (1774-1797). Hun blev 1. februar 1800 i Øster Lindet (2) gift med **Niels Sørensen**. Han døde efter 1811.

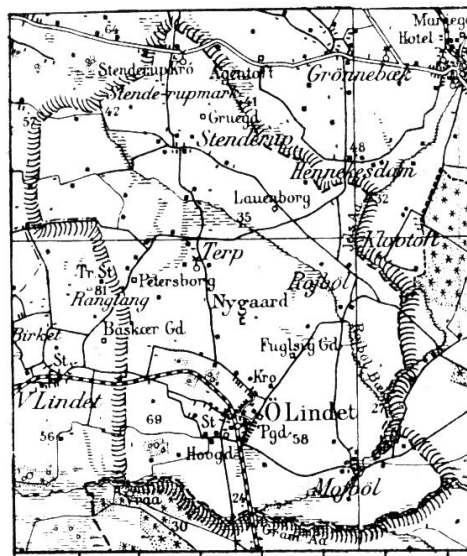
Dorthe Marie Jensdatter Tryk, født 22. august 1774 i Rojbøl, Øster Lindet og døbt den 25. september 1774 i Øster Lindet.

Jens Jensen Tryk, født 17. september 1777 i Rojbøl, Øster Lindet og døbt den 9. november s.å. i Øster Lindet.

Truels Jensen Tryk, født i Rojbøl, Øster Lindet og døbt den 18. marts 1781 i Øster Lindet. (Ane 14). Han blev 6. juli 1811 i Øster Lindet gift med **Karen Jørgensdatter**.

Han overtog faderens gård - Dalgård - i Rojbøl i Øster Lindet sogn i 1764. I 1797 overlod han gården til sin svigersøn. Han kaldes skiftevis Jens Hansen (v dåb) og Jens Tryk (v konens introduktioner!). Han døde den 26. juli 1797 i Rojbøl, Øster Lindet og blev begravet samme måned i Øster Lindet. Han omkom sammen med svigersønnen Matthias Thaysen ved gårdens brand den 26. juli 1797. Oprindelsen til navnet Tryk er ukendt (LAS). Navnet er anvendt siden 1770.

Hun blev konfirmeret 17 år gl i 1759 i Sdr Bjert. Hun blev kaldt både Sørensdatter og Truelsdatter! Hun er nævnt ved moderens død i 1772 med mand og 3 børn. Hun døde i Rojbøl, Øster Lindet og blev begravet den 14. maj 1809 i Øster Lindet. Hun døde 67 år og 3 mdr gl.

Jørgen Christensen

30

blev født den 11. oktober 1736 i Stubbum, Aller og døbt den 14. oktober s.å. i Aller. Præsten skrev følgende ved hans dåb: [1736] Dom 20. post Trinitatis som var den 14. Octobr blev Christen Gregersens barn af Stubbum døbt. Dåbsfadderne var Christen Nissen af Brabeck, Dennis Jespersen og Elisabeth Gregersdatter af Stubbum. Det heder Jørgen født på en torsdag aften ved 6 slet som var den 11. Octobr.

Han blev den 3. august 1765 i Skodborg gift med

Maren Johansdatter

31

Ved trolovelsen og vielsen skrev præsten følgende i kirkebogen: [Viet] Jørgen, forhen Gaardmanden Christen Jørgensen af Stubbum og Ieng Gregersdatters ægte søn med Maren Gaardmanden Johan Lorentzens og Maren født Jensens ægte datter af Schodborg.

Hun var født i Skodborg og døbt den 9. december 1742 i Skodborg. Hun blev døbt af Niels Høstmark, som var præst i Skodborg 1730-48, og hans hustru Cathrine Dorothea Lausen var fader til barnet.

Sammen fik de børnene:

Børn:

Ieng (Inge) Jørgensdatter, født den 10. juli 1766 i Skodborg og døbt den 11. juli 1766 i Skodborg. Hun nævnes som levende ved moderens død. Hun blev forlovet med Juhl 16/1 1787 i Skodborg. Hun blev den 17. februar 1787 i Skodborg gift med **Juhl Christiansen Boysen** (1765-1816). Hun var fadder i 1825 i Hjerting. Hun døde den 7. april 1848 i Skodborg og blev begravet den 13. april s.å. i Skodborg. Hun døde 81 år og 9 måneder gl.

Gennem sit ægteskab med Ieng, overtog Juhl Boysen Sønderbygård i Skodborg. Ved FT 1803 boede han med kone og 5 børn i Skodborg. Han var da 38 år gl, Hufner og Kirchspieltvogt. I familien boede også svigermoderen og en svoger (Jens). Han var også sognefoged til sin død i 1816. Han døde 51 år gl. Han blev efterlevet af sin hustru og 5 børn: Jørgen, Christian, Dorthea (g.m. Jørgen Hansen i Skodborg), Maren og Ellen.

Johan Jørgensen, født den 30. december 1767 i Skodborg og døbt den 31. december s.å. i Skodborg. Han døde den 10. januar 1768 i Skodborg og blev begravet den 15. januar s.å. i Skodborg. Han blev hjemmedøbt - som var almindelig praksis - og døde 12 dage gl.

Johan Jørgensen, født den 11. juni 1769 i Skodborg og døbt den 9. juli s.å. i Skodborg. Han døde den 17. januar 1771 i Skodborg og blev begravet den 20. januar s.å. i Skodborg. Han blev 1 år 32 uger og 4 dage gammel.

Magdalene Jørgensdatter, født den 18. oktober 1771 i Skodborg og døbt den 24. november s.å. i Skodborg. Hun blev konfirmeret 15 år gl. den 5. april 1787. Ved FT 1803 boede hun sammen med sin familie i Jels sogn. Hun var da 32 år gl. Hun levede ved moderens død i 1810. Hun blev i 1790 gift med **Søren Nielsen Borck** (1768-1807). Hun døde 68 år gl den 19. oktober 1838 i Klovtoft, Jels og blev begravet den 24. oktober s.å. i Jels. Hun blev efterlevet af 5 børn: Niels, Jørgen, Jens, Christen og Karen.

Søren Borck var gårdmand i Klovtoft i Jels sogn. Ved FT 1803 var han 36 år gl og gårdmand i Jels sogn. På gården boede han sammen med kone, 4 børn og 2 tjenestefolk. Han døde 39 år gl og 2 måneder. Han efterlod kone og 5 børn.

Maren Jørgensdatter, født den 27. april 1774 i Skodborg og døbt den 12. juni s.å. i Skodborg. Hun blev konfirmeret 15 år gl. 28. marts 1790. Hun levede ved moderens død i 1810.

Christen Jørgensen, født den 31. marts 1776 i Skodborg og døbt den 19. maj 1776 i Skodborg. Han døde den 22. december 1777 i Skodborg og blev begravet den 28. december s.å. i Skodborg. Han blev 1 år og 9 mdr. Navn efter farfaderen.

Christen Jørgensen, født den 18. marts 1778 i Skodborg og døbt den 3. maj s.å. i Skodborg. Han levede ved moderens død 1810. Han er nævnt som fadder i 1818, hvor han var ugift. Han døde den 10. januar 1855 i Skodborg og blev begravet den 14. januar s.å. i Skodborg. Han døde ugift i en alder af 76 år og 10 måneder.

Karen Jørgensdatter, født den 27. oktober 1780 i Skodborg og døbt den 3. december s.å. i Skodborg. (Ane 15). Hun blev den 6. juli 1811 i Øster Lindet gift med **Truels Jensen Tryk**.

Mette Jørgensdatter, født den 16. maj 1783 i Skodborg og døbt den 22. juni s.å. i Skodborg. Hun døde den 29. oktober 1783 i Skodborg og blev begravet den 2. november s.å. i Skodborg. Hun blev 6 mdr gl.

Jens Jørgensen, født den 24. december 1785 i Skodborg og døbt den 6. februar 1786 i Skodborg. Ved FT 1803 boede han 17 år gl. hos svogeren Juhl Boiesen i Skodborg. Han levede ved moderens død i 1810.

I foråret 1821 overvejede Jens Jørgensen meget grundigt, om han skulle gifte sig med enken Johanne Kirstine på en af nabogårdene. Efter passende tid går han på frierfødder hos hende. Hun siger ikke ja til frieriet med det samme. Hun er - efter overleveringen - meget betænkelig ved at sige ja og bestemte sig da også til et bestemt "nej". Det er blevet fortalt, at Jens Jørgensen rejste sig og sagde, idet han gik, "at gården var heller ikke så vigtig, så man gik ikke to gange i det ærinde". Johanne Kirstine fortrød snart, da Jens var et godt stykke på vej væk fra gården, så hun løb bagefter ham og sagde, at hun nok ville have ham alligevel. De blev gift, og der bor stadig en Jørgensen på Birkegård

Ved FT 1840 boede han på en gård i Skodborg:

Jens Jørgensen, 55, Gift, Gaardmand

Elise Jacobsdatter, 56, Gift, hans Kone

Inger Hansen, 22, Ugift, deres Børn [Hendes barn af første ægteskab]

Anders Hansen, 20, Ugift, deres Børn [Hendes barn af første ægteskab]

Juhl Jørgensen, 18, Ugift, deres Børn

Hans Jørgensen, 15, Ugift, deres Børn

Han blev den 27. oktober 1821 i Skodborg gift med enken **Johanne Christine Hansen** (1784-1858). Han døde den 31. maj 1846 i Skodborg og blev begravet den 8. juni s.å. i Skodborg. Han blev 61 år og 5 mdr. gl. Han efterlod kone og 2 sønner: Juhl og Hans.

Hun var gift (1) med Anders Hansen, med hvem hun havde 3 børn. Ved hans død kaldes hun Kjerstine Jacobsdatter fra Københoved. Ved forlovelsen (31/5 1821) var hendes bror Laus Jacobsen fra Københoved forlover.

Jørgen Christensen voksede op i Stubbum i Aller sogn. Ved sit giftermål med Maren overtog han hendes fødegård, Sønderbygård, i Skodborg. Denne gård var mellem de største gårde i Skodborg. Ved udskiftningen i 1774 var Jørgen mellem de tre, som skulle afgøre eventuelle tvister. Han skulle selv betale halvbroderen Mads Pedersen, som han delte gård med, 66 rd. og 32 sk. i rede penge for naboens udflytning til den nye Sundbølgård. Han kunne læse og skrive. Sønderbygård blev liggende inde i Skodborg og var i 1775 på 39 tdr. land ager, 81 tdr. land skov og 14 tdr. land eng, ialt 139 tdr. land. Efterkommere ejer fortsat denne gård (1970). De fik 10 børn, hvoraf 4 døde som små. Han døde den 18. marts 1786 i Skodborg og blev begravet den 26. marts s.å. i Skodborg.

Maren Jørgensdatter blev trolovet med Jørgen Christensen den 29. januar 1765. Hun døde den 15. december 1810 i Skodborg og blev begravet den 23. december s.å. i Skodborg. Hun blev 68 år og 6 dage og efterlod 2 sønner og 4 døtre af ialt 10 fødte børn.

6. generation.

Morten Pedersen

32

var født i Lervad, Føvling, Malt og døbt den 2. august 1705 i Føvling, Malt. Hans dåbsfaddere var Niels Jensens hustru af Dover, Lintrup sogn, som bar det, Niels Tomsen smed af Bobøl, Peder Leck og Søren Nissen af Aatte. Han giftede sig med

Maren Michelsdatter

33

Hun var født omk 1714 – måske i Bramming, hvor faderen kom fra.

Sammen havde de børnene:

Michel Mortensen, født i Stårup, Sdr. Gørding og døbt den 8. november 1733 i Sdr. Gørding. (Ane 16). Han blev gift med **Mette Madsdatter**.

Birte Mortensdatter, født i Stårup, Sdr. Gørding og døbt 1. juli 1736 i Sdr. Gørding. Hun døde i Stårup, Sdr. Gørding og blev begravet den 6. oktober 1737 i Sdr. Gørding. Ved hendes død kaldes hun Birgitte. Alderen anføres til 1 år og 3 dage.

Birgitte Mortensdatter, født i Stårup, Sdr. Gørding og døbt den 21. december 1738 i Sdr. Gørding. Hun døde i Stårup, Sdr. Gørding og blev begravet den 27. december 1738 i Sdr. Gørding. Hun blev 8 dage gl. Hun kaldes Birte ved dødsindførselen!

Karen Mortensdatter, født i Stårup, Sdr. Gørding og døbt den 31. januar 1740 i Sdr. Gørding. Hun døde i Stårup, Sdr. Gørding og blev begravet den 20. februar 1742 i Sdr. Gørding.

Karen Mortensdatter, født 1743 i Stårup, Sdr. Gørding og døbt den 20. marts 1743 i Sdr. Gørding. Ellers ukendt skæbne.

Peder Mortensen, født i Stårup, Sdr. Gørding og døbt den 27. marts 1746 i Sdr. Gørding. Han døde i Stårup, Sdr. Gørding og blev begravet den 1. december 1746 i Sdr. Gørding. Han blev 8 mdr. gl.

Peder Mortensen, født i Stårup, Sdr. Gørding og døbt den 7. marts 1751 i Sdr. Gørding. Han blev 24. maj 1800 i Føvling gift med **Anne Kirstine Jensdatter**. Da han blev gift med Anne Kirstine Jensdatter boede han i Staarup i Gørding sogn. Formentlig overtog han en gård i Stenderup ved ægteskabet med Anne Kirstine, idet familien boede her ved FT 1801. Han var da 41 år gl, gårdmand og bonde i Stenderup, Føvling sogn.

Margrethe Mortensdatter, født i Stårup, Sdr. Gørding og døbt den 1. januar 1748 i Sdr. Gørding. Hun døde i Histelund, Sdr. Gørding og blev begravet den 11. januar 1802 i Sdr. Gørding. Hun var fadder i 1773. Hun blev omk 1778 gift med **Ole Pedersen Puggaard** (omk 1752-1794). Vielser mangler for Sdr. Gørding omkring 1780. Ved FT 1787 boede hun i Histelund i Gørding sogn med mand og 3 små børn. Ved FT 1801 boede hun i et hus i Histelund. Hun var da 54 år gl og enke efter Ole Puggaard. Datteren Maren boede hos hende.

Ved FT 1787 var han bonde og husmand i Histelund i Gørding sogn. Han var da 35 år gl. Han blev dræbt i en brand i Terp. Han blev 42 år gl.

Birgitte Marie Mortensdatter, født i Stårup, Sdr. Gørding og døbt den 30. december 1753 i Sdr. Gørding. Hun døde i Stårup, Sdr. Gørding og blev begravet den 12. december 1756 i Sdr. Gørding. Hun blev 3 år gl.

Han kom fra Føvling og fæstede den senere Klostergård i Gørding sogn af Bramming Hovedgård 3. marts 1731 og skulle samtidig gifte sig med den tidligere fæsters datter. Han havde fæstet til 1759, hvor sønnen Michel overtog. Gården er angivet til hartkorn 1-7-3-0. Han døde 82 år gl i Stårup, Sdr. Gørding og blev begravet den 30. april 1786 i Sdr. Gørding.

Maren Michelsdatter døde 54 år gl. i Stårup, Sdr. Gørding og blev begravet den 17. april 1768 i Sdr. Gørding.

Mads Christensen

34

var født omk 1684 i Hjerting, Frøs hrd. Ved hans giftermål er angivet, at han kom fra Hjerting. KB for dette sogn starter først 1731. Han giftede sig den 13. november 1718 i Føvling med

Anna Pedersdatter

35

Hun var født i Aatte, Føvling (jf. KB vielse). Hun fik et barn i 1720! Hun blev forlovet med Mathias den 3. februar 1718 i Føvling. Forloverne var Hans Nielsen og Jens Andersen, begge fra Aatte.

Maren Madsdatter, født i Stenderup, Føvling og døbt den 10. april 1718 i Føvling, Malt. Barnet må være død inden 1723. Dets død er ikke fundet i KB.

Christen Madsen, født i Stenderup, Føvling og døbt den 31. maj 1722 i Føvling, Malt. Han døde 2 år gl. i Stenderup, Føvling og blev begravet den 25. maj 1724 i Føvling, Malt.

Maren Madsdatter, født i Stenderup, Føvling og døbt den 12. december 1723 i Føvling, Malt. Hun døde 14 dage gl. i Stenderup, Føvling og blev begravet den 27. december 1723 i Føvling, Malt.

Jens Madsen, født i Stenderup, Føvling og døbt den 26. marts 1724 i Føvling, Malt. Han døde i Stenderup, Føvling og blev begravet den 18. februar 1725 i Føvling, Malt.

Jens Madsen, født i Føvling, Malt og døbt den 23. december 1725 i Føvling, Malt. Han fæstede en halvgård i Stenderup i Føvling sogn efter faderen den 13. marts 1753. Gården var på hartkorn 2-1-2-1/2. Sønderskov fp (G484-1 folio 298). Han døde i Stenderup, Føvling og blev begravet den 25. april 1762 i Føvling, Malt. Han døde som ungarl i 1762, 36 år, 3 mdr, 3 uger og 4 dage gl.

Hans Madsen, født 1727 i Stenderup, Føvling og døbt den 19. marts 1727 i Føvling, Malt. Ellers ukendt skæbne.

Mette Madsdatter, født i Stenderup, Føvling og døbt den 11. juli 1728 i Føvling, Malt. Hun døde 3 år gl. i Stenderup, Føvling og blev begravet den 11. februar 1731 i Føvling, Malt.

Anna Madsdatter, født i Stenderup, Føvling og døbt den 9. juli 1730 i Føvling, Malt. Hun blev den 21. juni 1754 i Føvling gift med **Hans Jensen**. Han havde været ladefoged på Estrup inden han blev gårdmand i Bobøl og var enkemand, da han giftede sig med Ane Madsdatter. Han blev gift (1) den 17. oktober 1747 med Maren Jensdatter fra Bobøl (død i barselsseng efter fødsel af sit første barn i 1751). Han blev gift (2) den 20. juni 1752 med **Karen Pedersdatter**, som også døde i barselsseng (1753). Hun var datter af Peder Mortensen og Karen Nielsdatter i Lervad i Føvling sogn (aneparret 64 og 65). Hans Jensen døde sandsynligvis 1772-83, hvor KB har en lakune. Ved FT 1787 boede Anna Madsdatter i et lejet hus i Bobøl, 57 år gl og enke. Hun døde 60 år gl. i Bobøl, Føvling, Malt og blev begravet den 26. december 1790 i Føvling, Malt. Præsten læste teksten: Salmernes bog kap 28 vers 7 ved hendes begravelse.

Mette Madsdatter, født i Stenderup, Føvling og døbt 25. maj 1733 i Føvling, Malt. (Ane 17). Hun blev gift med **Michel Mortensen**.

Christen Madsen, født i Stenderup, Føvling og døbt den 18. september 1735 i Føvling, Malt. Han blev gift med **Maren Sørensdatter** (omk 1724-1793). Han fæstede gården i Stenderup efter den afdøde bror Jens den 12. juni 1762. Gården var på hartkorn 2-2-2-1/2. Sønderskov fp (G484-1 folio 354). Ved FT 1787 var han inderst og aftægtsmand. Gården var da gået videre til datteren Anne Christensdatter (24 år gl og gift med Anders Hansen). Gården var nu i selveje. Han døde i Stenderup, Føvling og blev begravet den 25. januar 1801 i Føvling, Malt.

Hans Madsen, født i Stenderup, Føvling og døbt den 24. februar 1737 i Føvling, Malt. Han døde i Stenderup, Føvling og blev begravet den 22. marts 1739 i Føvling, Malt. Han blev 2 år og nogle uger gl.

Mads Christensen havde fæstet af en halvgård i Stenderup i Føvling sogn til marts 1753, hvor han afstod gården til sønnen p.g.a. alder og svaghed. Gården var på hartkorn 2-1-2-1/2. Han døde 77 år gl. i Stenderup, Føvling og blev begravet den 30. august 1761 i Føvling, Malt.

Peder Nielsen

36

blev født Tobøl, Føvling, Malt og døbt den 4. juli 1706 i Føvling, Malt. Han giftede sig (1) med **Lisbeth Johansdatter**. Hun var født omkring 1706 og døde i Tobøl, Føvling og blev begravet den 25. marts 1734 i Føvling, Malt. Hun døde i sit 28. år. Her er hun anført som Peder Nielsens hustru, men også, at de næppe var gift! Sammen havde de barnet:

Dødført Pedersen, dødfødt i Tobøl, Føvling og begravet den 24. januar 1734 i Føvling, Malt. Drengbarnet var dødfødt.

Han giftede sig (2) den 26. november 1734 i Hjerting med

Kirsten Jensdatter

37

Hun var født omk 1706 i Gastrupgård i Hjerting.

Sammen havde de børnene:

Jens Pedersen, født i Tobøl, Føvling og døbt den 26. februar 1736 i Føvling, Malt Han døde i Tobøl, Føvling og blev begravet den 8. april 1736 i Føvling, Malt.

Jens Pedersen, født i Tobøl, Føvling og døbt den 10. juni 1737 i Føvling, Malt. (Ane 18). Han blev den 22. juni 1765 i Føvling gift med **Margrethe Andersdatter**.

Lisbet Pedersdatter, født i Tobøl, Føvling og døbt den 15. februar 1739 i Føvling, Malt. Hun døde i Tobøl, Føvling og blev begravet den 11 marts 1742 i Føvling, Malt.

Kirsten Pedersdatter, født i Tobøl, Føvling og døbt den 13. november 1740 i Føvling. Hun døde formentlig inden 1746.

Niels Pedersen, født i Tobøl, Føvling og døbt den 6. oktober 1743 i Føvling, Malt. Han var fadder i Føvling 1769.

Kirsten Pedersdatter, født i Tobøl, Føvling og døbt den 1. maj 1746 i Føvling, Malt.

Peder Nielsen fæstede en halvgård i Tobøl i Føvling sogn efter faderen 28. december 1734. Gården var på hartkorn 2-3-1-1. Se Sønderskov Gods fp 1719-96 (G484-1 folio 168). Han var enke-mand, da han giftede sig med Kirsten Jensdatter i 1734. Han afstod fæstet til sønnen i 1765. Han døde i Tobøl, Føvling og blev begravet den 9. oktober 1768 i Føvling, Malt. Han blev 66 år gl. Præsten læste 2. Timotheus bog kap 4 vers 4-56 ved hans begravelse. Havde han søskende med navn: Hans (Tobøl), Christen (Tobøl), Anders i Staarup, Gørding sogn (!).

Kirsten Jensdatter kom fra Gastrupgård i Hjerting sogn (KB ved vielse). Ved FT 1787 boede hun som inderst og aftægtsenke i Tobøl i Føvling sogn hos den afdøde søns familie. Hun var da 81 år gl. og havde været gift 1 gang. Hun døde i Tobøl, Føvling og blev begravet den 18. april 1790 i Føvling, Malt.

Hun havde en søster ved navn Maren (nævnt som fadder og barnets moster). Havde hun også søskende ved navn Jens (Willebøl i Kalvslund sogn), Hans (Føvling).

Hendes forældre hed Jens og Lisbeth (?).

Benned Pedersen

40

var født omk 1708. Han giftede sig (1) med **Maren Jensdatter**. Hun var født omk. 1700. Hun døde i Faurholt, Seem og blev begravet den 8. oktober 1741 i Seem. Sammen fik de børnene:

Kirsten Bennedsdatter, født den 19. december 1737 i Faurholt, Seem og døbt den 22. december s.å. i Seem. Hun blev konfirmeret den 16. april 1752. Hun blev forlovet med

Søren Bundesen fra Enderup Skov i Gram sogn 4. oktober 1769. Hun blev gift med ham den 4. november 1769 i Seem.

Anne Christine Bennedsdatter, født i Faurholt, Seem og døbt den 13. december 1739 i Seem. Hun blev konfirmeret i Seem 25/4 1756. Hun blev trolovet med Laurits 25. juni 1760. Hun blev den 25. juni 1760 i Seem gift med **Laurits Pedersen** (omk 1719-1777). Hun boede da i Snepsgårde.

Ved FT 1787 boede hun som enke i Snepsgård. Hun var da 50 år gl. og enke efter 1. ægteskab. Hun boede i et lejehus sammen med en 15 årig datter Ane Marie Lauesdatter. Ved FT 1801 var hun 62 år gl og boede som inderste i Snepsgårde. Hun levede af "at kneble og nyder nogen almisse".

Hun døde i Snepsgård, Seem og blev begravet 23. februar 1811 i Seem. Ved begravelsen er anført, at hun var enke efter Laurits Pedersen i Snepsgård, født 1741 i Snepsgård - almisselem og 70 år gl.

Han blev (2) gift den 12. oktober 1742 i Seem med

Maren Nielsdatter

41

Hun var født omk 1709 i Obbekær. KB for Obbekær (Fole) starter 1766.

Sammen fik de børnene:

Peder Bennedsen, født i Faurholt, Seem og døbt den 23. december 1742 i Seem. Han blev konfirmeret 22. april 1759 i Seem. Han var fadder i Seem 1774. Han blev gift med **Maren Jørgensdatter** (omk 1738-1806). Ved FT 1787 var han Husbonde og gårdbeboer i Seem i Seem sogn. Han var da 60 år gl og gift. Han døde eft 1787.

Maren Bennedsdatter, født i Snepsgård, Seem og døbt den 15. november 1744 i Seem. Hun døde i Snepsgård, Seem og blev begravet den 7. april 1748 i Seem. Hun blev begravet 3 år og (nogle) måneder gl.

Karen Bennedsdatter, født i Snepsgård, Seem og døbt den 23. april 1747 i Seem. Hun døde i Snepsgård, Seem og blev begravet den 1. august 1751 i Seem.

Niels Bennedsen, født i Snepsgård, Seem og døbt den 6. september 1750 i Seem. (Ane 20). Han blev den 8. juni 1771 i Fole gift med **Maren Lauritsdatter**.

Indtil ca. 1750 boede de i Faurholt i Seem sogn, derefter i Snepsgård. Han kunne skrive (ses af forloverattester, som han underskrev (KB)). Ved FT 1787 var han aftægtsmand i Puggård, 79 år gl og i sit 2. ægteskab.

Ved FT 1787 boede Maren Nielsdatter i Puggård (Jernved sogn) i sit 1. ægteskab og var 78 år gl. Hun døde før 1801 i Puggård, Jernved.

Laust Hansen

42

var født omk 1706 i Seem. Han giftede sig med

Karen

43

som var født omk 1712 i Tved, Ribe. Sammen fik de børnene:

Maren Lauritsdatter, født omk 1750. (Ane 21). Hun blev den 8. juni 1771 i Fole gift med **Niels Bennedsen**.

Hans Lauritsen. Han boede i Obbekær og var fadder for Niels Bennedsens og Maren Lauridsdatters barn 1773. Han var sandsynligvis hendes bror.

Den 21. november 1741 solgte Kronen sit gods i Obbekier i Riberhus amt. Beboerne kunne købe deres gårde for 60 rd pr. tønne mod, at de på tinge edeligt bekræftede, at ingen udenbys "i dette Kiøb eller Afslag udi Summen er delagtig". [Sagen var den, at grevinde Anna Sophie von Scack havde budt 90 rd. pr. tønne!]. Laust Hansen overtog gården med matr. nr. 3 i Obbekjær by for 103 rd og 42 sk. Gården var på hartkorn 1-5-3-½.

Han døde i Obbekær og blev begravet den 13. december 1775 i Fole. Han blev 69 år gl. Ved begravelsen er anført, at han var født i Seem sogn.

Karen døde i Obbekær og blev begravet den 17. februar 1782 i Fole. Hun døde 70 år og 2 dage gl. Ved begravelsen er anført, at hun kom fra Tved ved Ribe.

Christen Andersen

44

var født omk 1719. Han blev den 17. juni 1752 i Jerne gift med

Kirsten Jørgensdatter

45

Hun var født den 10. januar 1733 i Novrup, Jerne og døbt den 11. januar s.å. i Jerne.

Sammen fik de børnene:

Anders Christensen Greve, født i Hillerup, Vilslev, døbt den 13. august 1752 i Vilslev. Han døde den 28. april 1841 i Hillerup, Vilslev og blev begravet den 6. maj 1841 i Vilslev. Han blev konfirmeret foråret 1770 i Vilslev. Ved FT 1787 havde han overtaget gården i Hillerup. Han var da 36 år gl og ugift selvejer. Moderen og to brødre boede også på gården. Han blev 17. december 1790 i Vilslev gift med **Ane Pedersdatter**. Ved FT 1801 var han blevet gift med Anna Pedersdatter. Han var da 49 år gl og bonde. Konen var 42 år gl. Moderen boede stadig på gården. De fik formentlig ingen børn og solgte derfor gården til Hans Nielsen Olesen. Ved FT 1834 boede han som inderste og aftægtsmand på gården i Hillerup. Han var da 82 år gl. og gift med Anna Pedersdatter (76). Han døde 89 1/4 år gl som aftægtsmand for Hans Olesen i Hillerup i Vilslev sogn.

Thomas Christensen Greve, født i Hillerup, Vilslev og døbt den 28. juli 1754 i Vilslev. Han blev konfirmeret foråret 1770 i Vilslev. Han døde inden 1786.

Jørgen Christensen Greve, født i Hillerup, Vilslev og døbt den 26. september 1756 i Vilslev. (Ane 22). Han blev gift med (1) **Maren Hansdatter**, født omk 1764 i Jernvedlund, Jernved og død inden 1787 i Jernvedlund, Jernved. Han blev (2) gift med **Lene**

Pedersdatter, født omk 1763. Hun døde 8.juni 1834 i Jernvedlund, Jernved og blev begravet den 13. juni s.å. i Jernved.

Anna Christensdatter, født i Hillerup, Vilslev og døbt den 24. september 1758 i Vilslev. Hun døde inden 1791. Hun blev konfirmeret foråret 1774 i Vilslev sammen med broderen Jørgen. Hun var gift med **Terkel Hansen** i Jernvedlund.

Ved FT 1801 var Terkel Hansen (39) gift (2) med Karen Jørgensdatter (30).

Dødfødt Christensen, dødfødt i Hillerup, Vilslev og begravet 13. maj 1760 i Vilslev.

Christen Christensen Greve, født omk 1760 i Hillerup, Vilslev. Ved FT 1787 boede han hjemme på gården i Hillerup hos broderen. Han var da 25 år gl og ugift. Han døde 29 år gl i Hillerup af svindsot og blev begravet den 7. august 1789 i Vilslev.

Anna Kirstine Christensdatter, født i Hillerup, Vilslev og døbt den 25. april 1762 i Vilslev. Hun blev konfirmeret foråret 1778 i Vilslev. Hun var gift (1) med **Niels Knudsen** i Jernved. Ved FT 1787 var hun gift med Niels Knudsen, som var i 3. ægteskab. Hun var da 23 år gl, og de havde sammen en lille søn Christen. Hun blev gift (2) omk 1796 i Jernved med **Elias Pedersen** (omk 1759-efter 1834). Hun døde efter 1801.

Dorte Christensdatter, født i Hillerup, Vilslev og døbt den 26. oktober 1766 i Vilslev. Hun blev konfirmeret foråret 1784 i Vilslev. Ved FT 1787 boede hun hos broderen i Jernvedlund. Hun var da 20 år gl og ugift. Hun døde efter 1787. Hun blev gift med NN.

Hans Christensen, født 1768 i Hillerup, Vilslev og døbt den 23. oktober 1768 i Vilslev.

Poul Christensen Greve, født i Hillerup, Vilslev og døbt den 2. december 1770 i Vilslev. Ved FT 1787 boede han hos broderen i Jernvedlund. Han var da 14 år gl.

Niels Christensen Greve, født i Hillerup, Vilslev og døbt den 10. april 1774 i Vilslev. Han døde i Hillerup, Vilslev og blev begravet den 30. december 1788 i Vilslev. Ved FT 1787 boede han hjemme på gården i Hillerup hos broderen. Han var da 11 år gl. Han døde 15 år gl i Hillerup af svindsot.

Johanne Christensdatter, født i Hillerup, Vilslev og døbt den 2. november 1777 i Vilslev. Hun døde i Hillerup, Vilslev og blev begravet den 26. februar 1778 i Vilslev. Hun døde "ungefær ½ år gl" (KB).

Han var selvejerbonde i Hillerup (ligger i Vilslev sogn!). Han døde i Hillerup, Vilslev og blev begravet den 26. juni 1786 i Vilslev. Han døde af langvarig svaghed, 67 år gl (KB).

Der blev skiftet efter ham 19/7 1786. Af skiftet fremgår:

Enke: Kirsten Jørgensdatter. Lavværge: Jørgen Christensen (søn)

Børn:

Anders Christensen, 36 år, hjemme

Jørgen Christensen, 32 år, bosat i Jernvedlund

Christen Christensen, 25 år, hjemme

Hans Christensen, 18, hjemme

Poul Christensen, 16, hjemme

Niels Christensen, 12, hjemme

Anna Christensdatter, 28, ugift, tjener i Medolden sogn

Anna Kirstine Christensdatter, g.m. Niels Knudsen i Jernved

Dorthe Christensdatter, 20, ugift, tjener hos hendes broder i Jernvedlund.

Formyndere: Jørgen Christensen for Hans. Christen Christensen for Poul og Niels. Lauge Thomsen²⁴ i Ribe for de to ugifte piger.

²⁴ Han var avlsbruger og høker i Ribe og gift med Gunder Pedersdatter, som var kusine til børnene på den afdøde

Anders Christensen oplyste, at han havde fået skøde på gården af sin fader 28/4 1786, med besætning og indbo (fremlagt). Af papirerne fremgik, hvordan faderen havde tilgodeset børnene med arv. Arvingerne var enige i dette. Anders Christensen fremlagde arveafkald på sin broder Jørgen af 13/11 1781 og sin svoger Niels Knudsen af 8/7 1785, som siger, at de intet har at arve mere.

Gården var på hartkorn 3 tdr. 2 sk. vurderet til	800 rd
Indbo og besætning blev vurderet til	<u>200 rd</u>
I alt	1000 rd
Boets gæld blev oplyst af Anders Christensen til	<u>160 rd</u>
og boets formue var derefter	840 rd
Skifteomkostningerne blev opgjort til	18-1-14 rd

Christen Christensen fik 100 rd i overensstemmelse med salgskontakten. Pengene skulle udbetales af Anders Christensen på forlangende.

De umyndige arvinger (3 sønner og 2 døtre) havde 500 rd. til gode. Pengene blev stående hos Anders Christensen som 2. prioritet i gården efter et pantebrev på 160 rd til Sr. Fossum i Ribe. Pengene skulle udbetales, når sønnerne bliver 23 og døtrene 26 år gamle. Den ældste fik straks renter af kapitalen, men kunne ellers kun få denne udbetalt efter aftale med hendes formynder. Ellers skulle Anders Christensen fortsat have moderen på aftægt. Da ingen havde indvendinger mod dette, blev skiftet afsluttet.

Hillerup 19/7 1786.

Sign.

(Riberhus amts skifteprotokol 1785-91, folio 201B).

Kirsten Jørgensdatter kom fra Novrup i Jerne sogn. De blev trolovede i Jerne 26/5 1752. Ved FT 1787 boede hun hos sønnen Anders på gården i Hillerup. Hun var da 56 år og enke efter 1 ægteskab. Ved FT 1801 boede hun stadig på gården. Nu var hun 71 år gl aftægtskone og tåbelig. Hun døde i Hillerup, Vilslev og blev begravet den 22. december 1803 i Vilslev. Hun døde 74 år gl som Christen Andersens enke af Hillerslev.

Hans Andersen

46

Han var født omk 1731. I faderens skifte af 1742 er det oplyst, at han var 11 år gl. Hans første kones navn er ukendt og hun døde inden 1761, idet han den 23. juni 1761 i V. Nykirke blev gift (2) med

Maren Hansdatter Tranberg

47

Hun var født om 1737 i Autrup i Fåborg sogn. KB for Fåborg sogn har en lakune på nævnte tidspunkt. Ved [onkelen] Anders Pedersen Tranbergs søns dåb i Årre 1760 "bar Hans Pedersens datter af Autrup ham [barnet]". Hun blev forlovet med Hans Andersen 14. april 1761 i V. Nykirke. Hun boede da i Avtrup i Faaborg sogn. Hun kaldes her Maren Hansdatter Tranbier.

Sammen havde de datteren:

Maren Hansdatter, født omk 1764 i Jernvedlund, Jernved. (Ane 23). Hun blev gift med **Jørgen Christensen Greve**.

Hans Andersen var fæstebonde i Jernvedlund, hvor han havde fæstet af Ribe Domkirke. Ved udskiftningen 1770 fik han tillagt 41 demat og 120 roder jord nær vest ved byen og vestest på Nørremark (67.500 kvadratalen). Hertil kom et fælles græsningsareal på Heden.

Han døde 1779 i Jernvedlund, Jernved. Der blev skiftet efter ham 8. april 1779 (skifteprotokol for fæstere under provst og bisp i Ribe C36A-2 side 26b). Her er oplyst, at han efterlod enken Maren Hansdatter og fælles avlede og eneste barn Maren Hansdatter, gammel 14 aar. Jens Jørgensen og Niels Nielsen fra Jernvedlund blev udpegede som vurderingsmænd i boet. Velædle Monsr. Hans [Jørgensen] Tranbærg af Enderupholm Mølle blev udpeget til hendes laugværge. (Han var møller og døde 1791).

Ved FT 1787 boede hun hos svigersønnen i Jernvedlund. Hun var da enke efter 1. ægteskab og 50 år gl. Hun døde inden 1801.

Jacob Pedersen

50

Han var antagelig far til Mette Jacobsdatter. Han kom fra Roest. Hans kones navn kendes ikke. Han havde børnene:

Mette Jacobsdatter, født omk 1742. (Ane 25). Hun blev gift den 4. november 1775 i Arrild med **Poul Pedersen Wagner**. Hun blev (2) gift den 11. maj 1787 i Arrild med **Nis Thomsen**.

Karen Jacobsdatter, født i Arrild og døbt den 18. februar 1750 i Arrild.

Anna Botilda Jacobsdatter, født i Arrild og døbt den 5. november 1752 i Arrild.

Havde Jacob Pedersen søskende: Karen, Kirsten, Kresten Pedersen/datter?

Hans Bertelsen

56

var født omk 1706. Omkring 1735 blev han gift (1) med

Bodil Jensdatter

57

Hun var født omk 1713.

Sammen havde de børnene:

Else Margrethe Hansdatter, født i Rojbøl, Øster Lindet og døbt den 22. april 1737 i Øster Lindet. Hun døde i Rojbøl, Øster Lindet og blev begravet den 2. februar 1745 i Øster Lindet. Hun blev 7 år og 10 mdr gl.

Bodil Hansdatter, født i Rojbøl, Øster Lindet og døbt den 13. september 1739 i Øster Lindet.

- Maria Hansdatter**, født i Rojbøl, Øster Lindet og døbt den 5. februar 1742 i Øster Lindet.
- Margrethe Hansdatter**, født i Rojbøl, Øster Lindet og døbt den 26. januar 1744 i Øster Lindet. Hun døde i Rojbøl, Øster Lindet og blev begravet den 19. april 1744 i Øster Lindet.
- Jens Hansen Tryk**, født i Rojbøl, Øster Lindet og døbt den 21. marts 1745 i Øster Lindet (Ane 28). Han blev den 28. oktober 1763 i Sdr. Bjert gift med **Karen Maria Truelsdatter**.
- Else Margrethe Hansdatter**, født i Rojbøl, Øster Lindet og døbt den 7. maj 1747 i Øster Lindet. Hun døde i Rojbøl, Øster Lindet og blev begravet den 10. marts 1748 i Øster Lindet. Hun blev 10 mdr og 4 dage gl.

Hans Bertelsen fæstede gården i Rojbøl i 1738, og havde frem til 1741 Jens Sørensen som medfæster (svigerfaderen?). Bodil Jensdatter døde i Rojbøl, Øster Lindet og blev begravet den 25. marts 1759 i Øster Lindet. Hun omtales i KB som Bodil Bertels. Hun blev 45 år og 8 mdr gl. I 1764 overlod han fæstet til sønnen Jens, og han kom formentlig på aftægt. Han døde 75 år gl. i Rojbøl, Øster Lindet og blev begravet den 21. marts 1781 i Øster Lindet.

Han blev den 18. juni 1763 i Øster Lindet gift med (2) **Bodil Jacobsdatter**.

Binderup i Sønder Bjert sogn

Sønder Bjert sogn ligger mellem Kolding Fjord og Skamling, med Sønder Stenderup sogn og Mosvig (Lillebælt) mod øst og Dalby sogn mod vest. Desuden grænser det i syd mod Vejstrup sogn.

I historisk tid har sognet tilhørt Sønderjylland (Nordslesvig) indtil 1864, hvor det sammen med de øvrige 7 sogne i Tyrstrup herred forblev under Danmark, men nu under Ribe stift. Efter Genforeningen blev det så henlagt til Haderslev stift.

Der er tale om et relativt stort sogn, og jordbunden er god, således at der har været gode muligheder for landbrug. I sognet ligger landsbyerne Bjert, Agtrup, Binderup og Skartved. Oprindelsen til navnet Binderup skal søges i vikingetiden. Forledet stammer fra personnavnet Beni, d.s.s. Beini (oldnordisk) og Bene (gammelslavisk), som er en forkortelse af Benedikt. Gennem tiden har der ligget 9 gårde samt enkelte huse i landsbyen. Bebyggelsen lå oprindeligt i to rækker langs bygaden og Elkjærgy-

de i øst-vestlig retning. Senere er et par af gårdene udflyttet fra landsbyen²⁵.

I middelalderen synes al jorden i Binderup at være ejet af adelen, senere af kronen, således at bønderne i 1500-tallet fæstede gårdene af Schinkelborg len, Tørning len eller Haderslev amt (kronen). Begge de anførte gårde i Binderup fæstede oprindeligt til Schinkelborg, senere til Haderslevhus.

I forhold til bønderne på øerne, var bøndernes forhold i Bjert sogn anderledes gode, idet man ikke havde de tunge byrder som hoveri og stavnsbånd. Man skulle godt nok betale plovskat (contribution), og selv om disse skatter var forhadte, var der dog tale om tålelige afgifter.

Sønder Bjert sogn blev hårdt ramt af svenskekrigene i 1600-tallet. 1627/28 forfulgte general Wallenstein den slagne danske hær op gennem Jylland, hvor man røvede og plyndrede egnen.

I 1644 lå general Torstenson med sine tropper i Haderslev, og Chr. IV anlagde forskansninger på Fyn ved Fænø og Fænøkalv. Dengang slap befolkningen dog med skrækken.

1659 blev det betydelig værre, da svenskerne med Carl Gustav og general Wrangel efter at have indtaget Fredericia indkvarterede sig i sognet og afventede, at isen i Lillebælt blev stærk nok til at bære. Man satte derefter over fra Stenderup Hoved til Fønsskov. Samme år kom polske og brandenburgske hjælpetropper og afventede bl.a. i Bjert, at man kunne blive sat over Lillebælt.

Efter krigens ulykker ramte kvægpesten og misvækst i 1684 sognet - dårlige tider, som først var overvundet omkring 1750.

Slægten i Bjert kan føres tilbage til **Eschild Petersen**, som er opført i jordebogen for 1542 som gårdmand i Binderup på den senere Juhlsminde sammen med sønnen Søren Eschelsen. Han må være født omkring 1500, men ellers vides intet om hans herkomst, ej heller hvem han var gift med, og hvornår han døde.

Søren Sørensen Truelson

58

blev født i november 1704 i Ll. Anslet, Aller. Han giftede sig den 6. november 1731 i Sdr. Bjert med

Dorthe Marie Jørgensdatter

59

Sammen fik de børnene:

Inger Marie Sørensdatter, født i Binderup, Sdr. Bjert og døbt den 24. juli 1732 i Sdr Bjert. Hun blev konfirmeret 15 år gl i Sdr. Bjert i 1746. Vielsesdag = trolovelsesdag. I 1772 boede hun i Sjøllund i Vejstrup sogn med mand og 3 børn. Hun blev trolovet (gift) den 26. juni 1755 i Sdr. Bjert med **Nis Sørensen**. Han var gårdmand på Lycksgård i Sjøllund i Vejstrup sogn. Denne gård havde han overtaget efter sin fader, og siden gik gården videre til sønnen Nis Jensen Nissen. Nis var gift (1) i 1754 med Inger Hansdatter fra Varmark i Sdr. Stenderup sogn, men hun døde allerede efter få

---

²⁵ De anførte gårdnavne er alle af senere dato.

måneders ægteskab. Inger Marie Sørensdatter døde den 18. september 1798 på Lycksgård i Sjølund i Vejstrup sogn og blev begravet på Vejstrup kirkegård den 24. september s.å. Nis Sørensen døde ½ år efter den 9. marts 1799 og blev begravet på Vejstrup kirkegård den 15. marts s.å. Ved begge begravelserne har præsten indført deres familieforhold fra forældre til børnebørn!

Maren Sørensdatter, født i Binderup, Sdr. Bjert og døbt den 16. april 1735 i Sdr. Bjert. Hun blev konfirmeret 17 år gl i 1752 i Sdr. Bjert. Hun blev 8. april 1758 i Sdr. Bjert gift med **Jes Pedersen**. Han kom fra gården Elskager i Bjert og overtog Juhlsminde ved ægteskabet med Maren. Hun kaldte en søn Søren Truels. I 1772 boede hun i Binderup med sin mand og havde da mistet sit eneste barn.

Ingeborg Sørensdatter, født i Binderup, Sdr. Bjert og døbt den 15. september 1737 i Sdr. Bjert. Hun blev konfirmeret i Sdr. Bjert som 16½ årig i 1755. Hun blev gift den 25. juni 1763 i Sdr. Bjert med **Hans Nielsen**. Hun giftede sig med Hans Nielsen fra Rojbøl nogle måneder før søsteren giftede sig med Jens Hansen Tryk. I 1772 havde hun to børn med sin mand Hans. Hun døde i Rojbøl, Øster Lindet og blev begravet 1798 i Øster Lindet. Hun blev 60 år, 8 mdr og nogle dage.

Jørgen Sørensen, født i Binderup, Sdr. Bjert og døbt den 21. marts 1739 i Sdr. Bjert. Han døde i Binderup, Sdr. Bjert og blev begravet den 14. august 1739 i Sdr. Bjert. Ved hans fødsel er faderen angivet som Truels Truelson. Ved begravelsen er faderen angivet som Søren Truelson. Barnet blev 20 uger gl.

Søren Sørensen, født i Binderup, Sdr. Bjert og døbt den 3. juli 1740 i Sdr. Bjert. Han døde i Binderup, Sdr. Bjert og blev begravet den 27. november 1740 i Sdr. Bjert.

Katrine Sørensdatter, født i Binderup, Sdr. Bjert og døbt den 31. maj 1741 i Sdr. Bjert. Hun døde i Binderup, Sdr. Bjert og blev begravet den 10. marts 1748 i Sdr. Bjert. Hun døde 7 år undtagen 2 mdr gl.

Karen Maria Truelsdatter, født i Binderup, Sdr. Bjert og døbt den 4. februar 1742 i Sdr. Bjert. (Ane 29). Hun blev den 28. oktober 1763 i Sdr. Bjert gift med **Jens Hansen Tryk**.

Inge Sørensdatter, født i Binderup, Sdr. Bjert og døbt den 2. december 1743 i Sdr. Bjert. Hun døde i Binderup, Sdr. Bjert og blev begravet den 13. marts 1744 i Sdr. Bjert. Hendes navn staves Ing, og hun døde 18 uger gl.

Man ved ikke præcist, hvornår Søren har overtaget den senere Juhlsminde (matr nr 2), men af brøderegistret for 1733 fremgår:

Søren Traulsen at fæste Jørgen Andersens hele Gaard . . . 4 Rdl

Det fremgår senere af panteprotokollen, at Søren i realiteten besidder 1/2 ejendomsgård og 1/2 fæstegård.

Af skyld- og panteprotokollen for Tyrsted herred fremgår følgende om Sørenns økonomi:

- 01.09.1733 Udsteder obligation på 102 rdl. courant mønt til sr. Claus Andersen i Hejls
- 28.07.1735: Udsteder obligation på 50 rdl. til Hans Jepsen i Quidstrup
- 11.03.1739: Udsteder obligation på 20 rdl. til sognefoged Jørgen Clausen i Hejls
- 05.08.1739: Udsteder obligation på 400 rdl. til sognefoged Hans Detlefsen og Trouls Dethlefsen i Vejstrup Roy af børnepenge tilhørende salig Hack Johannesens søn, Nicolaj Hacksen i Hejls til 5% p.a.

- 19.04.1747: Udsteder obligation på 100 rdl. til Johann Clausen Assenholm i Hejls
- 04.08.1752: Udsteder obligation på 100 rdl. som sikkerhed for kaution for lån fra Erich Michelsen i Siølund til Jørgen Jørgensen i Binderup
- 06.05.1754: Udsteder obligation på 130 mark til løjtnant Johan Christian Borck i Kolding til 5%

Det store lån i 1739 skyldes at svigerinden Karen er blevet gift til Eltang, og at han har været kontraktlig forpligtet til at udrede 500 rdl. til hende som hendes kommende fædre og mødrene arv. Dette viser, at familien Jørgen Andersen var særdeles velhavende, idet den beregnede og samlede arv har været omkring 2.000 rdl.

Långiverne, Trouls Dethlefsen og sognefoged Hans Dethlefsen fra Grønninghoved i Vejstrup sogn, har givet været slægtninge til hans fader, Trouls Sørensen.

I 1733 får Søren en bøde på 1 rdl., idet brøderregistret fortæller:

Rasmus Nissen, Søren Traulsen, Hans Jørgensen, Bertel Hansen, Peder Andersen og Jens Hansen er ved et høje amts decret tilfundet at svare brøde, enhver 1 rdl. formeldt de udi Synderhaug uden vedtagelse med samtlige lodsejere deris bester har indslag.

I 1742 får han også en bøde, omend lidt mindre:

Jens Hansen, Søren Trouelsen, Nis Kock, Per Andersen, Ancher Rasmussen, Nis Hansen og Peder Danielsen efter befaling ej mødt med deres Quiterings bøger, svarer brøde a 4 sk.

At tingbogen for Tyrstrup herred fremgår, at Søren på tinget den 18.6.1754 bliver curatorio nomine for Inger Nielsdatter i Skourup som collateral-arving i boet efter hendes afdøde broder: salig missionaire til Tranquebar i Ostindien, herr Nicolai Dall, idet hendes mand på grund af svagheit ikke kunne være til stede.

17.9.1754 fremstår Søren som curator for Anna Laues i Taarning i en sag mod Sara og Maren Lauesdøtre og Claus Lauesen i Taarning, der er repræsenteret ved Mathias Hansen i Sillerup og Matz Matzen i Stenderup.

Søren Truelsen dør i april 1757 52 år, 5 mdr. og 14 dage gl. Han blev begravet i kirken den 21. april s.å.

Følgende fremgår af tingbogen for Tyrstrup herred:

20.09.1757 som Søren Truelsen udi Binderup ved døden er afgangens sig efterladende en enke naunlig Dorothea Sørenns tillige med 4 børn, naunlig Inger Marie gift til Nis Sørensen i Siøllund, Maren Sørensdatter ugift nu 22 år, Ingeborg Sørensdatter ugift nu 20 år og Karens Sørensdatter 16 år gammel, . . . for enken på hendes begæring til at vorde hendes lavværge . . . hendes svigersøn Nis Sørensen af Siølund og til formyndere og curatores for de øvrige 3 børn vorder constitueret:

Simon Pedersen af Agtrup til curator for Maren

Hans Poulsen af Agtrup til curator for Ingeborg
Christen Jensen af Fielstrup Anslet til formynder for den yngste datter Karen.

Dorthe Marie Jørgensdatter døde den 28. oktober 1772 i Binderup, Sdr Bjert og blev begravet den 4. november s.å. i Sdr Bjert. Hun døde i 1772, 69 år gl og blev begravet i kirken. Ved hendes død er hendes familieforhold opregnet: forældre, mand og de 4 dalevende børns familieforhold!

Christen Jørgensen Gregersen

60

Han blev gift omkring 1724 med

Ieng Gregersdatter

61

Sammen havde de børnene:

Elsebeth Christensdatter født 3. januar 1725 i Stubbum, Aller, døbt 6. januar 1725 i Aller. Hun døde inden 1780. Ved hendes dåb skrev præsten i KB: 1725 På H. Tre Kongersdag blev Christen Gregersens barn af Stubbum døbt. Dåbsfadderne var Karen Jørgens, Jess Thomasen, begge af Stubbum og Trine? Claus af Aller. Det hedder Elsebe født på onsdag morgen ved dagens frembrydelse, navnlig den 3. januar.

Hun optræder ikke i listen over børn ved moderens begravelse i 1780.

Karen Christensdatter død efter 1780. Hun er nævnt ved moderens begravelse 1780.

Anne Kirstine Christensdatter død efter 1780. Hun er nævnt ved moderens begravelse i 1780.

Mette Christensdatter født 23. januar 1734 i Stubbum, Aller, døbt 24. januar 1734 i Aller, død eft 1780. Ved barnets dåb skrev præsten følgende i KB: (1734) dom 3. p. Epiphane som var den 24. januar blev Christen Gregersens barn af Stubbum døbt. Daabsfadderne var Mette Søren og Hans Jørgensen, begge af Stubbum og Hans Jørgensen af Tyrstrup. Det heder Mette. Født på lørdag morgen ved solens opgang som var d. 23. januar.

Hun er nævnt ved moderens begravelse i 1780.

Jørgen Christensen, født den 11. oktober 1736 i Stubbum, Aller og døbt den 14. oktober s.å. i Aller. (Ane 30). Han blev den 3. august 1765 i Skodborg gift med **Maren Johansdatter**.

Christen Gregersen var gårdmand i Stubbum i Aller sogn. Han kom formentlig fra Anslet og giftede sig til gården i Stubbum ved ægteskabet med Ieng. Derefter fik han påhæftet svigerfaderens navn - Gregersen! I KB Aller kaldes han altid Christen Gregersen. Han døde i Stubbum, Aller og blev begravet langfredag den 4. april 1738 i Aller.

Efter Christens død giftede hun sig (2) i 1738 med **Peder Madsen**. Han overtog den senere Sundbølgård i Skodborg 1757. Han kom da fra Stubbum. Han drev gården til 1765, hvor sønnen Matz Pedersen overtog den.

Sammen fik de børnene:

Mads Pedersen født 21. juni 1739 i Stubbum, Aller og døbt den 13. juni 1739 i Aller. Han døde 20. september 1812 i Sundbølgård i Skodborg og blev begravet den 24. september 1812 i Skodborg. Ved hans dåb skrev præsten: Domino 4de Trinitatis [1739] navnlig d 21. Juni ... confirmeret Peder Matzens barn af Stubbum. Daabsfadderne Jacob? Pedersen af Tyrstrup? Hans Jørgensen og Kirsten Peders af Stubbum. Det heder Matz født på en lørdag og morgen som var den 13 Juni.

Han overtog gården i Skodborg efter sin far 1765. Gården blev udflyttet 1775 og fik da navnet Sundbølgård. Gården var på 2½ otting. Arealerne omfattede 45 tdr. land ager, 85 tdr. land skov og 13 tdr. land med eng. Han afhændede gården i 1793 til sønnen Peter Madsen.

Ved FT 1803 var han og konen på aftægt hos sønnen:

Peter Madsen, 35, Gift, Hausvater, Hufner

Karen Peders, 31, Gift, Dessen Frau

Mads Madsen, 9, -, Dessen Kinder

Maren Madsen, 6, -, Dessen Kinder

Peter Madsen, 2, -, Dessen Kinder

Mads Petersen, 65, Gift, Eltern Des Hausvaters, Abnahmeleute

Mette Johans, 58, Gift, Eltern Des Hausvaters, Abnahmeleute

Ved hans begravelse er anført: (Begravet) Mads Pedersen af Sundbøll Schodborg, var født i Stubbum. Hans aner var Peder Madsen og Ieng Gregersdatter, begge ved døden afgaaet. I ægteskab 1. maj 1765 med ... Mette Johansdatter. Børn i ægteskabet Peder Madsen og Magdalene Hans Bagters hustru, begge efterladte. Alder 73 år. Han blev gift med **Mette Johansdatter** #2131, gift 1. maj 1765 i Skodborg. Hun var datter af Johan Lorentzen, således at halvbrødrene fra Stubbum var gift med to søstre og sad på 2 nabogårde i Skodborg!

Christian Pedersen født 19. juni 1742 i Stubbum, Aller og døbt den 20. Juni s.å. i Aller. Han døde i Stubbum, Aller og blev begravet den 15. april 1743 i Aller. Ved begravelsen hed det: Paa anden Paaskedag som var den 15de April blev Peder Matzens barn af Stubbum committeret til graven.

Christian Pedersen født 30. september 1744 i Stubbum, Aller og døbt den 22. november 1744 i Aller. Han døde i Stubbum, Aller og blev begravet den 7. januar 1752 i Aller. Ved hans begravelse er anført: 1752 d 7. Januar blev begravet Christian Pedersen af Stubbum, som var en fredag.

Anna Cathrine Pedersdatter født 22. marts 1747 i Stubbum, Aller og døbt den 25. marts 1747 i Aller. Ved FT 1803 boede hun med sin mand i Skodborg:

Jürgen Svendsen, 57, Gift, Hausvater, Hufner

Catharina Maria Peders, 56, Gift, Dessen, Frau

Peter Svendsen, 31, Ugift, ihre Kinder

Maren Svendsen, 18, Ugift, ihre Kinder

Jürgen Svendsen, 16, Ugift, ihre Kinder

Jens Svendsen, 3, -, in der Kost

Hun blev gift med **Jørgen Svendsen** (omk. 1746-1812). Han ejede 1769-1807 Kay Davidsens gård i Skodborg, som formentlig blev udflyttet 1775. Han havde overtaget gården efter sin far.

Han efterlod enke og 9 børn.

Ieng Gregersdatters navn er nævnt ved sønnen Jørgens vielse i Skodborg 1765 og ved hans begravelse 1786. Hendes navn er ikke fundet i KB Aller.

Ved hendes begravelse i 1780 skrev præsten i KB: Ieng, gårdmanden Jørgen Pedersen og Anne født Pedersens ægte Datter af Anslet, som var i ægteskab med Christen, gårdmanden Græsj Pedersen og Karen født Hansens ægte søn af Stubbum, siden med Peder, gårdmanden Mads Hansens og Karen født Pedersens ægte søn ibid, Gl. 79 år. Efterlader af første ægteskab 4 børn navnlig Jørgen, Karen, Anne Kirstine og Mette, 2. ægteskab 2 børn navnlig Mads og Cathrine Marie. [Det er sandsynligt, at præsten i ovennævnte har ombyttet hendes og ægtefællen Christens forældre!].

Johan Lorentzen

62

Han var født i Skodborg og døbt den 20. marts 1707 i Skodborg. Han blev gift den 6. april 1742 i Ødis med

Magdalena Jensdatter

63

Hun var født omk 1712 i Øddis. Sammen havde de børnene:

Maren Johansdatter, født i Skodborg og døbt den 9. december 1742 i Skodborg. (Ane 31). Hun blev gift den 3. august 1765 i Skodborg med **Jørgen Christensen**.

Mette Johansdatter, født i Skodborg og døbt den 1. februar 1745 i Skodborg. Hun blev den 1. maj 1765 i Skodborg gift med **Mads Pedersen** (omk 1738-1812). Han sad på Sundbølgård, som blev udflyttet fra Skodborg i 1775. Gården var på 2½ otting. Arealet omfattede 45 tdr. land ager, 85 tdr. land skov og 13 tdr. land med eng. Han afhændede gården inden 1803 til sønnen Peter Madsen. Han døde 73 år gl. i Stubbum (KB).

Mette døde den 20. august 1812 på Sundbølgård og blev begravet i Skodborg den 23. august. Hun blev 67 år gl. og efterlod sig mand og 2 børn (KB). Manden døde 1 måned efter!

Lorentz Johansen, født i Skodborg og døbt den 29. februar 1748 i Skodborg. Han giftede sig den 12. august 1780 i Skodborg med **Ester Maria Pedersdatter** (o. 1754-1817). Ved sit ægteskab overtog han formentlig svigerfaderens gård i Skodborg. Her boede han med familie og svigermoderen ved FT 1803. Han døde 80 år gl. den 28. december 1828 og blev begravet den 4. januar 1829 i Skodborg.

Jens Johansen, født i Skodborg og døbt den 25. januar 1751 i Skodborg. Han døde efter 1785. Ellers ukendt skæbne.

Mads Johansen, født i Skodborg og døbt den 18. marts 1753 i Skodborg. Han døde efter 1785. Ellers ukendt skæbne.

Maria Johansdatter, født i Skodborg og døbt den 15. oktober 1758 i Skodborg. Hun blev gift (1) den 11. juli 1781 i Skodborg med enkemanden **Johannes Sørensen** (1742-85). Han var gårdejer på Nordhøj ved Skudstrup og gift (1) med Mette Maria Jensdatter (1748-80). Gården var på 2 otting og havde 80 tdr. land. Efter Johannes' død giftede hun sig (2) den 12. august 1786 med **Peder Jespersen Graasbøl** (1766-1837). Hun fik kongelig dispensation til at gifte sig med Peder Jespersen, dateret Kø-

benhavn d. 6. juni 1786, idet hun var halvtante til Peder. Ved ægteskabet overtog han gården i Skudstrup. Maria døde 87 år gl. den 11. november 1845 i Skudstrup, Skodborg og blev begravet den 17. november 1845 i Skodborg.

Karen Johansdatter, født i Skodborg og døbt den 19. oktober 1760 i Skodborg. Hun døde efter 1782. Hun døde formentlig i perioden 1782-85.

Johan Johansen, født i Skodborg og døbt 28. februar 1762 i Skodborg. Han døde efter 1785. Ellers ukendt skæbne.

Johan Lorentzen overtog Sønderbygård i Skodborg efter sin far i 1740. Han døde den 31. januar 1782 i Skodborg og blev begravet den 6. februar s.å. i Skodborg. Ved sin død i 1782 efterlod han kone og 8 børn. De er alle nævnt i KB ved hans død.

Magdalena Jensdatter døde 73 år gl. den 5. juli 1785 i Skodborg og blev begravet den 11. juli s.å. i Skodborg. Ved hendes død nævnes børnene (4 sønner og 3 døtre) i KB.

7. generation.

Peder Mortensen Lervad

64

Han født i Føvling sogn omkring 1677. Han giftede sig omkring 1704 med

Karen Nielsdatter

65

Hun var født omk 1681 i Dover, Lintrup. Sammen fik de børnene:

Morten Pedersen, født i Lervad, Føvling, Malt og døbt den 2. august 1705 i Føvling, Malt. (Ane 32). Han blev gift med **Maren Michelsdatter**.

Niels Pedersen, født i Lervad, Føvling, Malt og døbt den 9. marts 1707 i Føvling, Malt. Han døde i Lervad, Føvling, Malt og blev begravet den 2. maj 1734 i Føvling, Malt. Han døde 27 år gl. hjemme i Lervad, Føvling sogn.

Margrethe Pedersdatter, født i Lervad, Føvling, Malt, døbt 2. september 1708 i Føvling, Malt, død i Tobøl, Føvling, Malt, begravet 4. marts 1787 i Føvling, Malt. Hendes dåbsfaddere var Niels Nielsen og Nis Sørensen af Åtte, Christen Lund af Stenderup, Jens Jensen søn af Astofte, Hans Boelses hustru af Stenderup, Matthises hustru [barnets faster Berte Mortensdatter] af Tislund, Hans Hansens hustru af Føvling.

Hun blev trolovet med Anders Poulsen fra Maltbæk 15/4 1732. Forloverne var sergent Jochum Donner af Maltbæk og Jes Poulsen af Askov.

Hun blev begravet 79 år gl. Hun boede da i Tobøl.

Der blev skiftet efter Margrethe Pedersdatter i Tobøl 16/10 1787. Af skiftet fremgår:
Arvinger:

- 1) en søn Poul Andersen her i Maltbæk.
- 2) en datter Margretha Andersdatter g.m. med Mathias Hansen i Tobøl.
- 3) en datter Sidzel Andersdatter som har været g.m. med Christen Pedersen i Kolsnap i Nustrup sogn, som er død og har efterladt sig en datter Else Cathrine Christensdatter.

4) en datter Sophia Andersdatter som har været g.m. Jens Henrichsen fra Fyn, der ligeledes er død og har efterladt sig en søn Hendrich Jensen.
(Estrup og Skodborghus Godsers skifteprotokol).

Hun blev gift med **Anders Poulsen** 29. september 1732 i Føvling, Malt, født omkring 1706, død i Maltbæk og begravet 10. februar 1758 i Malt. Han døde 52 år gl.

Der blev skiftet efter Anders Poulsen i Maltbæk 17/7 1758. Af skiftet fremgår:
Enke: Margrethe Pedersdatter med antagne lavværge Jes Poulsen af Maltbæk.
Børn:

- 1) en datter Margrethe Andersdatter 20 år
- 2) en datter Zidsel Sophie Andersdatter 18 år
- 3) en datter Anne Sophie Andersdatter, nu g.m. en Bager i Varde.
- 4) en søn Poul Andersen 15 år.

De 3 umyndiges børns formynder: deres farbroder Jes Poulsen af Maltbæk.
[Estrup og Skodborghus Godsers skifteprotokol].

Zidsel Pedersdatter, født i Lervad, Føvling, Malt og døbt 6. april 1710 i Føvling, Malt. Hendes dåbsfaddere var: Matthias Mortensen af Tirslund, Volf Ingvorsen og Nis Sørensen i Åtte, Jens Nielsens hustru i Dover i Lintrup sogn og Anders Matthsens hustru [Lene Sørensdatter] i Ågesbøl.

Hun døde i Lervad, Føvling, Malt og blev begravet den 18. juli 1710 i Føvling, Malt. Hun døde 14 uger gl.

Peder Pedersen, født i Lervad, Føvling, Malt og døbt den 7. juni 1711 i Føvling, Malt. Hans dåbsfaddere var: Hans Nielsen og Søren Nissen af Åtte, Christen [Pedersen] Lervads søn [Peder Christensen Lervad] og Niels Thomsens hustru af Bobøl og Peder Andersens hustru [Anna Davidsdatter] af Føvling.

Han døde i Lervad, Føvling, Malt og blev begravet den 14. maj 1713 i Føvling, Malt. Han døde 2 år gl. Præsten læste ved begravelsen over Syr: 21.3.

Sidsel Pedersdatter, født i Lervad, Føvling, Malt og døbt den 26. februar 1713 i Føvling, Malt. Hendes dåbsfaddere var: Søren Nissen af Åtte, Henrich Jeppesen og Anders Madsens hustru [Lene Sørensdatter] af Ågesbøl, Hans Hansens datter og Søren Nielsens datter af Føvling.

Hun døde 2 år gl. i Lervad, Føvling, Malt og blev begravet den 24. februar 1715 i Føvling, Malt.

Christen Pedersen Lervad, født i Lervad, Føvling, Malt og døbt den 25. december 1714 i Føvling, Malt. Hans dåbsfaddere var: Knud Madsen af Foldingbro, Anders Madsen af Ågesbøl, Jens Nielsens hustru af Dover, Nis Sørensens hustru [Lene Andersdatter] af Lykkeskær og Hans Hansens hustru af Føvling.

Han fik fæstebrev 28/4 1745 på en gård i Føvling, som Peder Hansen [svigerfaderen] godvilligt afstod. (Sønderskov gods fæsteprotokol).

Han blev trolovet med **Birthe Pedersdatter** 26/10 1745. Forloverne var for ham Hans Hansen af Bobøl og Peder [Pedersen] Leck af Føvling. For hende var forlover-

ne Peder Andersen og Hans Jensen i Føvling. Vielsen fandt sted den 21. december 1745 i Føvling.

Hun var født i Føvling, Føvling, Malt, og døbt 4. august 1720 i Føvling, Malt. Hun blev begravet 15. december 1748 i Føvling. Hun døde i barselsseng efter fødsel af sit andet barn, 27 år og 4 mdr. gl.

Han blev omkring 1749 gift (2) med **Anne Hansdatter**. Hun var født omkring 1726 og blev begravet 30. april 1750 i Føvling. Ved hendes begravelse er anført: Torsdagen den 30. april 1750 blev Christen Lerwads hustru Anne Hansdatter af Føvling, som døde i barselsseng efter fødsel af hendes første barn, i hendes alders 24 aar begravet.

Søndagen den 26. juni 1750 blev Christen Pedersen Lerwad enkemand i Føvling og Johanne Jensdatter, Jens Christensens datter i Tobøl desponderede. Cautionsmænd for fæstemanden Hans Jensen i Føvling, Christen Hansen i Sorrild, for fæstemøen Peder Hansen og Hans Nielsen i Tobøl.

Han blev gift (3) med **Johanne Jensdatter** den 16. oktober 1750 i Føvling. Hun var født omkring 1721.

Ved FT 1787 boede de i et hus i Føvling by:
Christen Pedersen, 80 år, gift, mand, husmand og aftægtsfolk
Johanne Jensdatter, 60 år, gift, hans kone, aftægtskone

Den 28. marts 1796 blev Christen Pedersen Lerwad af Føvling begravet gammel 81 år 3 måneder.

I sine 3 ægteskaber havde han i:
1. ægteskab: 2 børn, som døde tidligt.
2. ægteskab: 1 dødfødt barn
3. ægteskab: 7 børn.

Ved FT 1801 boede Johanne Jensdatter hos sønnen i Bobøl, Føvling sogn:
Peder Feuling, 43 år, gift, huusbonde, bonde og gaardmand
Mette Ottedatter, 39 år, gift, hans kone
Dorthe Pedersdatter, 4 år, ugift, deres datter
Lene Pedersdatter, 1 år, ugift, deres datter
Johanne Jensdatter, 76 år, enke, huusbondens moder.

14. april 1801 blev Peder Christensen Feulings moder Johanne af Feuling begravet 77 aar gammel.

Peder Pedersen Lervad, født i Lervad, Føvling, Malt og døbt den 29. marts 1717 i Føvling, Malt. Hans dåbsfaddere var Nis Sørensen af Lykkeskær, Poul Laugesen af Åtte, Hans [Christensen] Møllers hustru [Dorthe Sørensdatter] af Åtte, Henrich Jeppesens hustru [Dorthe Matthisdatter] af Ågesbøl, Anders Madsens hustru [Lene Sørensdatter] af Ågesbøl.

Han blev trolovet 9/5 1752 med **Maren Knudsdatter**. Cautionsmænd for fæstemanden: Jens Bendixsen af Åtte og Hans Jensen af Bobøl. Cautionsmænd for fæstemøen: Søren Knudsen af Åtte og Knud Knudsen af Stenderup. Han kom fra Lervad mens hun kom fra Stenderup. Vielsen fandt sted 20. juni 1752 i Føvling.

Han fik fæste på gården i Lervad 22/5 1753, som faderen var fradød. (Sønderskov gods fæsteprotokol).

Han døde i Lervad, Føvling, Malt og blev begravet den 16. september 1770 i Føvling, Malt. Han døde i Lervad i sin alders 53. år.

Der blev skiftet efter Peder Pedersen 18/11 1771. Af skiftet fremgår:

Enke: Maren Knudsdatter med antagen lavværge Søren Knudsen af Åtte.

Børn:

1) Niels Pedersen 14 år

2) Karen Pedersdatter 11 år

3) Knud Pedersen 6 år - formynder på de umyndiges vegne: deres farbroder Christen Pedersen Lervad af Føvling.

(Sønderskov gods skifteprotokol folio 61). [Muligvis foreligger der en datofejl i enten KB eller skifteprotokol!].

Han fik 3 børn, hvoraf kun det ene voksede op. Denne søn overtog gården i Lervad.

Maren Knudsdatter var født i Stenderup, Føvling, Malt, og døbt 19. november 1724 i Føvling. Hun døde i Lervad, Føvling, og blev begravet 8. juli 1791 i Føvling.

Ved hendes begravelse er anført: 8. juli 1791 blev afg. Peder Pedersens enke Maren Knudsdatter af Lervad begravet gammel 66 2/3 år. Text. Psal 34.20.

Else Pedersdatter, født i Lervad, Føvling, Malt og døbt den 18. juni 1719 i Føvling, Malt. Hendes dåbsfaddere var: Peder [Pedersen] Leck af Føvling, Nis Sørensen af Lykkeskær, Hans [Christensen] Møllers hustru [Dorthe Sørensdatter] og Peder [Hansen] Lecks hustru [Kirsten Sørensdatter] af Åtte og Søren Nielsens datter af Føvling.

Hun døde 2 år gl. i Lervad, Føvling, Malt og blev begravet den 27. april 1721 i Føvling, Malt.

Birthe Pedersdatter, født i Lervad, Føvling, Malt og døbt den 20. april 1721 i Føvling, Malt. Hendes dåbsfaddere var: Nis Sørensen af Lykkeskær, Peder Andersen af Føvling, Hans [Christensen] Møller af Åtte, Casten Frantzens hustru [barnets faster Karen Mortensdatter] af Dover, Anders Madsens hustru [Lene Sørensdatter] af Ågesbøl.

Hun døde i Lervad, Føvling, Malt og blev begravet den 14. juni 1722 i Føvling, Malt.

Karen Pedersdatter, født i Lervad, Føvling, Malt og døbt den 18. juli 1723 i Føvling, Malt. Hendes dåbsfaddere var: Nis Sørensens hustru [Lene Andersdatter] af Lykkeskær, Peder [Hansen] Lecks hustru [Kirsten Sørensdatter] af Åtte, Thomas Pedersen [Tyboe] og Hans [Christensen] Møllers hustru [Dorthe Sørensdatter] af Åtte, Peder Andersens tjenestepige af Føvling.

Hun blev forlovet den 16/12 1751 i Føvling og gift den 20. juni i Føvling med enke-
manden **Hans Jensen Ladefoged**. Hun døde imidlertid 30 år gl. i barselseng efter
fødsel af sit første barn i Bobøl og blev begravet den 18. oktober 1753 på Føvling
kirkegård.

Han var født omkring 1711. Han døde 57 år gl. i Bobøl og blev begravet 19. juni
1768 i Føvling. Ved vielsen med Maren Jensdatter i 1747 er det oplyst, at han var
"enkemand og forhen ladefoged på Estrup". Senere var han gårdfæster i Bobøl. Han
kaldte sig også Culdman.

Else Pedersdatter #27429, født i Lervad, Føvling, Malt, døbt 14 JAN 1725 i Føvling,
Malt, død eft 1787. Hendes dåbsfaddere var: Hans [Christensen] Møller og Jens
Bendixsen af Åtte, Peder Andersen af Føvling, Herredsskriversens hustru og Christo-
pher Degns hustru [Karen Hansdatter] af Bobøl.

Ved FT 1787 boede hun på en gård i Tobøl:

Peder Christensen, 31 år, gift, mand, selvejer og gaardbeboer

Maren Jesdatter, 32 år, gift, kone, madmoder [Datter af Jes Poulsen!].

Maren Pedersdatter, 7 år, ugift, deres datter

Else Pedersdatter, 4 år, ugift, deres datter

Anne Kirstine Pedersdatter, 1 år, ugift, deres datter

Else Pedersdatter, 63 år, enke, konens moder, aftægtskone.

Hun blev gift med **Christen Jensen**, døbt 13. september 1716 i Føvling, Malt. Han
døde efter 1778.

Christen Jensen af Tobøl i Føvling sogn, havde 21/12 1751 fået udstedt fæstebrev på
den ½ gård i Tobøl under Sønderskov Gods, som faderen Jens Christensen i mange
år havde beboet, og på grund af alder afstod.

Han afstod godvilligt sin gård i Tobøl til sønnen Peder Christensen ved fæstebrev af
4/4 1778. Der var tale om en halv gård på hartkorn 2-5-0-1. (Sønderskov gods fæste-
protokol p. 434).

Peder Mortensen Lervad var gårdmand i Lervad i Føvling sogn. Han overtog gården efter faderen
i begyndelsen af 1700-tallet. Han fik 1/5 1719 bekræftet sit fæste på en gård i Føvling, som fade-
ren Morten Pedersen var fradød. Født i Føvling sogn. Gården var på hartkorn 3-2-0-1. (Sønder-
skov gods fæsteprotokol p. 75).

Han døde 75 år gl. i Lervad, Føvling, Malt og blev begravet den 16. september 1752 i Føvling,
Malt.

Karen Nielsdatter var sandsynligvis datter af Niels Jensen, som boede i Dover i Lintrup sogn.
Hans kone - Sidsel - bar det første barn til dåben i 1705. Karen døde i Lervad, Føvling, Malt og
blev begravet den 10. marts 1756 i Føvling. Ved hendes begravelse er anført: "Onsdagen den 10
Marts blev Peder Pedersens Moder Karen Nielsdatter af Leervad begravet, gl. 75 År".

Var født i slutningen af 1600-tallet. Af hans afkom kendes kun:

Maren Michelsdatter, født omk 1714. (Ane 33). Hun blev gift med **Morten Pedersen**.

Michel Jensen kom fra Brammingborg og fæstede den senere Klostergård i Gørding sogn af Bramming Hovedgård den 10. juli 1725 efter Peder Hansen. Han døde inden 1731 i Sdr. Gørding.

Den Birgitte Jensdatter fra Staarup, som blev begravet 72 år gl. i Gørding 2. juli 1741 kan have været hans kone, evt en søster.

Stårupgård.

Ordet Stårup stammer fra ca. 1400, hvor det må formodes, at en mand ved navn Stari som den første har bygget en gård på stedet, og heraf kom stedet til at hedde Stordrup, senere Staarup og senere igen er det blevet til Stårup.

I mange år var der i Stårup kun én gård, som havde et areal på ca. 500 tdr. land

Sidst i 1500-tallet blev Stårupgård ophøjet til adelig sædegård, uden at den dog fik andet fæstegods ind under sig.

En mand ved navn Frans Polen fæstede ca år 1580 Stårupgård for 30 rdl og kaldte sig "ærlig og velbyrdig Frans Polen til Starup". Han skrev sig også under titlen "til Forsomholdt", en lille herregård i Ølgod sogn. Frans Polen var sandsynligvis en indvandret adelsmand fra Pommern. At der har været velstand på Stårupgård på det tidspunkt vidner endnu to kirkestole i Gørding kirke påført Frans Polens fædrene og mødrene våben om.

Frans Polen var med i Kalmarkrigen mod svenskerne 1611-13 og døde i Kiel den 14. januar 1613. Hans enke Dorthe Skram beholdt forpagtningen af gården, som på det tidspunkt ejedes af Falk Gjøe til Skjernså. Endnu i 1618 boede Dorthe Skram på Stårupgård, men år 1639 nævnes gården som en almindelig bondegård.

I årene 1658-60 førte svenskekongen Karl Gustav sin hær fra Polen over Holsten og Jylland og videre over det tilfrosne Lille- og Storebælt, og den danske konge Frederik III måtte afstå de svenske landsdele Halland, Blekinge og Skåne.

I 1652 købte en adelsmand ved navn Erik Krag Varhogård ved Gørding og Bramming Hovedgård med tilhørende fæstegårde og købte tillige Kjærsgård og Endrupholm. I 1661 købte han også Stårupgård.

Svenskerne havde under deres hærgen op gennem Jylland plyndret og brændt gårde af. Det fortælles, at Gørding-egnen efter svenskernes hærgen næsten var lagt øde, og måske har Stårupgård været helt ødelagt. Erik Krag genopbyggede Bramming Hovedgård, men døde så pludselig 22. juli 1672. Hans enke, Vibeke Rosenkrantz, måtte grundet pengemangel efterhånden sælge ud af godset og havde til sidst kun Kjærgård. I 1719 var Stårupgård fæstegård under Bramming Ho-

vedgård, og i dette år blev den samlede gård på 8 tdr. hartkorn delt i tre fæstegårde, hvor nuværende Karkovs gård og Klostergård blev på 2 tdr. hartkorn hver og Stårupgård på 4 tdr. hartkorn. Når Stårupgård blev delt op i tre gårde, kan det skyldes, at Den store nordiske Krig (1709-20) samtidig sluttede. Der skulle nu inddrives store skatter til afdrag på krigsgæld, og med soldaternes hjemvenden fra krigen var der mulighed for at oprette flere gårde og derefter opkræve mere landgilde (skatter).

Peder Hansen fæstede den senere Klostergård på 120 tdr. land den 01. juni 1719. Han blev den 10. juli 1725 afløst af **Mickel Jensen** fra Brammingborg²⁶. Han døde inden 1731, og fæstet overgik den 3. marts 1731 til **Morten Pedersen** (1705 - efter 1762) fra Føvling. Han forpligtede sig samtidig til at gifte sig med datteren af den tidligere fæster. Gården blev da betegnet som en kvartgård og var på hartkorn 1-7-3-0²⁷.

Niels Pedersen

72

var født omk 1673. Han blev gift med

Kirsten Nielsdatter

73

Hun var født omk 1666. Sammen fik de børnene:

Peder Nielsen, født i Tobøl, Føvling, Malt og døbt den 4. juli 1706 i Føvling, Malt. (Ane 36). Han blev gift med (1) **Lisbeth Johansdatter** (omk 1706-1734). Han blev gift (2) den 26. november 1734 i Hjerting med **Kirsten Jensdatter** (omk 1706-1790).

Jeppe Nielsen, født i Tobøl, Føvling, Malt og døbt den 24. februar 1709 i Føvling, Malt. Han døde i Tobøl, Føvling, Malt og blev begravet den 21. juni 1711 i Føvling, Malt.

Jeppe Nielsen, født i Tobøl, Føvling, Malt og døbt den 10. april 1712 i Føvling, Malt.

Niels Pedersen var fæstebonde i Tobøl i Føvling sogn af en halvgård på hartkorn 2-3-1-1. Han afstod gården til sønnen 1734. Han døde i Tobøl, Føvling, Malt og blev begravet den 15. august 1749 i Føvling. Kirsten Nielsdatter døde i Tobøl og blev begravet samme dag som ægtefællen, 83 år gl. på kirkegården i Føvling.

Anders

88

Bortset fra børnenes navne, vides intet om ham. Muligvis var der også en datter Maren, som er nævnt som fadder i Ribe 1748, hvor hun boede i Hillerup. Han var gift med

Anne Christensdatter

89

Hun var født omk 1679 og døde i Hillerup, Vilslev og blev begravet den 29. juli 1758 i Vilslev. Ved hendes begravelse er anført Christen Andersens moder, 79 år gl. Sammen havde de børnene:

---

²⁶ Fæstebrevet af 10. juli 1731 findes i Bramming Hovedgårds fæsteprotokol 1719-94 (G476-13 folio 49) underskrevet af generalmajor Chr. Rantzau til Bramming m.m.

²⁷ Bramming Hovedgårds fæsteprotokol 1719-94 (G476-13 folio 68) udstedt af Generalløjtnant Chr. Rantzau Friis.

Peder Andersen, født omkring 1710. Hans kone hed formentlig **Mette Tøstesdatter**. Han var bonde i Tved uden for Ribe. Han døde 61 år gl. og blev begravet 23. november 1771 i Ribe Skt. Catharine. Datteren **Gunder** var gift med **Lauge Thomsen**.

Christen Andersen, født omkring 1719. (Ane 44). Han blev den 17. juni 1752 i Jerne gift med **Kirsten Jørgensdatter**.

Dorthe Andersdatter. Hun blev gift (1) den 19. oktober 1741 i Vilslev med **Terkel Pedersen** (omk 1701-1755). Hun blev gift (2) den 23. februar 1756 i Vilslev med **Bertel Clausen**. Broderen Christen Andersen var forlover for hende ved dette bryllup. Hun døde inden 1787, men hendes begravelse er ikke fundet i Vilslev.

Jørgen Mortensen

90

var født 1692 i Novrup, Jerne. Han blev gift den 17. oktober 1723 i Jerne med

Anne Christensdatter

91

Hun var født i Maade, Jerne og døbt den 2. februar 1702 i Jerne. Moderen blev introduceret 1/1 1703, og det var formentlig Anne, som blev født 30 dage før! Sammen fik de børnene:

Morten Jørgensen, født den 15. februar 1725 i Novrup, Jerne, og døbt den 18. februar s.å. i Jerne. Han blev den 28. april 1751 i Jerne gift med **Anne Thomasdatter** (1731-1817). Ved FT 1787 boede han som bonde i Novrup. Her boede han med kone og 2 børn. Ved FT 1801 boede han i Novrup, hvor han var aftægtsmand hos sønnen Thomas Mortensen. Han var da 76 år gl og gift 1 gang. Han døde den 13. februar 1807 i Novrup, Jerne og blev begravet den 22. februar 1807 i Jerne. Han blev 80 år gl og døde som "forrige" gårdmand. Hans dødsdag er angivet på hans dåbsindførsel i KB!

Anne Jørgensdatter, født den 17. september 1726 i Novrup, Jerne og døbt den 22. september s.å. i Jerne. Hun blev trolovet med Herman 29. januar 1760 i Jerne. Hun blev den 7. juni 1760 i Jerne gift med **Herman Iversen**. Hun døde 65 år gl. i Rovst, Grimstrup og blev begravet den 27. oktober 1791 i Grimstrup.

Christen Jørgensen, født i Novrup, Jerne og døbt den 21. november 1728 i Jerne. Han døde i Novrup, Jerne og blev begravet den 28. april 1762 i Jerne. Han blev 33 år, 5 mdr. og 5 dage gl.

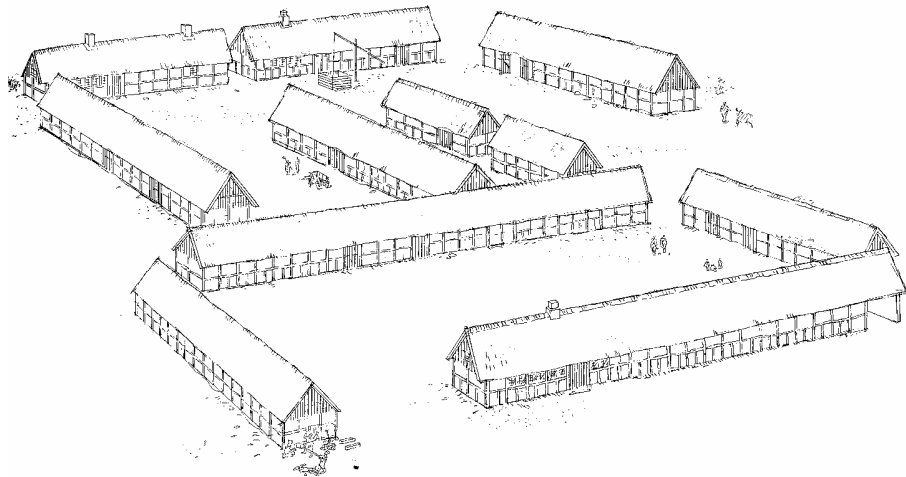
Johanne Jørgensdatter, født den 6. januar 1731 i Novrup, Jerne og døbt den 7. januar s.å. i Jerne. Hun var fadder i Vilslev 1756. Hun blev trolovet med Søren 1. oktober 1756 i Jerne. Hun blev den 1. oktober 1756 i Jerne gift med **Søren Jacobsen**. Hun døde den 2. september 1771 i Gesing, Bryndum og blev begravet samme måned i Bryndum. Hun blev 41 år og 8 mdr. gl. Hendes død er meget utydelig i KB.

Kirsten Jørgensdatter, født den 10. januar 1733 i Novrup, Jerne og døbt den 11. januar 1733 i Jerne. (Ane45). Hun blev 17. juni 1752 i Jerne gift med **Christen Andersen**.

Dorthe Jørgensdatter, født den 25. maj 1735 i Novrup, Jerne og døbt den 30. maj s.å. i Jerne. Hun døde den 20. januar 1741 i Novrup, Jerne og blev begravet den 25. januar s.å. i Jerne.

Søren Jørgensen, født den 15. maj 1737 i Novrup, Jerne og døbt den 19. maj s.å. i Jerne. Han blev gift (1) den 1. oktober 1771 i Jerne med **Johanne Christensdatter** (1744-78). Han blev den 4. december 1778 i Jerne gift (2) med **Else Hansdatter** (1749-1818). Ved FT 1787 var han bonde i Novrup. Her boede han med kone og 4 børn, 2 af hvert ægteskab. Ved FT 1801 boede han i Novrup i Jerne sogn. Han var da 64 år gl bonde og gårdbeboer og i sit 2. ægteskab. 2 af hans børn var af andet ægteskab (20 og

22 år gl.). Han døde den 7. februar 1816 i Novrup, Jerne og blev begravet den 18. februar s.å. i Jerne.

Rekonstrueret billede af tre sammenbyggede gårde i Jerne sogn.

Laust Jørgensen, født den 5. maj 1739 i Novrup, Jerne, og døbt den 10. maj s.å. i Jerne. Han blev den 2. oktober 1773 i Jerne gift med **Mette Sørensdatte** (1746-1811). Ved FT 1787 var han bonde i Vognsbøl i Jerne sogn. Her boede han med kone og 4 børn. Ved FT 1801 var han bonde og gårdmand i Vognsbøl i Jerne sogn. Han var da 62 år og gift 1. gang. De havde 4 børn (12-22 år) boende. Han døde i Vognsbøl, Jerne og blev begravet den 8. februar i Jerne.

Dorthe Jørgensdatte, født den 24. januar 1742 i Novrup, Jerne og døbt den 6. februar s.å. i Jerne. Hun blev trolovet med Christen den 28. februar 1771. Han var da enkemand (ses af FT). Hun blev den 28. februar 1771 i Jerne gift (1) med **Christen Jørgensen** (1724-1787). Han var bonde i Oksvang i Skast sogn. Efter Christens død blev hun (som enke) 9. maj 1788 trolovet med Jens Madsen fra Andrup. Hun blev den 13. juni 1788 i Skast gift (2) med **Jens Madsen** (1768-1815), som overtog gården i Oksvang ved ægteskabet med hende. Ved FT 1801 havde hun giftet sig med Jens Madsen, som nu drev gården. Hendes søn Christen Christensen (14) boede også på gården. Hun døde den 17. februar 1820 i Oksvang, Skast og blev begravet den 23. februar s.å. i Skast. Hun døde som aftægtskone i Oksvang i Skast sogn, 78 år gl.

Hans Jørgensen, født den 17. maj 1744 i Novrup, Jerne og døbt den 31. maj s.å. i Jerne. Han døde i Novrup, Jerne og blev begravet den 14. januar 1748 i Jerne. Han døde 3 år, 7 mdr og 2 dage gl.

Jørgen Mortensen kom fra Novrup i Jerne sogn og var selv bonde i Novrup. Han døde 76 år gl "mindre end 5 uger og 3 dage" i Novrup, Jerne og blev begravet den 11. februar 1768 i Jerne.

Der blev skiftet efter ham 5/3 1768. Skiftet blev udført på 30. dagen efter hans død.

Enke: Anna Christensdatte. Lavværge: Søren Nielsen fra Maade.

Børn:

1. Morten Jørgensen i Novrup. Myndig.
2. Søren Jørgensen opholdt sig i stervboet. Myndig.
3. Laust Jørgensen. Myndig. Tjener i Kiersing
4. Anna Jørgensdatte g.m. Herman Iversen i Roust.
5. Johanne Jørgensdatte g.m. Søren Jacobsen i Kiersing.

6. Kirsten Jørgensdatter g.m. Christen Pedersen [Andersen!] i Hillerup.
7. Dorthea Jørgensdatter, 24 år og boede hjemme. Formynder: hendes bror Morten Jørgensen.

Boet blev opgjort. I boet var der 1 sølvbæger og 2 sølv stager, 2 tinfade, 12 tin tallerkener, ½ potmål i tin, 3 smør kopper i tin, 1 tin potte. I messing var der et strygejern, 1 kedel, 1 rivejern, 1 fad og 2 stager m.m. I kobber var der 1 bryggekedel, 1 vandkedel m.m. Der var i huset en bilæggerovn. Uden for var der en beslagen vogn (kørevogn), en tværvogn og en lidt ringere tværvogn. Dyrene omfattede: 6 heste 1-12 år gl., 5 køer og 3 kalve, 1 stud og en kvie med kalv, 4 kvier uden kalv og 2 ungnød. 16 får. Der var sædekorn i laden. Værdien af alt dette blev i alt 287-3-8 rdl.

Beboelseshuset på 20 fag skulle repareres for 70 rdl, ladehuset på 18 fag skulle repareres for 48 rdl og et hus nord for gården på 7 fag skulle repareres for 14 rdl. Gården var på hartkorn 4-2-2-1, og der manglede besætning for 69 rdl, endvidere en vogn, plov og harve til 18 rdl. Til begravelsen havde enken brugt 10 rdl og skifteomkostningerne blev på 4-1-1 rdl., i alt udgifter m.m. på 233-3-0 rdl. Til deling mellem arvingerne blev der så 54-0-8 rdl, hvoraf enken fik det halve og børnene skulle så dele den anden halvdel. De ældste børn frafaldt imidlertid deres arv efter faderen, ligesom Christen Andersen i Hillerup 2/3 1768 skriftligt havde meddelt, at han intet krav ville gøre på arv efter konens fader. Det blev endvidere bestemt, at konens gangklæder skulle deles mellem hendes 4 døtre, når hun døde. De to mindste arvede således som moderen 27-0-4 rdl eller 18 rdl ++ til Søren og 9 rdl ++ til Dorthe. Boet blev derefter udleveret til enken med påmindelse om, at hun skulle sørge for børnene og senere udbetale dem arven efter faderen.

(Ribe Hospitals skifteprotokol 1763-94, folio 68b).

Anne Christensdatter kom fra Maade i Jerne sogn. De blev trolovede 3/8 1723 i Jerne. Hun døde i Novrup, Jerne og blev begravet den 26. november 1775 i Jerne. Hun døde 73 år gl "mindre end 3 mdr, 3 uger og 3 dage".

Anders Lassen **92**

Han blev omk 1730 gift med

Dorthe Hansdatter **93**

Af deres børn kendes:

Hans Andersen, født omk 1731. (Ane 46). Hans første kones navn er ubekendt, men han blev den 23. juni 1761 i V. Nykirke gift (2) med **Maren Hansdatter Tranberg** (1738- inden 1801).

Anders Lassen var fæstebonde i Jernvedlund i Jernved sogn under Ribe Domkirke. På den tid var der kun en fæster under Ribe Domkirke. Af matriklen 1688 kan man se, at gården var på hartkorn 5-1-1-0.

Der blev skiftet efter ham i 1742 (Skifteprotokol for fæstere under provst og bisp i Ribe C36A-2 side 5). Han efterlod enken Dorthe Hansdatter og hendes umyndige søn Hans Andersen, 11 år gl. Hun døde efter 1742.

Hans Pedersen Tranberg

94

Han blev født i Tranbjerg og døbt den 27. juli 1704 i Årre. Han giftede sig omkring 1730 i Fåborg med

Kirsten Sørensdatter

95

Hun var født omkring 1694. Hun blev (1) gift 11. december 1730 med **Niels Pedersen**. Han var gårdmand i Autrup i Fåborg sogn og muligvis enkemand, da han giftede sig med Kirsten Sørensdatter. Han døde imidlertid i begyndelsen af 1730, hvor han sidste gang optræder i KB for Fåborg sogn. KB oplyser desværre ikke om dødsfald i denne periode.

Hun giftede sig (2) med Hans Pedersen omkring 1730, og han overtog ved den lejlighed gården i Autrup. Han var fæstebonde under Endrupholm.

Hans Pedersen Tranberg døde 66 år gl. i Autrup den 24. april 1767 og blev begravet 1. maj s.å. i Fåborg.

Der blev skiftet efter ham 25/4 1767. Af skiftet fremgår:

Afdøde Hans Pedersen døde 24/4.

Enke: Kirsten Sørensdatter. Lavværge: Tøste Steffensen fra Autrup.

Børn:

Niels Hansen, 36 år

Maren Hansdatter 32 år, gift med Hans Andersen i Jernvedlund. Begge var myndige.

Boet blev opgjort. Der var almindeligt indbo i vestre stue, mellem stue, liden kammer, køkken, gang og gang, bryghuset og gården.

Besætningen udgjorde: 2 heste, 1 hoppe og en gl. hest. 7 køer, 6 grise, 6 ungnød, 21 får og 15 lam m.m. 3 vogne.

Ialt var der værdier for 208-1-6 rd. Der blev aftalt nyt møde 25/5.

25/5 fortsatte skiftet med opgørelse af tilgodehavender og gæld.

Peder Hermansen fra Slebsager var mødt op og fortalte, at han drev fælles handel med den afdøde. De havde 417 rdl. til gode hos Nis Jensen i Gielberg i Skodborg sogn. Endvidere havde de til gode hos Peder Nissen Welehen i Løgumkloster 138 rd ++. Tillige vedgik Peder Hermansen, at han skyldte stervboet 20 rd.

Hans Pedersen skyldte en lang række bønder for køb af svin. Det drejer sig om bønder i sognene: Åre, Roust, Jernved, Gredsted, Holsted, Fåborg (Slebsager og Wrenderup), Grindsted m.fl. Gælden til alle disse personer løb op i 326 rd. Skifteforretningen blev herefter udsat til 22/6.

Det er imidlertid ikke lykkedes mig at finde denne afslutning. Hvis Hans Pedersen var god for halvdelen af deres tilgodehavender, skønner jeg, at boet incl. skifteomkostningerne havde en pos. balance på 150 rd, som arvingerne kunne dele: 75 rd til enken, 50 til sønnen og 25 rd til datteren. (Endrupholm gods skifteprotokol 1753-1804, folio 103).

Af skiftet kan man se, at Hans Pedersen drev en omfattende handel med svin. Han købte svin inden for en radius af 15 km og leverede dem i Nordslesvig. Han må have gjort god brug af de vogne, som han havde til rådighed!

Kirsten Sørensdatter blev begravet 12. februar 1775 i Fåborg, Skast hrd. Ved begravelsen er anført: Begravet Niels Hansens moder af Autrup Anno Ætat 80 1/4.

Sammen fik de børnene:

Niels Hansen, født i Autrup og døbt den 28. januar 1731 i Fåborg kirke, Skast herred. Blandt fadderne var Niels Sørensens hustru i Aalbech Mølle, Peder Ollesen i Autrup, Peder Tøgersen sst og Anna Sørensdatter.

Han er nævnt som fadder hos Niels Hansen i Fåborg 1764, hvor han boede i Autrup. Han overtog gården i Autrup efter faderen. Samtidig hjalp han faderen med grisehandelen, og af et skifte i 1768 kan man se, at han også lavede forretninger med Peder Hermansen i Slebsager.

Han blev gift 13. november 1770 i Skads med **Maren Thomasdatter** (1743-1809).

Børn:

Kirsten døbt 16/4 1772

Hans døbt 15/1 1775

Kirstine døbt 9/2 1777

Thomas døbt 31/10 1779

Anna døbt 8/9 1782

Niels døbt 19/6 1785, begravet 9/10 s.å.

Ved FT 1787 boede han i Autrup i Fåborg sogn:

Niels Hansen, 59, Gift, Mand, Bonde og Gaardbeboer

Maren Thomasdatter, 44, Gift, Kone

Kirsten, 15, Deres Børn

Kirstine, 10, Deres Børn

Thomas, 8, Deres Børn

Ane, 4, Deres Børn

Peder Jørgensen, 20, Ugift, Tieneste Karl

Ved FT 1801 boede familien sst:

Niels Hansen, 72, Gift, Huusbonde, Bonde og Gaardbeboer, Opsynsmand

Maren Thomasdatter, 58, Gift, Hans Kone

Hans Nielsen, 26, Ugift, Deres Børn

Thomas Nielsen, 21, Ugift, Deres Børn

Kirstine Nielsdatter, 25, Ugift, Deres Børn.

Han døde 76 år gl. i Autrup og blev begravet 8. marts 1807 i Fåborg, Skast.

Peder Hansen, født i Autrup og døbt den 15. maj 1735 i Fåborg, Skast hrd. Blandt fadderne var Niels Møller i Aalbech mølle. Han døde inden 1767.

Maren Hansdatter Tranberg (ane 47) var født omkring 1737 Autrup i Fåborg sogn. Hun døde 1787 - 1801. Hun blev gift 23. juni 1761 i V. Nykirke med **Hans Andersen**.

Jens Sørensen

114

blev født omk 1681. Hans ophav kendes ikke, og han var den første i slægten, som havde gården i Rojbøl. Han blev gift med

Bodil Jenskone

115

som var født omk 1685. Sammen havde de børnene:

Hans Jensen, født omk 1708. Han var gårdmand i Øster Lindet, og familien Hans Bertelsen var ofte faddere her. Han døde i Øster Lindet og blev begravet den 13. december 1761 i Øster Lindet. Han døde i en alder af 54 år mindre end 7 uger!

Bodil Jensdatter, født omk 1713. (Ane 57). Hun blev omk 1735 gift med **Hans Bertelsen**.

NN Jensdatter, født omk 1718. Hun døde i Rojbøl, Øster Lindet og blev begravet den 30. september 1736 i Øster Lindet. Hun blev 18 år gl.

Gården i Rojbøl lå øde hen fra før 1690 til ca. 1714. Jorden blev dog dyrket. Omk 1706 bestod de tomme bygninger af 39 fag beboelseshus og lade. Udsæden var 7 tdr rug, 2 tdr byg, 3 tdr havre og 3 tdr boghvede. Der kunne høstes 12 læs hør, og der var græsning til 30 kreaturer. 1714-33 er der to fæstere efter hinanden. 1733-41 er Jens fæster, de sidste år sammen med Hans Bertelsen. Han kom herefter på aftægt hos svigersønnen. Han døde i Rojbøl, Øster Lindet og blev begravet den 28. april 1754 i Øster Lindet. Han døde 73 år gl.

Bodil Jenskone døde i Rojbøl, Øster Lindet og blev begravet den 28. november 1751 i Øster Lindet. Hun blev 65 år og 8 mdr gl. Hendes navn er ikke oplyst noget sted.

Søren Sørensen Truelzen

116

Han var født i sidste halvdel af 1600-tallet. Han blev omk 1703 gift med

Ingeborg Pedersdatter

117

Sammen havde de sønnen:

Søren Sørensen Truelzen, født november 1704 i Ll. Anslet, Aller. (Ane 58). Han blev den 6. november 1731 i Sdr. Bjert gift med **Dorthe Marie Jørgensdatter**.

Han sad på en helgård på 1 plov eller 2 otting i Lille Anslet i Aller sogn. Han er nævnt i jordebøgerne 1689, 1698, 1706, 1708 og 1716. 1709 fæster han noget hospitalsjord. 1716 overlod han dette fæste til Peter Adriansen, men 1720 fæstede han denne jord igen (Hosp. jb). Han døde efter 1720.

Ingeborg Pedersdatter døde i Ll. Anslet, Aller og blev begravet den 31. december 1747 i Aller.

Jørgen Andersen

118

Han var født omk 1683 på Juhlsminde i Binderup. Han blev omk 1700 gift med

Maren Jesdatter

119

Hun var født omk 1675 i Kvistrup i Øsby sogn. Sammen fik de børnene:

Andreas Jørgensen, født i Binderup, Sdr Bjert og døbt den 26. november 1702 i Sdr Bjert.

Han døde i Binderup, Sdr Bjert og blev begravet den 31. december 1702 i Sdr Bjert.

Dorthe Marie Jørgensdatter, født i Binderup, Sdr Bjert og døbt den 13. januar 1704 i Sdr Bjert. (Ane 59). Hun blev den 6. november 1731 i Sdr. Bjert gift med **Søren Sørensen Truelsen**.

Andreas Jørgensen, født i Binderup, Sdr Bjert og døbt den 15. april 1709 i Sdr Bjert.

Karen Jørgensdatter, født i Binderup, Sdr Bjert og døbt den 6. juni 1712 i Sdr Bjert.

Marie Jørgensdatter, født i Binderup, Sdr Bjert og døbt den 22. september 1715 i Sdr Bjert. Hun døde i Binderup, Sdr Bjert og blev begravet den 13. august 1719 i Sdr Bjert.

Gunver Jørgensdatter, født i Binderup, Sdr Bjert og døbt den 3. juni 1718 i Sdr Bjert.

Jørgen Andersen overtog givetvis gården Juhlsminde ved faderens død i december 1700. Han står som ejer i 1706, 1716 og 1724.

Iflg. skyld- og panteprotokollen for Tyrstup herred udsteder Jørgen i påsken 1703 en obligation på 200 mark til Laurits Lassen, tingholder i Tyrstrup og Gram herreder, mod pant i sin halvgård.

14.5.1704 udsteder han en obligation på 250 mark dansk mynt til Hospitalet i Haderslev mod pant i sin gård og mod kaution af Jep Andersen i Hvinderup. (Er Jep en bror?)

Gården er beskrevet i rapporten i Landkommissionens beskrivelser i Haderslev amt 1708-10:

Jørgen Andersen, 1/2 gård, 2 1/2 otting, 11/16 plov.

Bygningerne består af 13 fag stuehus og 31 fag lade. Har et ringe frugt og tofte gård.

Udsæd: rug 4 tdr. 4 skp., byg 6 tdr. 4 skp., havre 25 tdr. og boghvede 5 skp.

Beklager sig i det forrige over, at præsten i Bjert har 1 tdr. 4 skp. havresæd af hans grund.

Høindvinding: 26 læs.

Kvægbesætningen består af: 6 køer, 4 unge stude, 5 ungdreuer, 4 årskalve, 9 får og 7 heste.

Skoven er rimelig god.

Græsning i skoven til årlig 12 stk.

I Kokobbelet 12 1/2 stk

I engen 3 3/4 stk.

Endvidere 1/12 hest

Må herfor afdrage ud af registret:

Landgilde og tiendetal 12 rdl. 14 sk.

Contribution 18 rdl. 12 sk.

Magasin kompunge 2 rdl. 9 sk.

Restanter:
 Bro pro anno 1705 (?) 2 rdl.
 Privat gæld:
 Til sine søskende iflg. kontrakt 162 rdl.
 Kirkepenge til den hl. provst i Haderslev 83 1/3 rdl.
 Tiende: rug 2 traver 4 neg, byg 2 traver 18 neg, havre 4 traver og boghvede 4 neg.
 Hoveritjeneste både til præsten og degnen ligesom efter tidligere hovtjenester.

Af skyld og panteprotokollen for Tyrstrup herred fremgår, at Jørgen sammen med Jens Juel i Varmark har kautioneret for et lån på 100 rdl. fra Hans Jørgensen på Årø til Hans Jensen i Moshuse, for hvilket der af denne 28.8.1720 udstedes en obligation med pant i hans ejendom i Moshuse samt i "rørendes og urørendes gods".

18.3.1730 udsteder Jørgen en obligation på 100 rdl. til Reinholt Petersen, borger og handelsmand i Haderslev, til 5% p.a. med pant i hans ejendomsgård og tilhørende fæstegård i Binderup med rørendes og urørendes gods.

18.10.1734 udsteder Jørgen en obligation på 40 rdl. til mons. Bendix Holst i Haderslev.

Man har efterhånden forstået, at temperamerterne ofte var lidt vanskelige at styre, hvilket tit fremgår af brøderegistret, her fra 1733:

Jørgen Andersen er formedelst de Jes Dragon i Vonsild tilføjede verbal Injurier tilfunden vorden afsagte Dom, for hans Forseelse proportionerede, og af Hr. Amtmands Excell. det determinerede Brøde bør at ansættes til 1 Rdl.

Vielser for Øsby sogn starter 1704. Hun døde i Binderup, Sdr Bjert og blev begravet den 10. juli 1748 i Sdr Bjert. Det er desværre ikke muligt entydigt at føre Maren Jesdatters familie længere tilbage på grundlag af gårdsbeskrivelserne i "Gårde i Haderslev og Tyrstrup Herreder 1531-1753" af Bodil Clausen (1997).

Jørgen Pedersen

120

Han boede i Anslet - formentlig i en af de enklaver, som tilhørte Aller sogn. Hans navn er oplyst ved svigerdatteren Ieng Gregersdatters begravelse i 1780. Dog er forældreparrene ombyttede. Han blev gift med

Anne Pedersdatter

121

Af deres børn kendes kun

Christen Jørgensen Gregersen (ane 60). Han døde i Stubbum, Aller og blev begravet 4. april 1738 i Aller. Han blev gift med **Ieng (Inge) Gregersdatter**.

Gregers Pedersen

122

Han døde i Stubbum, Aller og blev begravet den 24. oktober 1728 i Aller. Han var bonde i Stubbum i Aller sogn. Formentlig ham der døde 1728.

Familierelationen er kun oplyst ved Ieng Gregersdatters begravelse i 1780. Her er forældreparret dog blevet ombyttet med ægtemandens forældre.

Han giftede sig med

Karen Hansdatter

123

Af deres børn kendes:

Ieng (Inge) Gregersdatter (ane 61) født omk 1701. Hun døde 7. juli 1780 i Skodborg, Skodborg og blev begravet den 12. Juli s.å. i Skodborg. Hun blev gift med (1) **Christen Jørgensen Gregersen** som døde i Stubbum, Aller og blev begravet den 4. april 1738 i Aller. Hun blev gift med (2) **Peder Madsen** 1738 i Aller.

Elisabeth Gregersdatter død efter 1736. Hun optræder som fadder til Jørgen Christensen i 1736.

Lorentz Johansen

124

var født i Skodborg og døbt den 26. november 1676 (Dom. XXVII p. Tr. 1676) i Skodborg. Han blev den 4. november 1705 i Skodborg gift med

Maren Jepsdatter

125

Hun var født omkring 1680 i Løjtved, Nr. Løgum. Sammen havde de børnene:

Johan Lorentzen, født i Skodborg og døbt den 20. marts 1707 i Skodborg. (Ane 62). Han blev den 6. april 1741 i Øddis gift med **Magdalena Jensdatter**.

Jep Lorentzen, født i Skodborg og døbt den 6. april 1710 i Skodborg. Han døde før moderen i 1764.

Maren Lorentzen, født i Skodborg og døbt den 27. september 1711 i Skodborg. Hun døde efter 1764.

Dorthe Lorentzdatter, født efter 1714. Hendes fødselsdag kan ikke konstateres, da der er en lakune i KB 1714-31. Hun blev den 4. juni 1737 i Skodborg gift med **Peter Jepsersen** (1709-92). Hun døde den 1. april 1799.

Han overtog Sønderbygård af sin far før 1709. Af jordebogen for 1709 kan man se, at denne gård, bortset fra præstegården og en kgl. privilegeret gård, var mellem de 3 største i Skodborg. Det var en halvgård på 2 1/2 otting. Bygningerne bestod af 14 fag beboelse og 14 fag lade. Til udsåning skulle de bruge 6 tdr rug, 2 tdr hvede, 5 tdr havre og 2 tdr byg. Laden kunne rumme 21 læs hø. Der var 6 køer, 9 stk småkvæg, 10 får og 6 heste på gården. De skulle betale 10 rd i landgilde og 9 rd i afgift. De skyldte kun 21 rd bort.

Han døde i Skodborg og blev begravet den 2. november 1760 i Skodborg.

Maren Jepsdatter kom fra Løjtved i Nr. Løgum sogn. Hendes mor hed formentlig Maren - idet hendes ældste pige blev opkaldt Maren. Hun døde den 29. oktober 1764 i Skodborg og blev begravet den 4. november 1764 i Skodborg. Ved begravelsen er anført: "Maren Jepsdatter en Enke af Skodborg 85 Aar gl, efterlod 3 Børn, Johan, Maren og Dorthe. Kirkens Lys."

Jens Jensen 126

Han var gårdmand i Øddis. Han var gift med

Mette Andersdatter 127

Sammen havde de datteren

Magdalena Jensdatter, født omk 1712 i Øddis. (Ane 63). Hun blev den 6. april 1741 i Øddis gift med **Johan Lorentzen**.

Hed han Sørensen i stedet? I så fald har jeg flere opl. om ham.

8. generation.

Morten Pedersen 128

Han var gift med

Margrethe Jesdatter 129

Af deres børn kendes:

Birthe Mortensdatter født omkring 1673 i Lervad, Føvling, Malt, død i Tirslund, Føvling, Malt, begravet 3 oktober 1717 i Føvling, Malt.

Hun fik børnene:

- Anna Madsdatter. Født inden 1707. Levede 1750. Gift med Hans Nielsen, gårdmand i Sønder Gravlund (Føvling).
- Morten Madsen. Født inden 1707. Død inden 1782. Han giftede sig 1. med Carl Hansens enke Karen Nielsdatter i Aatte og overtog med hende en halvgård i Aatte. I 1740 overgik gården til Niels Sørensen p.g.a. Mortens armod. I 1759 fik han fæstebrev på et gadehus i Nørboelling. Han giftede sig 2. i 1756 i Folding kirke med Dorthe Nielsdatter. I 1782 overgik gadehuset i Nørboelling til Laurs Nielsen, idet Morten Madsen var fradød.
- Jes Madsen. Døbt 18/9 1707 i Føvling.
- Christen Madsen. Døbt 14/11 1711 i Føvling.
- Margrethe Madsdatter. Døbt 18/4 1713 i Føvling.
- Margrethe Madsdatter. Døbt 26/8 1714 i Føvling.
- Else Madsdatter. Døbt 19/7 1717 i Føvling.

Ved hendes begravelse er anført: "Dom. 19. p. Trin. 1717 blev Berte Mortensdatters lig af Tirslund Matths Mortensens hustru sst. i hendes alders 44 år begravet." Hun blev gift med Mads Mortensen, gift inden 1707, født omkring 1672, død i Tirslund, Føvling, Malt, begravet 18. juni 1737 i Føvling, Malt. Kaldet Mathias Mortensen.

4/4 1709 fik han udstedt fæstebrev på en gård i Tirslund i Føvling sogn. Gården var på hartkorn 1-5-0-1/2. (Sønderskov gods fæsteprotokol p. 82).

Han døde 65 år gl. i Tirslund.

Niels Pedersen Rasch fik fæstebrev på gården i Tirslund 3/1 1738. Han var født i Terpling i Åstrup sogn. Mathias Mortensen var fradød. Gården var på hartkorn 1-5-0-1/2. (Sønderskov gods fæsteprotokol p. 204).

Peder Mortensen, født omk 1677. (Ane 64). Han blev omk 1704 gift med **Karen Nielsdatter**. (Ane 65).

Karen Mortensdatter, født omkring 1687 i Lervad, Føvling. Hun døde 70 år gl. i Maltbæk og blev begravet 22. marts 1757 i Malt.

Casten Frantsen af Dover og **Karen Mortensdatter** af Lervad blev trolovede 21/1 1721 i Føvling kirke. Forloverne var Peder Mortensen sst. [hendes bror] og Simon Laugesen i Aatte. Casten Frantsen døde inden 1726.

Jørgen Andersen og **Karen Mortensdatter** af Lervad blev trolovede 26/2 1726. Hans forlovere var Poul Jessen og Peder Hansen af Maltbæk og for enken Peder Mortensen af Lervad og Hans Iversen af Maltbæk. Vielsen fandt sted 10. juni 1726 i Føvling. Han kom fra Maltbæk.

Morten Pedersen var sandsynligvis far til Morten Pedersen. I matriklen 1688 er han opført som fæster af den eneste gård i Lervad. Gården var efter den gamle matrikel på hartkorn 3-4-0-0 og blev efter den nye matrikel sat til hartkorn 3-2-0-0.

Kirsten Mathiasdatter var født omk 1628. Hun døde i Tobøl, Føvling, Malt og blev begravet den 6. december 1705 i Føvling, Malt. Ved hendes begravelse er anført: "Dom 2 Adv blev gamle Morten Pedersens Hustru Kirsten Mathiasdatter af Tobøl begravet i hendes 77 Anno."

Morten Jørgensen

180

var født omk 1660. Hans hustru kendes ikke. Af hans børn kendes:

Jørgen Mortensen, født 1692 i Novrup, Jerne. (Ane 90). Han blev den 17. oktober 1723 i Jerne gift med **Anne Christensdatter**.

Kirsten Mortensdatter, født omk 1695 i Novrup, Jerne. Hun er nævnt som fadder 1715. Hun var af Novrup i Jerne sogn. Hun blev den 6. januar 1719 i Jerne gift med **Jørgen Hansen**. De blev trolovede i Jerne den 15. november 1718.

Han var gårdmand i Novrup i Jerne sogn. Han døde 68 år gl. den 11. december 1728 i Novrup, Jerne og blev begravet den 17. december s.å. i Jerne.

Christen Christensen

182

blev født i Veldbæk, Jerne og døbt den 23. februar 1679 i Jerne. Han blev omkring 1701 i Jerne gift med

Kirsten Jensdatter

183

Hun var født i Maade, Jerne og døbt den 4. juni 1677 i Jerne. Sammen fik de børnene:

Anne Christensdatter, født i Maade, Jerne og døbt den 2. februar 1702 i Jerne. (Ane 91).

Hun blev den 17. oktober 1723 i Jerne gift med **Jørgen Mortensen**.

Laust Christensen, født omk 1705 i Maade, Jerne. Han døde i Nebel, V Nebel og blev begravet den 10. juni 1737 i V Nebel. I Nebel blev han også kaldt Laurids Maade. Han var bonde i Nebel. Han døde 32 år gl.

Søren Christensen, født i Maade, Jerne. Han var bonde i Nebel.

Christen Christensen, født omk 1712. Han døde den 21. juni 1735 i Maade, Jerne og blev begravet den 24. juni s.å. i Jerne. Han blev kaldt den yngre. Han døde 22 år og 8 mdr. gl.

Appolone Christensdatter, født i Maade, Jerne og døbt den 16. december 1714 i Jerne. Hun blev trolovet med Niels den 13. november 1748. Hun blev den 11. januar 1749 i Jerne gift med **Niels Hansen Spangsberg** (1705-65). Ved FT 1787 var hun 72 år gl og enke. Hun stod som madmoder, bonde og gårdbeboer af gården i Gammelby, Jerne sogn. Hjemme boede 3 børn og et barnebarn. Hun døde i Gammelby, Jerne og blev begravet den 4. maj 1800 i Jerne. Hun døde 85 år, 3 mdr, 3 uger og 4 dage gl.

Anne Christensdatter, født den 29. marts 1720 i Maade, Jerne og døbt den 1. april 1720 i Jerne. Hun blev trolovet 2. maj 1754. Hun blev den 15. juni 1754 i Jerne gift med **Søren Nielsen**. Hun døde den 14. februar 1785 i Maade, Jerne og blev begravet den 20. februar s.å. i Jerne. Hun døde 64 år, 8 mdr og 1 uge gl. Hendes dødsdato er angivet på dåbsangivelsen.

Christen Christensen boede i Maade i Jerne sogn. Han døde i Maade, Jerne og blev begravet den 26. juli 1758 i Jerne. Han døde i sin alders 80.de år.

Kirsten Jensdatter var første gang gift med møller i Spangsberg mølle **Peder Zachariassen Møller** (født omk 1660). De blev gift omkring 1697. Han satte imidlertid ild til svogerens gård i Bollesager og blev dømt til døden. Inden domsafsigelsen var han imidlertid undsluppet fra fængslet i Ribe, og han var derfor fredløs. Efter loven blev konen i denne situation betragtet som en enke og hans børn faderløse.

I en ekstraskatteliste fra 1699-1700 omtales en møllerenke, Kirsten Jensdatter, i Spangsberg mølle.

Da hun giftede sig med Christen overtog de givetvis hendes forældres gård i Maade i Jerne sogn.

Hun døde i Maade, Jerne og blev begravet den 13. juni 1756 i Jerne. Hun døde 79 år gl "mindre 4 dage".

var født i Tranbjerg og døbt den 16. maj 1667 i Årre. Han giftede sig (1) omkring 1694 med **Anne Pedersdatter**. Hun var født omkring 1675. Hun døde 25 år gl. i Tranbjerg og blev begravet den 2. juli 1700 i Årre. Sammen fik de børnene:

Hans Pedersen Tranberg var født i Tranbjerg og døbt den 3. marts 1695 i Årre. Fadderne var: Hans Hansen Tr., Niels Helle och Peder Lauritzens søn i Asstrup, Bolde aff (Se-kier), Knud Hansens hustru i Foborg och Nielsis i Rovst.

Maren Pedersdatter Tranberg var født i Tranbjerg og døbt den 28. februar 1697 i Årre. Hun var tvilling med Inne. Fadderne var: min kiereste [præstekonen], Hans Tranbergs hustru, Niels Nielsen i Gunderup, Hans Jensen Tranberg, Niels Pedersen i Autrup, Hans Jensen Jun: aff Tranberg, Oluff Pedersens och Peder Toffterups hustruer i Orre och Marie och Mette aff Tranberg. Hun blev gift den 13. juni 1728 i Årre med **Niels Nielsen**. Han kom fra Fåborg.

Inne Pedersdatter Tranberg var født i Tranbjerg og døbt den 28. februar 1697 i Årre. Hun var tvilling med Maren. Fadderne var: min kiereste [præstekonen], Hans Tranbergs hustru, Niels Nielsen i Gunderup, Hans Jensen Tranberg, Niels Pedersen i Autrup, Hans Jensen Jun: aff Tranberg, Oluff Pedersens och Peder Toffterups hustruer i Orre och Marie och Mette aff Tranberg.

Hun er nævnt som fadder 1718. Hun blev gift den 8. juni 1721 i Årre med **Peder Thomsen**. Han kom fra Roust.

Anne Pedersdatter Tranberg var født i Tranbjerg og døbt den 25. april 1700 i Årre. Hun døde i Ålbæk Mølle og blev begravet den 24. juni 1754 i V. Nykirke. Hun blev (1) gift den 17. december 1730 i Årre med fætteren **Niels Sørensen**. Han overtog Ålbæk mølle efter faderens død omkring 1730. Han døde i Ålbæk Mølle og blev begravet den 5. april 1743 i V. Nykirke.

Hun blev (2) gift den 21. april 1744 i V. Nykirke med **Jens Hansen**. Ved ægteskabet overtog han Ålbæk mølle. Han døde i Ålbæk Mølle og blev begravet den 12. november 1752 i V. Nykirke.

Peder Hansen Tranberg blev (2) gift omkring 1700 med

Maren Andersdatter

Hun var født omkring 1675. Hun døde 89 år gl. i Tranbjerg og blev begravet den 22. november 1764 i Årre. Sammen fik de børnene:

Pige Pedersdatter Tranberg, født i Tranbjerg og døbt den 30. juli 1702 i Årre. Hendes navn kan ikke læses i KB.

Hans Pedersen Tranberg (ane 94). Han blev født i Tranbjerg og døbt den 27. juli 1704 i Årre. Han døde i Autrup og blev begravet den 1. maj 1767 i Fåborg. Han blev gift omkring 1730 med **Kirsten Sørensdatter**.

Maren Pedersdatter, født omkring 1705 i Årre. Hun døde 59 år gl. i Gunderup og blev begravet den 15. april 1764 i Årre. Hun var af Tranbjerg. Hun blev gift den 29. august 1737 i Årre med **Jep Nielsen Gunderup** (1693-1750).

Han overtog den ene af faderens halvgårde i Gunderup i Årre sogn på 2-5-1-1½ tdr. hartkorn. Han blandede sig i et og alt af, hvad der foregik i sognet, og han stod som hovedmanden for en række processer, der blev ført, eller også stod han bagved og trak i trådene. Hidsig og selvrådende har han været, og da han med tiden blev selvejer af 1 7/8 gård eller en stor fjerdedel af al Gunderups jord, forstår man, hvor stor en magt han efterhånden fik.

Han blev selvejer 1738, idet han købte det meste af det gods hans bror Christen Gundorf i 1722 havde købt af kongen.

Han døde 57 år og 4 mdr gl.

Mette Pedersdatter var født omkring 1708. Hun var sandsynligvis datter af Peder Hansen Tranberg. Desværre har KB en lakune omkring hendes fødselstidspunkt. Hun blev gift den 2. oktober 1738 i Årre med **Simon Jensen**. Han kom fra Fåborg by i Fåborg sogn.

Anders Pedersen Tranberg. Han var født i Tranberg og døbt den 3. april 1712 i Årre. Fadderne var: Lauritz Lund, Jørgen Hiort, Niels Christensen, Christen Tyggesens hustru, alle af Orre bye, Madsis datter af Gunderup.

Han blev gift den 3. juli 1748 med **Bodil Christensdatter Lund** (1729-1814).

Han overtog faderens gård (matr. nr. 1a) i Tranberg i Årre sogn. Anders Pedersen blev meget velstående og lånte penge ud til folk i sognet. Han ejede også Åstrup kirke, der blev vurderet til 2030 rd.

Han døde 78 år og 2 mdr. gl. i Tranberg og blev begravet den 9. juni 1790 i Årre.

Kendte børn: Peder (1750), Maren (1753), Christen (1756), Hans (1757), Hans (1760), Jørgen (1764) og Niels (1770). Datteren blev gift med degnen Hans Friis, Årre.

Hans Pedersen Tranberg, født i Tranbjerg, Årre, døbt den 2. juli 1717 i Årre. Af dåben fremgår: Marie Hansdatter af Autrup udi Foborg sogn bar ham. Faddere: Laurids Lund udi Orre bye, Qvartermester Harboe ibid., Hans Hansens koen af Tranberg Anne Nielsdatter, Jørgen Hansen ibid.

Peder Hansen Tranberg overtog 1/3 af Tranbjerggården efter faderens død i 1688 (matr nr 1a). Han drev gården til sin død, hvorefter sønnen Anders Pedersen overtog den.

Han døde 71 år og 2 dage gl. i Tranbjerg og blev begravet den 8. juni 1738 i Årre.

Anders Nissen

236

er født før 1650 i Egelund, Sdr Bjert. Han blev gift med datteren fra den senere Juhlsminde

NN Jørgensdatter

237

Hun var født i Binderup, Sdr Bjert. Af deres børn kendes:

Jørgen Andersen, født omk 1683. (Ane 118). Han blev gift med **Maren Jesdatter**.

Maren Andersdatter, død i Binderup, Sdr Bjert og begravet den 12. december 1700 i Sdr Bjert.

At Anders Nissen er søn af Nis Nielsen fremgår af kirkebogen for Vonsild, idet der den 30.4.1679 er en barnedåb:

... døbte jeg Jens Hansens og Maren Jebs D deris Sønn Jæb. Min hustru bar, And. Paulsen holdte hannem til daaben. Peder Hansen aff Dalby, Anders Nisjss Nielsens sønn af Binderup samt min Daater Christin vaare Fadderer ved Daaben.

Anders kommer muligvis ind på Juhlsminde ved at blive gift med en datter af Jørgen Jebsen, idet han får sønnen **Jørgen Andersen**. Jørgen Jebsen er utvivlsomt broder til den ovennævnte Maren Jebsdatter, således at Anders er hendes broderdatters mand.

Anders Nissen står som ejer af Juhlsminde iflg. jordebøger af 1687, 1689 og 1698, men da Jørgen Jebsen dør ca. 1678 iflg. kirkebogen for Vonsild (9.7.1680), har Anders sandsynligvis allerede ved denne tid overtaget gården. Dette synes bekræftet af følgende:

Iflg. Vonsild-Dalby Tillysningsbog 1678-1683 foretager pastor Johs. Ryde følgende efterlysninger:

1682, 24.9.: Han lader liuse æffter 2 Hopper 1 sortblæst og 1 blancbrun.

1683, 2.12.: Han lader liuse æffter 2 brunschimled Hopper oc 1 sort brunblæst med 1 Klock paa, som ere hannem undgangne.

Endvidere står han som ejer af gården iflg. stoleregistret for Søndre Bjert sogn af 1680, hvoraf forøvrigt fremgår, at kvinderne på gården besad 2 pladser på 10. række på nørre side fra alteret, mens mændene besad 2 pladser på 3. række på sønder side begyndende mod prædikestolen.

Gårdmændene i sognet, og dermed også gårdmændene i Binderup lå i en årrække i strid med sognets præst, Friderich Riis, som i 1697 resulterede i "en fuldkommen Wide og Wedtegt", som blev indsendt til det tyske cancelli i København, og som taler sit tydelige sprog:

*Efftersom oss aff Presterne tied effter anden megit Nyt paaleges, og nu strenge-
lig anfangiss, med woriss Korn at telle paa Marcken, oss till største Ruin og forderfu-
else huilket wj umuligen kand tolle, eller udstaa, med saa schiel, wy schall betale
hans Kongl. Mayst. og militarische Contribution, med mindre wy igien kand holde
oss, effter høyløffl. ihukommelse Christian dend 4de Befahling daterit d. 25 Novemr.
Ao 1616 og daa hafuer wy sæmtlig underschrefuene Biert Mænd, under oss indbyrdes
wedtagen, og witterliggiort en fuldkommen Wide og Wedtegt, saafrembt dend aff
woriss allernaadigste Konge, og woriss Høyøffrighed, kand worde confarmerit, og
bewilliget, nembliq som følger:*

*Maa ingen Kone som første Gang gaae i Kircken, effter de er kom-
men aff Basselseng icke offre dend allerringeste Sk. effterdj sligt icke aff
Arrilds Tied hafuer werit maanerligt, mens kort Tied siden er opkommen;*

*Ingen maa understaa sig at gifue Presten noget nar deris Børn gar
første gang till Gudssbord;*

Maa ingen gifue Presten for it Lig at begrafue aff de Fornembste, mere end 8 Skl. aff de Armbste 4 skl.

Ingen maa understaa sig at hendte eller før Presten til nogen siug Menische, men naar han faar Bud, er hand schyldig effter Befahling sielf at komme;

Ingen maa understaa sig at gifue Presten noget for Trolofuels;

Ingen maa understaa sig at gifue Presten noget til offerss meere end 1 Skl. aff de Fornembste;

Ingen maa understaa sig at kiøre for Presten enten Mog, Wei eller andet;

Ingen maa understaa sig at gifue Presten Ost eller Melck.

Att alle disse Forschrefne Poster uryggelig holdess schall, saa frembt woress gode Øffrigheed dette will bewillige, og med egne Hander underschriefue, og wed Straff og Brøder att effterkomme, nembl. til hans Kongl. Mtt. 8 Rixd. til Fogider 4 Rixd. og Schrifuere 2 Rixd., saawell till oss sæmbt. firre Tynder Øll, actum Biert Sogn d. 7 Aug. 1697.

Hafueer wj sambtl. Biert Sogn Mænd Wedtagen, at huem som gior nogen reiser til Had.²⁸ eller anden Stedss om det end kom for hans Kongl. Matt. om dend stridige Sag imellem oss og Presterne i Amtet, anlofuer de sæmbtl. huem som giør nogen Reysse eller hafuer nogen umage dermed dennem det at foreschylde, til Witterlighed sambtl. Biert Sogns Mænd underschrefuene Hænder Ao. 1697 d. 7. Aug.

Fra Binderup forelå 11 underskrifter - herunder Anders Nissen - fra Bjert 18, fra Agtrup 21 og fra Skartved 10.

Det oplyses, at pastor Riis bad til Gud, at han aldrig mere af disse halstarrige måtte modtage gaver - Gud bønhørte ham og han døde i sommeren 1699.

NN Jørgensdatter døde i Binderup, Sdr Bjert og blev begravet den 24. november 1700 i Sdr Bjert.

Anders Nissen døde i Binderup, Sdr Bjert og blev begravet den 19. december 1700 i Sdr Bjert.

Johan Johansen **248**

var født omk 1630. Han giftede sig den 4. januar 1662 i Skodborg med

Dorthe Lorentsdatter **249**

Hun var født omk 1640. Sammen fik de børnene:

Johannes Johansen, født i Skodborg. Han døde i Skodborg og blev begravet den 23. december 1663 i Skodborg.

Johan Johansen, født i Skodborg og døbt den 24. august 1664 i Skodborg. Han ejede tvillinggården i Skodborg (1709). Han blev den 13. december 1701 i Skodborg gift med

---

²⁸ Haderslev.

Maren Pedersdatter. Han døde den 15. december 1737 i Skodborg, og blev begravet i Skodborg.

Mette Johansdatter, født omk 1670 i Skodborg. Hendes fødselsår ligger mellem 1665 og 1672, hvor der er en lakune i KB for Skodborg! Hun døde i Skodborg og blev begravet den 8. oktober 1674 i Skodborg.

Hans Jørgen Johansen, født i Skodborg og døbt den 1. januar 1673 i Skodborg.

Lorentz Johansen, født i Skodborg og døbt den 26. november 1676 i Skodborg. (Ane 124). Han blev den 4. november 1705 i Skodborg gift med **Maren Jepsdatter.**

Maren Johansdatter, født i Skodborg og døbt den 20. august 1679 i Skodborg. Hun døde i Skodborg og blev begravet den 11. januar 1751 i Skodborg. Hun blev omk (Dom 2 p Tr.) 1735 gift med **Christen Hansen.**

Jørgen Johansen, født i Skodborg og døbt den 28. marts 1683 i Skodborg. Han blev den 17. maj 1711 i Skodborg gift med **Gertrud Jensdatter.**

Johan Johansen overtog formentlig Sønderbygård i Skodborg efter krigstilstandene i 1759. Formentlig kom han fra et andet sted i Sønderjylland. Han er nævnt på gården 1672. Han var tillige sognefoged for Haderslevhus's bønder i sognet. Han døde efter 1710 i Skodborg.

Dorthe Lorentsdatter døde i Skodborg og blev begravet den 11. februar 1697 i Skodborg.

9. generation.

Christen Olufsen **364**

var født omk 1639 i Veldbæk, Jerne. Han blev gift med

Anne Hansdatter **365**

Hun var født omk 1645. Sammen fik de børnene:

Anne Christensdatter, født omk 1666 i Veldbæk, Jerne. Hun blev i 1684 i Jerne gift med **Christen Pedersen.** Hun døde den 16. december 1737 i Esbjerg, Jerne og blev 71 år gl. begravet den 22. december 1737 i Jerne.

Hans Christensen, født omk 1669 i Veldbæk, Jerne. Han boede i Novrup. Han blev den 12. juli 1694 i Jerne gift med **Use Mortensdatter.** En række af børnene er indført samtidig (tilføjelse) i KB - heraf nogle uden årstal. Han døde den 17. juli 1737 i Novrup, Jerne og blev begravet den 21. juli s.å. i Jerne. Han blev 68 år "mindre" 4 uger og 4 dage.

Kirsten Christensdatter, født omk 1674 i Veldbæk, Jerne. Hun blev den 13. juni 1697 i Jerne gift med **Morten Mortensen** (omk 1672-1740). Hun døde den 20. juli 1714 i Jerne og blev begravet s.å. i Jerne. Hun døde 40 år og 4 dage gl (KB).

Apelone Christensdatter, født omk 1668 i Veldbæk, Jerne. Hun døde i Maade, Jerne. Hun blev i 1688 i Jerne gift med **Oluf Pedersen.**

Oluf Christensen, født den 6. september 1676 i Veldbæk, Jerne. Han blev gift (1) med **Kirsten Hansdatter** (1679-1739). Han blev gift (2) med **Anna Hansdatter.** Han døde i Veldbæk, Jerne og blev begravet den 17. august 1760 i Jerne. Han blev 86 år "mindre" 3 uger og 5 dage.

Christen Christensen, født i Veldbæk, Jerne og døbt den 23. februar 1679 i Jerne. (Ane 182). Han blev omk 1701 i Jerne gift med **Kirsten Jensdatter**.

NN Christensen, født i Veldbæk, Jerne og døbt den 24. januar 1681 i Jerne. Navnet er ulæseligt i KB.

Dorthe Christensdatter, født i Veldbæk, Jerne og døbt den 25. april 1683 i Jerne. Hun døde i Rørkjær, Jerne og blev begravet den 13. februar 1771 i Jerne. Hun blev 88 år "mindre" 2 mdr, 2 uger og 4 dage. Hun blev den 11. april 1699 i Jerne gift med **Niels Hansen** (omk 1671-1728).

Ingeborg Christensdatter, født den 16. december 1685 i Veldbæk, Jerne. Hun blev gift (1) med **Niels Jensen** (omk 1674-1715). Hun blev gift (2) den 30. juni 1715 i Jerne med **Søren Sørensen** (1692-1717). Hun blev trolovet med Christian Spangsberg den 28. oktober 1717. Hun blev gift (3) den 15. december 1717 i Jerne med **Christen Hansen Spangsberg** (1697-1747). Hun døde den 19. juni 1766 i Ugelvig, Jerne og blev begravet den 29. juni s.å. i Jerne. Hun blev 85 år og nogle måneder gl.

Margrethe Christensdatter, født den 1. april 1688 i Veldbæk, Jerne. Hun døde 69 år gl. i Allerup, Sneum og blev begravet den 20. februar 1757. Hun blev gift med **Thomas Nielsen**.

Ifølge ekstraskatteregnskabet 1678 hørte gården i Velbæk under kronen. Den var da beboet af Christen Olufsen og hustru. De havde 2 tjenestepiger, 4 heste, 6 køer, 6 stude, 7 ungnød, 24 får, 1 svin og 3 bistokke, hvoraf der skulle betales 5 rdl, 2 mark og 4 skilling i skat.

Gården var udlagt til rytterhold. Da der i 1688 blev foretaget syn på ryttergodset lød beskrivelsen således:

Christen Olufsen 9-2-1-2½ tdr. hartkorn. Kan så 10 tdr rug, 5 tdr byg, 11 tdr havre. Avl befundet: 34 trv [traver] rug á 3 skp, 24 trv byg á 3 skp, 28 trv havre á 4 skp, 20 læs hø. Har 3 bæster, 2 føl, 5 køer, 4 stude, 3 ungnød, 2 kalve, 12 får, 2 svin og 3 bistokke. Bygninger: stuehus 20 fag, fæhus 19 fag, lade 24 fag, et hus 13 fag. Mangler 18 stolper, 4 bjælker, 8 spær. Bruget god, manden ved magt.

Han er altså fæster af en helgård.

Der var 9 børn i ægteskabet. I 1704 overtog sønnen Oluf Christensen gården, og faderen gik på aftægt hos ham.

Afståelseskontrakten er dateret 9. august 1704 og lyder: Christen Olufsen i Velbæk skifte efter sal. hustru Anne Hansdatter med min søn Oluf Christensen om hans arvepart, gårdens afståelse til ham og min lifsophold deraf i al venlighed og kierlighed bleven forenet og contraheret som følger:

Oluf Christensen tillige hans hustru Kirsten Hansdatter skal nyde min halve gård i Velbæk, skylder til rytterhold efter reduktionen 8 tdr 5 skp hartkorn med bygninger og indværker samt ejendommens ... item plov og vognredskab, alle levendes kreaturer af bæster, kvæg, får og deslige i hvad navn det have kan, ligeledes al bohave.

Derimod skal Oluf Christensen give mig

- 1) I rede penge 200 sletdaler, hvoraf den ene hundrede straks skal betales, den anden nogen tid efter med en obligation.
- 2) Nyder jeg fri af boen al hvis sølf, som i skiftetiden fandtes i boen.
- 3) Al den tilstående gæld efter skiftebrevets formelding (udestående fordringer).
- 4) En kiste med lås, 1 skrin med lås, 2 kobberkedel, 1 jerngryde, en kakkellovn, 6 tintallerkener, 4 tinfade, 4 ..., 2 smørkander, 1 underbord, 1 brøds-kive, 2 senge i lildstuen med derpå befindende klæder, 2 stole, 4 hollandske fade og en vogn med hjul og leier og behør.
- 5) Udi godt, ren og ufordærvet korn 6 ørter rug, 30 skp byg, boghvedegryn 5 skp, havregryn 1 skp og flæsk 4 riberpund, 6 forsvarlig fede gies, 6 forsvarlige får, som skal stå og gange på foder og græs med mine egne og min kiere far deraf årlig nyde både uld og yngel.
- 6) Skal min kiere far have den bedste ko, som udi kohuset findes til mælk, og når den ikke kan give mælk, heller Christen Olufsen ej med den vil nøjes, tager han en af kohuset igen, som giver mælk, som således continuerer, imens han lever.
- 7) Nyder til homel, smør, salt og fisk årlig 5 sldl.
- 8) Fornødenlig kål og kålgårdsjord samt ildebrand til fornødenhed nyder min kiere far fri og uhindret af hvis, som ved gården årlig findes, samt fri tilladelig at bruge til fælligs ald brøgger og baggeredskab.
- 9) Husværelse nyder min kiere far udi den østre ende af salshuset, nemlig 3 fag, som jeg Oluf Christensen skal sætte en god forsvarlig skorsten udi, samt ellers årlig samme 3 fag at reparere og vedligeholde.
- 10) Skal jeg når fornøden gøres og begæres skaffe min kiere far fri skydes med vogn, heste og køresvend til og fra kirken, tinge, mølle eller andet steds, når det måtte forlanges.

Hvad forbemeldte leverencer angår, da lover jeg, Oluf Christensen for mig og hustru, arvinger og efterkommere, eller hvem samme halve gård bebor, at betale og levere min kiere far til hver års St Mortensdag imens han lever, alt uden skade i nogen måde. Ellers så længe min kiere far lever, lover jeg for mig og min hustru ej alene at skaffe ham nødtørftige klæder bestående af skjorter og klude, men også til alle tider og når begæres efter skyldighed som lydige børn at gå til hånde i hvis, han kan behøve, og være til tjeneste med røgt og varetægt, når alderdom og skrøbelighed måtte tage overhånd, og det således som vi med god samvittighed for Gud vil ansvare og for alle retsindighedsmennesker være bekendt. mens i fald vores kiere far desto mere vil gøre sig fri ... og til den ende indlade sig udi ægteskab, da står det ham frit for, dog denne aftægt ej derved i ringeste måde forringes eller formindskes.

Når da Vorherre måtte behage Christen Olufsen ved døden at bortkalde, gøres hans begravelse af de efter ham beholdne midler. Resten kommer til deling mellem arvingerne efter loven.

Hvis aftægten ikke overholdes, har min kiere far fri adgang og rettighed til at tiltræde den halve part af den halve gård, 4 tdr 2½ skp på lige vilkår, som den mig nu er opladt, og da ophører aftægten.

Til trods for gårdens størrelse kaldes gården her en halvgård.

Anne Hansdatter døde 1702 i Veldbæk, Jerne. 4. december 1702 forelå der arveafkald fra Christen Olufsens børn, idet de erklærede, at de havde fået fuld arv efter deres salige mor Anne Hansdatter af Veldbæk.

Efter Annes død giftede Christen Olufsen sig (2) i 1707 med **Mette Nielsdatter**, som var født i Nordby på Fanø. Sammen fik de datteren:

Anne Christensdatter, født 1708 i Veldbæk, Jerne. Hun døde den 3. oktober 1720 i Veldbæk, Jerne og blev begravet den 9. oktober s.å. i Jerne. Hun blev 12 år, 5 mdr og 1 dag gl.

Christen Olufsen døde den 28. maj 1716 i Veldbæk, Jerne og blev begravet den 4. juni s.å. i Jerne. Han døde 77 år og 5 mdr gl.

Jens Eskildsen **366**

var født omk 1634. Han giftede sig med

Anne Hansdatter **367**

Hun var født omk 1640 i Lykkegård, Jerne. Sammen fik de børnene:

Hans Jensen, født omk 1666. Han blev gift med **Maren Nielsdatter**, og giftede sig dermed til en gård i Bollesager på 5-7-3-0 tdr. hartkorn.

Svogeren Peder Zachariassen Møller satte ild til denne gård i 1698, og han blev fradømt livet. Han var imidlertid rømt fra arresten i Ribe og var efterfølgende fredløs.

Hans Jensen døde den 30. marts 1718 i Bollesager, Jerne og blev begravet den 6. april 1718 i Jerne. Han blev 51 år, 6 mdr og 3 dage gl.

Der foreligger et langt, udførligt skifte efter ham af 16/5 1718.

Søren Jensen, født ind 1676. Han døde i Maade, Jerne og blev begravet i juni 1676 i Jerne. **Kirsten Jensdatter**, født i Maade, Jerne og døbt den 4. juni 1677 i Jerne. Hun blev omk 1697 gift (1) med **Peder Zachariassen Møller**. Hun blev omk 1701 gift (2) med **Christen Christensen** (1679-1758).

Mette Jensdatter, født i Maade, Jerne og døbt den 10. august 1678 i Jerne. Evt døbt året efter?

Eskild Jensen, født i Maade, Jerne og døbt den 15. april 1683 i Jerne. Han døde i Maade, Jerne, og blev begravet den 11. februar 1684 i Jerne. Han døde som spædbarn.

Jens Eskildsen var gårdmand i Maade i Jerne sogn. Han døde i Maade, Jerne og blev begravet den 23. december 1714 i Jerne.

Et barn (ukendt navn) døde og blev begravet 13/5 1683.

Anne Hansdatter døde i Maade, Jerne og blev begravet 1702 i Jerne.

Hans Knudsen Tranberg **376**

blev født omk 1620 i Fåborg i Skast herred. Han blev (1) gift den 7. juni 1657 i Årre med **Mette Jensdatter**. Hun døde i Tranbjerg, Årre og blev begravet 1659 i Årre.

Hans Knudsen blev den 15. juli 1660 i Årre gift (2) med

Enne Hansdatter

377

Hun blev født omk 1635 i Fåborg, Skast hrd. Sammen fik de børnene:

Knud Hansen Tranberg, født i Tranbjerg, Årre og døbt den 25. april 1661 i Årre. Han blev gift med **Mette Sørensdatter** (død 1741). Han døde efter 1720 og før 1741 i Fåborg, Skast hrd. (KB har en del lakuner i denne periode).

Peder Hansen Tranberg, født i Tranbjerg, Årre og døbt den 4. oktober 1663 i Årre. Han døde i Tranbjerg, Årre og blev begravet den 22. november 1663 i Årre. Barnet døde 8 uger og 3 dage gl. Præsten læste "Textus 2. sam. 12" over barnet.

Hans Hansen sen. Tranberg, født i Tranbjerg, Årre og døbt den 18. juni 1665 i Årre. Han blev gift med **Anna Nielsdatter** (1688-1751) fra Rovst. Han overtog 1/3 af gården i Tranbjerg efter sin far i 1688 og drev den til sin død i 1725 (matr nr. 2a). Han døde i Tranbjerg og blev begravet 25. marts 1725 i Årre. Han blev 59 år, 8 måneder, 2 uger og 6 dage gl. 3 kendte børn.

Peder Hansen Tranberg (ane 188) blev født i Tranbjerg, Årre og døbt den 16. maj 1667 i Årre. Han blev (1) gift omkring 1694 med **Anne Pedersdatter** (1675-1700). Han blev omk 1700 gift (2) med **Maren Andersdatter**. Han døde i Tranbjerg og blev begravet 8. juni 1738.

Anne Hansdatter, født i Tranbjerg, Årre og døbt den 20. maj 1669 i Årre. Hun døde 79 år "mindre 2 måneder" i Rovst, Grimstrup og blev begravet den 11. maj 1747 i Grimstrup. Hun kom til Rovst. Om hendes efterkommere kan man læse mere i slægtsbogen: Slægten fra Kleinberg i Gunderup, Aarre sogn (Nordisk Slægtsforskning 1987). Hun blev den 3. december 1694 i Årre gift med (1) **Niels Nielsen** (omk 1632-1696). Ved matriklen 1688 nævnes han sammen med sin fader som fæstere af en gård ved Rovst på hartkorn 6 tdr. Gården var ejet af Ribe Domkirke. Hun blev (2) gift den 6. april 1697 i Grimstrup med **Gregers Lauritsen** (1672-1747). Han overtog ved sit giftermål med Anne halvdelen af gården i Rovst. Han drev denne gård til 1737, hvor fæstet overgik til svigersønnen Jesper Andersen (gift med datteren Giertrud Gregersdatter).

Maria Hansdatter Tranberg, født i Tranbjerg, Årre og døbt den 18. juni 1671 i Årre. Hun døde i Tranbjerg, Årre og blev begravet den 1. januar 1751 i Årre. Hun blev 79 år og 6 mdr. gl. Hun var ugift og delte gravsten med broderen på Årre kirkegård.

Mette Hansdatter Tranberg, født i Tranbjerg, Årre og døbt den 7. december 1673 i Årre. Hun blev den 5. juni 1712 i Årre gift med **Søren Nissen**. Han var møller i Ålbæk mølle i Vester Nykirke sogn. Hun havde 1 barn, Niels, med Søren.

Niels Hansen Tranberg, født i Tranbjerg, Årre og døbt den 23. januar 1676 i Årre. Han døde den 26. januar 1757 i Tranbjerg, Årre.

Han overtog 1/3 af faderens død (matr. nr. 3a). Han drev gården til 1745, hvor han overlod fæstet til brodersønnen Peder Jørgensen fra Fåborg.

Efter Niels Hansens død blev der proces mellem arvingerne og Peder Jørgensen. Sagen gik videre til Viborg Landsting. Ifølge dommen menes, at Niels Hansen ej har overladt Peder Jørgensen alle sine effekter, være sig bohave, besætning, samt stedets afståelse, for at have skikkelig ophold og nødtørft i hans levetid. Selv om husbonden

(Endrupholms ejer) har konfirmeret aftalen, kan man ikke udlede, at arven samtidig var overdraget. Peder Jørgensen måtte derfor betale de øvrige arvinger 30 rd.

På kirkegården i Årre stod en gravsten med inskriptionen: "Herunder hviler den ærværdige, agtværdige og velfornemme ungarl Niels Hansen Tranbjerg, som døde Anno 1757 i hans alders 87 år. Her hviler og hans kære søster den Gud og Dyd Matrone Marie Hansdatter som hensov anno 1750 i hendes alders 79 år. Gud give denem med alle Guds udvalgte på den yderste dag en glædelig og ærefuld opstandelse."

Hans Hansen Tranberg, født i Tranbjerg, Årre og døbt den 28. april 1678 i Årre.

Jørgen Hansen Tranberg, født i Tranbjerg, Årre og døbt den 22. januar 1682 i Årre Han var bonde i Fåborg i Fåborg sogn. Han blev gift med **Anne Pedersdatter** (død 1737). Han døde i Fåborg, Fåborg og blev begravet den 27. februar 1735 i Fåborg, Skast hrd.

Tranbjerg er formentlig et meget gammelt navn, idet sammensætningen med -bjerg har været i brug fra de aller ældste tider. Navnet findes første gang nedskrevet i 1326 som Tranebyergh, senere Tranbiery og Tranbierre (1606). Der er næppe tvivl om, at forleddet er fuglenavnet trane. Og der synes da også at have været de rette livsbetingelser for traner i sumpområderne nær engarealerne vest og nord for Tranbjerg. Efterleddet bjerg er helt ned i 1700-tallet det gængse ord for "bakke".

Den første kendte beboer i Tranbjerg hed Oluf Thomsen. På det tidspunkt var der kun en gård i Tranbjerg. Han døde i 1605 og hans hustru flyttede til Årre, hvor deres ældste søn, Thomas Olufsen havde en gård. Thomas Olufsen var ganske rig og drev en stor pengeudlånsvirksomhed med egne og moderens penge. To andre sønner, Hans og Jep Olufsen boede i Tranbjerg, hvor Hans havde en mindre gård, der blev betegnet som 1/3 partsgård. Denne blev overtaget af en brodersøn, Jens Nielsen fra Tjæreborg omkring 1635. Han døde af pesten i 1659, og derefter stod gården øde til omkring 1690. Jep Olufsen på den anden gård var gift med en datter af præsten Jørgen Jørgensen i Grimstrup. Han var kirkevæрге og delefoged i Skast herred.

Prædikestolen i Årre kirke blev opsat i 1618, og derfor kan man på prædikestolen læse følgende: "Jørgen Jørgensen i Grimsterup, Herritsprovist, År 1618. Jep Ollufsøn, Trandbjerig, Kierkeverge. Matz Christensøn, Gamst (billedskærmesteren)". Ved en restaurering af kirken i 1881 fandt man ligsten over fru Ingeborg, datter af Jørgen Jørgensen i Grimstrup, som er nævnt på prædikestolen. Man fandt også grave efter hendes to mænd, Jep Olufsen Tranbjerg (nævnt på prædikestolen og død 1620) og Niels Lauritsen (Lavesen). Endvidere fandt man en mellemting mellem en ligsten og en gravramme, nemlig seks små kalkstensfliser, som var lagt over Hans Knudsen, Tranbjerg, død 1688, og hans hustru Enne Hansdatter, død 1725.

Kongen ejede dengang en stor del af gårdene i Årre sogn, og tilsynet med bønderne var underlagt lensmanden på Riberhus, men i hvert herred var ansat en delefoged. Hans pligter var at føre tilsyn med kongens gårde, tage imod tiendekorn, repræsentere kongen på tinge, når der var retssager mellem kongen og hans bønder, og i øvrigt skulle han rejse tiltale, når lovene blev overtrådt.

Jep Olufsen døde i 1620. Hans enke, Ingeborg Jørgensdatter, drev gården videre og giftede sig omkring 1634 med Niels Lauritsen, der også var delefoged. Senere blev Peder Jepsen Trane - eller Tranberg - der var søn af Ingeborg og Jep Olufsen, fæster på gården, mens Niels Lauritsen fortsatte som delefoged til sin død 1657.

Peder Tranberg døde under svenskekrigene og i 1657 giftede hans enke sig med Hans Knudsen fra Fåborg. 28/7 1657 stævnedes han på hustruen og hendes børns vegne frænder (slægtninge) til konens afdøde mand til at overvære registreringen af boet (Skads herredstingbog). Hans Knudsen var ligeledes delefoged og var det til sin død i 1688. Hans Knudsens kone døde af pesten i 1659, hvorefter han giftede sig med Enne Hansdatter fra Fåborg. Fra dem nedstammer Tranbergslægten.

I matriklen 1664 står Hans Knudsen som enefæster på den store enestegård Tranberg af hartkorn 12 tdr og 4 skpr i årlig landgilde til velbyrdige Erik Krag til Endrupholm. Her står også, at Hans Knudsen var delefoged. Ved matriklen 1688 nævnes Hans Knudsen atter på Tranbjerg, men nu er gården delt i to gårde. Den ene betegnes som øde, mens den anden på 4-2-2-0 var bortforpagtet til Hans Knudsen. Ejeren var nu Vibeke Rosenkrantz.

Kongen solgte i 1665 Tranbjerg til Erik Krag og siden hørte gården under Endrupholm, til den gik i selveje.

Den 24. januar 1694 blev en dreng af Honum sogn ved navn Søren, som tjente hos Hans Knudsen i Tranbjerg, begravet på Aare kirkegård.

Hans Knudsen Tranberg døde i Tranbjerg, Årre og blev begravet den 4. april 1688 i Årre.

Enne Hansdatter døde i Tranbjerg, Årre og blev begravet den 3. april 1725 i Årre. Ved hendes giftermål er anført, at hun kom fra Fåborg.

Nis Nielsen

472

blev født omk 1620. Hans herkomst kendes ikke - heller ikke hans kones navn. Af hans børn kendes:

Jens Nissen.

Jørgen Nissen, født omk 1650 i Egelund, Sdr Bjert. Han overtog Egelund efter faderen inden 1681. Han blev gift med NN.

Anders Nissen, født i Egelund, Sdr Bjert. (Ane 236). Han blev gift med NN **Jørgensdatter**.

På den senere **Egelund** i Binderup overtog **Nis Nielsen** fæstet omkring 1658. Det nøjagtige tidspunkt kendes ikke, men det skete formentlig i årene 1658-59, hvor Haderslevhuus lens regnskaber mangler.

Nis optræder første gang den 20.3.1663, hvor han søger om 4 års frihed for skatter efter at have overtaget Jep Ollufsens ganske ødelagte gård, og efter at dette er bekræftet af herredsfoged Johan Horstmann.

Han optræder næste gang i regnskaberne for 1664/65, hvor han får en bøde på 3 rdl. for slagsmål.

Iflg. regnskaberne 1666/67 nævnes frihed for betaling af fripenge til Fovslet ladegårds tjenere, og her slipper Niels for 13 rdl.

Iflg. regnskaberne for 1667/68 er Nis igen nævnt med sin ødelagte gård blandt Fovslet ladegårds tjenere, hvor han skylder 3 rdl. 36 mark. Her fremgår også, at “Thomas Nielsen haffuer skieldet Nis Nielsen for Schalm och en Tiuff”, og selvom de blev forligte fik nævnte Thomas - hvis øvrige identitet ikke kendes - en bøde på 2 rdl.

Iflg. regnskaberne for 1668/69 havde Nis en landgilderestance på 2 høns eller 4 sk.

I 1669/70 havde han en restance på 2 ørtig 5 skp. havre eller 2 rdl. 39 mark.

Nis har åbenbart været en stridbar herre, men nok under et vist nervepres med en ødelagt gård og vanskelig økonomi, men han går sikkert også lidt for langt:

Nis Nielsen Haffuer slagen Nis Taarnings Hustrue i hans eget Huus, hvorfor Nis Taarning haffuer igien slagen hannem it Hul i hans Hoffuet med en . . . Hammer og war da siden derom saaledis forligte at enhuer haffuer Schade for Hiemgiæld, og Nis Nissen shall staa for Kongl. Mays. Brøder for dem begge 15 Rdl.

Men ikke nok med det:

Item haffuer Nis Nielsen nægted Nis Taarnings Clager inden Tinge och Nis Taaning . . . .dend sandt at svarre, hvorfor Nis Nielsen ochsaa shall optinge 2 Rdl.

Iflg. regnskaberne for 1669/70 er han i restance med de ovennævnte bøder på 17 rdl.

Iflg. samme års “Dienst Gelder Register” skal han erlægge 13 rdl og 12 skilling.

Iflg. skyld- og panteprotokollen for Tyrstrup herred udsteder Nis 17.11.1669 en obligation, iflg. hvilken han, hans hustru og deres arvinger erklærer at skyldte ungkarl Ebbe Mogensen 15 slette-daler og 1 mark Lybsk, “som var ud af den sum, som min salig Formand, Jep Ollufsen, var For-mynder og Værge for.”

I regnskaberne for 1670/71 fastslås det, at Nis Nielsens gård er en ryttergård, der skal levere 1 rytter, samt at ryttergårdens samlede ydelser andrager:

Kontant		3 Rdl.	7 Sk.
2 ørtig 6 skp havre	eller	2 Rdl.	39 Sk.
1 lam	eller		16 Sk.
1 ...gås	eller		34 Sk.
2 høner	eller		4 Sk.
1 svin	eller	1 Rdl.	
Dienstgeld		13 Rdl.	12 Sk.
....geld		1 Rdl.	16 Sk.

Den rytter, som Niels skal levere, er tilsyneladende sønnen Anders, idet denne som rytter får en bøde på 18 mark i dette år i en sag rejst af Jes Pedersen i Åstorp på vegne af Berendt Tomasen af Tønder.

12.9.1671 er Nis stokkemand i en sag ved herredstinget i Tyrstrup.

Iflg. toldregnskaberne for 1671/72 er sønnen Anders flere gange sendt til Haderslev for at sælge heste:

14.06.1671	1 hest	told	6 Sk.
07.07.1671	3 heste	told	1 mark 6 Sk.
10.03.1672	1 hest	told	6 Sk.

I restanceregistret 1671/72 står Nis stadig med bøden på de 18 rdl. - men om det er bøden for slagsmålet eller sønnens bøde er uvist.

I et tingsvidne på Tyrstrup herredsting af 3.8.1675 fastslås, at Nis Nielsens helgård er en ryttergård.

Hvervet som den egentlige rytter er i 1676 overgået fra Nis' søn Anders til sønnen Jørgen - som senere overtager gården.

Iflg. toldregnskaberne for 1678/79 er det igen sønnen Anders, der bliver sendt til marked i Haderslev:

18.08.1678	6 heste	told	3 mark
	3 øxner	told	4 mark
06.10.1678	2 heste	told	1 mark

Af amtsregnskabet for samme år fremgår, at broderen Jørgen, der er rytter, får en bøde på 4 mark for at have slået Hans Sørensen.

Nis må det følgende år betale en bøde på 2 daler for at have "slagitt Hendrich Møller i Binderup Mølle."

Iflg. samme års toldregnskaber er det nu Jørgen, der er sendt til Haderslev:

22.08.1679	2 heste	told	1 mark

Iflg. Vonsild-Dalby Tillysningsbog 1678-1683²⁹ var det bl.a. pastor Johannes Rydes opgave at fremkomme med efterlysninger fra Prædikestolen, altså også for Nis Nielsen

1682, 8.1.: Han lader liuse æffter nogle svin.

Sønnen, Jørgen Nissen, optræder 1. gang i amtsregnskaberne restancelister for 1681, hvor han må have overtaget fæstet og dermed hæftelserne for eventuel landgildegæld, der kan opgøres til 3 rdl. og 36 mark. Men om Nis er død eller gået på aftægt omkring 1682 eller 1683 ved man selvfølgelig ikke - men han er ihvertfald død inden 1699.

Jørgen Jepsen

474

Han fæstede den senere Juhlsminde i Binderup i Sdr Bjert sogn af Haderslevhus. Han døde omk 1676 i Binderup, Sdr Bjert. Han var gift med

²⁹ Udgivet af landsarkivar Hans H. Worsøe.

om hvem der ellers ikke vides noget særligt. Af deres børn kendes:

NN Jørgensdatter, født i Binderup, Sdr Bjert. (Ane 237). Hun blev gift med **Anders Nissen**.

Søren Jepsen overtager fæstet efter faderen, men han overlader senere fæstet til broderen **Jørgen**. Jørgens kone hed **Bold**, men ellers ved man intet om hende. Deres afkom kendes ikke ved navn, men gården gik videre i fæste til svigersønnen, som altså var **gift med NN Jørgensdatter**.

Jørgen Jepsen optræder første gang i Haderslevhuus lens regnskaber i 1648, hvor han må have overtaget fæstet efter broderen Søren, idet der under resterende "legøxen" (?) står: Jørgen Jepsen 2 øxen.

Iflg. regnskaberne for 1653 skal han betale 1 1/4 mark, idet han og et par andre vistnok har fået tillagt ny jord³⁰.

Iflg. jordebogen for 1664/65 skal han sammen med Boe Pedersen på "Thors" erlægge kontant 5 mark 4 sk, dernæst 45 skp. havre eller 3 3/4 rdl, 1 lam eller 1 mark og 2 høns eller 4 sk.

Iflg. jordebogen 1665/66 er ydelserne sat noget i vejret til: kontant stadig 5 mark 4 sk, dernæst 45 skp. havre eller 11 mark 4 sk, 1 lam eller 1 mark, 1 høne eller 2 sk, 1 gås eller 2 mark, samt 2 svin eller 2 rdl.

Dette år skal han som Fovslet ladegårds tjener erlægge 2 1/2 rdl.

Iflg. "Dienst Gelder Register" 1669/70 skal han sammen med Bo Pedersen på den anden halvgård erlægge 15 rdl. 12 mark.

Iflg. Skyld- og panteprotokollen for Tyrstrup herred udsteder Jørgen 8.9.1669 et dokument, hvori han bekræfter at skyldte sin nabo Nis Taarning penge og giver ham samtidig brugelig pant i et jordstykke kaldet "Knudhauen" (?).

Men iflg. restanceregistret for landgilde 1674/75 er Pouel Jepsen, der muligvis er hans broder, indtrådt på den anden halvgård med en restance på 2 høner eller 4 sk, hvilket gentages for 1675/76.

Man ved ikke, hvornår Jørgen dør, men Anders Nissen optræder første gang i 1677. Han må antages at være død omkring 1676, idet det fremgår af kirkebogen for Vonsild ved en barnedåb 9.7.1680:

... døbte jeg Laurs Pedersens og Bodel Jeps D. Deris Daater Caren. Min Hustru bar, Bold sal. Jørgen Jepsens i Binderup holdte hende til Dåben. Jesper Clausen, Peder Hansen Kock af Norrige, Hans Pedersen sampt Maren Anders Paulsen og min Daater Maria vare Fadderer.

---

³⁰ Teksten står på tysk og er vanskelig at læse.

Af den gamle kirkebog fra Vonsild har vi således fået at vide, at Jørgen Jepsens kone hed Bold. Man skulle umiddelbart tro, at han er broder til Bodel Jepsdatter, men beregninger ud fra Bodels alder viser, at det ikke kan være tilfældet.

Når Bodel derfor er fadder i Vonsild, må det være fordi hun er i slægt med enten Laurs Pedersen eller Bodel Jepsdatter, eventuelt som faster eller moster til denne Bodel. Det vil igen sige søster enten til Jep Jensen Jespersen eller Caren Nisdatter. Jørgen Jepsens hustru er altså givetvis fra Vonsildkanten.

Under urolighederne i forbindelse med svenskekrigen 1658/60 er Jørgen nok flygtet til Kolding, hvor han har levet uroligt, som nu en flygtning kan leve.

Af kirkebogen for Vonsild fremgår 14.1.1661:

... døbte jeg udi Colding Jørgen Japsen . . . Bindrup hans Slegfredaater . . Ann Peders D. fordom sal. Hr. Antonii Amma i Wonziel: Det blev kaldet: Mette.

10. generation.

Oluf Madsen

728

var født omk 1605 i Novrup, Jerne. Han var bonde i Veldbæk i Jerne sogn. Han døde i Veldbæk, Jerne og blev begravet den 15. februar 1678 i Jerne. Han blev omk 1636 i Jerne gift med

Dorthe Christensdatter

729

som var født omk 1610. Af deres børn kendes:

Hans Olufsen #6432, født 1637 i Veldbæk, Jerne, død 1698 i Strandby, Jerne. Han var fæster af en gård i Strandby i Jerne sogn på 5-7-1-2 tdr. hartkorn. 9 børn kendes. Han blev gift med **Johanne Jensdatter** #6433, gift 1664.

Christen Olufsen, født omk 1639 i Veldbæk, Jerne. (Ane 364). Han blev gift (1) med **Anne Hansdatter** (1645-1702). Han blev 1707 i Nordby gift (2) med **Mette Nielsdatter**.

Inden ægteskabet med Oluf Madsen, havde Dorthe Christensdatter været gift (1) med **Hans Christensen**, som døde i 1636. Som følge af deres unge alder, må dette ægteskab have været kortvarigt. Hun døde i Veldbæk, Jerne og blev begravet den 2. november 1678 i Jerne.

Eskild Jensen

732

var født omk 1610. Han blev gift med

Maren

733

Af deres børn kendes – med lidt usikker rækkefølge:

Jens Eskildsen, født omk 1634. (Ane 366). Han blev gift med **Anne Hansdatter**.

Hans Eskildsen. Han blev gift med **Else Hansdatter**.

Jørgen Eskildsen. Han døde i Gammelby, Jerne og blev begravet den 7. marts 1677 i Jerne.

Niels Eskildsen. Han blev gift med **Mette Hansdatter**. Han døde i Allerup.

Dorthe Eskildsdatter.

Peder Eskildsen, født omk 1650 i Novrup, Jerne. Han overtog gården i Novrup i Jerne sogn efter moderen, som havde drevet den en række år efter faderens død. Han blev omk 1675 gift med **Karen Nisdatter**. Han døde omk 1709 i Novrup, Jerne.

Han var sammen med 4 andre fæster af Bennedsgård i Novrup i Jerne sogn. Bennedsgård var sognets største gård på 17-6-3-2 tdr hartkorn, og deres husbond var hr. Albrett Scheel, lensmand på Riberhus, d.v.s. de var fæstere under kronen.

I 1633, noget før S. Ibsdag, gav Eskild Jensen i Novrup sin bror, Søren Jensen i Spangsberg, et skibsskab med lås, en stålgyde, et ølkar, et par plovhjul og en "stelde" dertil, desuden en "efterstelde" med noget andet træ, som Søren Jensen lovede "at føre bemeldte Eskild Jensen til regnskab igen".

1634 blev der opnået forlig mellem Eskild Jensen, broderen Søren Spangsberg og 2 andre om salig Margrethe Thyges arv og gæld. Eskild Jensen fik det gods, som fandtes efter hende for de udgifter, han havde haft på sin salig mor, og et brev på 3½ sldr på Sønderho, som han skulle indkræve. Af arven skulle Eskild Jensen betale, hvad hans salig mor skyldte bort, en halv snes daler, og så var der stadig breve på 100 daler, som de skulle dele.

Margrethe Thyges har vel været Eskild og Søren's mor og Thyge deres stedfar.

Brødrene har ikke været helt enige, for den 24/1 1637 tilbød Søren Jensen i Spangsberg sin bror Eskild Jensen, at han ville lade uvildige dannemænd afgøre deres tvist.

Et par måneder senere var det atter galt. Denne gang var Eskild uenig med en nabo om brugen af en ager. Den 1/4 1637 forbød Søren Hansen i Novrup en af medfæsterne, Eskild Jensen at bruge "den ager på Thongmiede, førind han lodet oc schifte den met hanom", hvortil Eskild Jensen svarede: "Jeg wil thage den for din øyen tho oc icke pase paa din forbrydelse". Han havde nemlig brugt samme ager de sidste 20 år. Sagen er nok endt med forlig.

Samtidig havde han en sag løbende med en anden nabo. Her drejede det sig også om brugen af et stykke jord. Uvildige dannemænd skulle afgøre striden, og det endte med, at Eskild måtte give slip på ageren, skønt han allerede havde sået korn i den. Han fik dog sit sædekorn tilbage, mens ejermanen beholdt udbyttet.

I december 1637 blev Eskild Jensen stævnet, fordi en af hans stude var kommet ind i naboens bygmark. I den forbindelse blev Maren Eskilds nævnt.

I begyndelsen af 1638 havde Eskild Jensen anklaget en nabo for at skyldte 1 mark. Naboen blev dog frikendt.

Mon ikke Eskild Jensen har været noget stridbar og rethaverisk, men måske var tiden og forholdene med det tætte naboskab sådan, at man måtte være om sig, hvis man skulle klare sig i den barske hverdag. De utallige retssager, som tingbøgerne giver indblik i, ofte om tilsyneladende småtterier, kunne tyde på det.

Efter et gældsbrev tilhørende Hans Christensen i Veldbæk, skyldte Maren Eskilds og hendes søn Jørgen Eskildsen i Novrup så sent som 1669, længe efter Eskild Jensens død, stadig 41 sldr.

I et jordebogsregnskab 1684-89 nævnes under Novrup 1 gård beboet af Eskild Jensen. "Denne gårds landgilde nyder ridefogeden ved amtet for sin bestilling fri". På det tidspunkt var Eskild Jensen for længst død og borte, men måske har man glemt at ændre fæsterens navn, mens enken har haft gården. Nu var den overtaget af sønnen Peder Eskildsen.

Eskild Jensen døde ind 1664.

Herefter boede Maren som aftægtskone hos sønnen Peder Eskildsen i Novrup. Hun døde i Novrup, Jerne og blev begravet den 9. december 1683 i Jerne.

Hans Christensen

734

blev født inden 1600 i Lykkegård, Jerne. Han giftede sig med

Kirsten Hansdatter

735

Hun var født omk 1615. Hendes herkomst kendes ikke med bestemthed, men meget tyder på, at hun var datter af Hans Jørgensen og Anne Hanskone på Esbjerggård. Af deres børn kendes:

Else Hansdatter, født 1640 i Lykkegård, Jerne. Hun blev 1663 i Jerne gift med **Christen Gregersen**. Hun døde 1694 i Spangsberg, Jerne. Der foreligger et skifte efter hende af 16. november 1694.

Hans Hansen Lykke, født 1640 i Lykkegård, Jerne. Han blev gift med **Anne Sørensdatter**. Han døde i Veldbæk, Jerne og blev begravet 1687 i Jerne. Datoen på hans begravelse er ulæselig i KB.

Anne Hansdatter, født omk 1640 i Lykkegård. (Ane 367). Hun blev gift med **Jens Eskildsen**.

I Riberhus lens jordebog 1581-82 nævnes Løckegård som krongård, og fæsteren hed Christen Jensen. 1593-94 omtales den igen i lenets jordebog og med samme fæster. 1608-09 er han stadig på Lykkegård, men den 29. juli 1617 bliver gården fæstet bort til Christen Jensens søn Hans Christensen for 35 Rdl. (iflg A. Sundbo). På grund af krig og ildebrand fik gården i 1629 afkorting i sine afgifter til Riberhus (Vensild).

Han havde nu Lykkegård til han i 1632 byttede gård med sin bror, Christen i Bollesager, men af en eller anden grund gik byttet året efter tilbage, og Hans Christensen fortsatte de følgende år som fæster på Lykkegård. Omkring 1650 blev han afløst af Gregers Nielsen, og overtog selv en gård i Velbæk. Her nævnes han i matriklen 1664 som sandemand og fæster af en af kronens gårde sammen med sønnen Hans Hansen. Gården er på 9-2-1½-½ tdr. hartkorn. Han optræder som sandemand allerede 1640.

I 1645 udlånte Hans Christensen i Lykke 70 sldl. til en mand i Tjæreborg, og i stedet for renter skulle han nyde afgrøden af engen Søkift.

På Lykkegård gik det imidlertid ikke fæsteren Gregers Nielsen særligt godt. I 1661 matriklen nævnes det, at gården var afbrændt af fjenden 1657. I et syn, som er indført i tingbogen 1/7 1661, omtales gården som meget forfalden. Der nævnes her intet om brændte huse eller tømmer. I skiftet efter Gregers Nielsen i 1659 nævnes intet om bygningerne. Ved synet i 1661 oplyses, at østerhuset var ganske nedbrudt og borttaget undtagen 5 stolper "som stod i jorden". Vesterhuset, som havde været på 9 fag, manglede tag og bjælker, undtagen fire kobler spær og tre bjælker. Skillerummene og alt andet inventar var borte. Af ladehuset fandtes der slet intet. Fra salshuset, som var på 16 fag, var der fjernet loftsskud, vinduer, døre, skillerum, sværtelægter og en del brolægter. En skorsten var nedbrudt og staverne fjernet, så der var ikke meget tilbage af dette hus, som stod på "raff", d.v.s. hældede. Af hele gården var der således ikke meget tilbage.

I 1662 nævnes gården som ganske øde med et hartkorn på 7.3.0.0 tdr. I markbogen 1683 står der om Lykkegård: "ovenmældte gaardsted findes der ingen bygninger på, har været øde udi 24 år, (og) tilliggende agermark, eng og fædrift har Pastor Hr. Hans Pedersen i brug". Det nye hartkorn blev i 1688 sat til 3.2.2.1, d.v.s. under halvdelen af det gamle hartkorn, som dog byggede på landgildeafgifterne.

I 1689 blev gården udlagt til ryttergård, og regimentet lod opføre 12 fag huse til lade og fæhus. (Denne bygning er nærmere omtalt i Vensilds bog). I 1691 blev gården bortfæstet til borgmester Christoffer Carstens i Ribe, der fik et års frihed for afgifter, men næste år ville han kvittere stedet og skal da finde en anden fæster. Det blev Peder Thomsen i Jerne. Han skulle, i de 4 år han fik frihed, selv bekoste og opføre 12 fag hus, tre fag om året, samt sætte kreaturer på begge sine gårde. Det gik imidlertid ikke så godt for ham, og i 1695 blev bygningerne på Lykkegård synet. Det viste sig nu, at de 12 fag hus, som regimentet havde opført, var nedblæst og lå norden i gården, da Peder Thomsen havde overtaget fæstet. Herved var en del af tømmeret slået i stykker, men han havde fået det kvit og frit, vel mod at rejse det igen. På grund af armod forlod han derfor gården, som nævnes øde i 1696. I 1702 blev gården fæstet af oberstløjtnant Lübbersdorf, som overdrog fæstet til kaptajn Gebhards enke. Hun fik endelig styr på gården. (Kilde: Vensild).

Hans Christensen døde 1669 i Veldbæk, Jerne og blev begravet i Jerne.

Kirsten Hansdatters forhold til Esbjerggård fremgår af følgende:

1630 er Anne Hanskone fæster på Esbjerg, men i lensregnskabet 1631-32 hedder det: "Hans Christensen fæstede den gård Esbjerg, gav penge 100 rdl". Måske er det Hans Christensen, Lykkegård, der har fæstet gården for sin svigermor?

1634 står Anne Hanskone atter som fæster af Esbjerggård, men 1637 opholder en Anne Hanskone sig på Lykkegård, og Hans Christensen optræder på hendes vegne i en sag om nogle penge, som hun har til gode.

Sidst i 1640'erne kom der en ny fæster på Esbjerg, og 1651 boede Anne sal. Hans Jørgensens sammen med en søn på Lykkegård, men 1652 omtales hun som boende i Jerne.

Kirsten Hansdatter kom på aftægt hos sønnen Hans Hansen, der 1669 lovede sin mor, salig Hans Christensens efterleverske i Veldbæk, når hun ikke lyster længere at være på mad og mål, til hendes aftægt og ophold som følger:

Årlig St. Mortensdag 4 tdr rug, 3½ tdr byg, 2 tdr havre, 1 skp boghvedegryn, ½ fedesvin i vægt 2½ riberpund, 4 forsvarligt fede gæs, 4 får at føde årligt uden hendes bekostning.

Den bedste ko i stalden skal hun have, og når den ikke længere giver mælk, da må hun tage den bedste i stalden, og skal samme ko stande i foder og græs med hans egne de bedste.

Hvert år til homel og salt skal han give hende 3 sldl.

Ilding og kål af kålhaven årligen til nødtørftighed så meget, som hun behov haver, hendes agen til kirke og fra, til mølle og anden steds, som hun behov gøres.

Det østre kammer, som kaldes dørinsk, med sengested, mælkebord og den fyrskive, som den står sammen med, skal hun nyde med fri udgang og indgang af den framgulv, som hertildags været haver. Kedel og gryder og andet redskab at bruge til fælles, så meget som hun behøver. Maltgøren med brøgen og bagen skal Hans Hansen gøre, så meget som hun har behov. 1 sldl til fisk årlig eller hvortil hun dem selv vil bruge.

Nock har Kirsten Hanskone udtaget af de bedste breve, som fandtes efter hendes kære salig mands død, på 200 sletdaler, som hun og straks til sig anammede. Først et pantebrev på Niels Lauridsen på Fanø på 70 sldl. Dernæst Jep Nielsens pantebrev på Fanø på 30 sldl. Nock Søfren Hansens brev på Fanø på 45 sldl 2 mark og Hans Jensens brev på Fanø i .... 7 sldl. Nock et brev på Maren Eskilds og Jørgen Eskildsen i Nourup på 41 sldl 1½ mark. Et brev på Enevold Enevoldsen i Nourup på 7 sldl.

Disse breve har hun selv til sig anammet at forvare, hvilke breve hendes børn har at skifte efter hendes død, hvis deraf kan være beholden, desligeste hendes kiste og seng også at skifte. Hendes livklæder, som findes, skal Else Hansdatter og Anne Hansdatter have.

Det er hendes svigersøn Christen Gregersen i Spangsberg, der sørgede for, at aftægtskontrakten bliver indført i tingbogen.

Kirsten Hansdatter døde i Veldbæk, Jerne og blev begravet den 21. maj 1677 i Jerne.

Jep Joensen

948

Da Søren Eschildsen og Jep Joensen står sammen i jordebøgerne, er det nærliggende at antage, at Jep Joensen har været gift med en **datter af Søren**, og ved sit giftermål fået andel i gården i Binderup i Sdr. Bjert sogn. Jeps herkomst kendes ikke, ligesom man ikke ved, hvornår han døde.

Han var gift med

NN Sørensdatter

949

Også hun døde i Binderup. De havde to sønner, som på skift havde gården:

Søren Jepsen. Han overtog fæstet af faderens gård i Binderup i Sdr. Bjert, men overlod det senere til broderen Jørgen.

Jørgen Jepsen. (Ane 474). Han døde omk 1676 i Binderup, Sdr Bjert. Han blev gift med **Bold.**

11. generation.

Mads Lauridsen **1456**

var født omk 1575. Han var gift med

Anne Olufsdatter **1457**

Hun var født omk 1580. Af deres børn kendes:

Oluf Madsen, født 1605 i Novrup, Jerne. (Ane 728). Han blev gift med **Dorthe Christensdatter.**

Thomas Madsen, født omk 1610 i Novrup, Jerne. Han overtog omkring 1650 fæstet af en gård i Novrup, Jerne sogn efter sin far. Han blev gift med **Else Hansdatter.** Han døde 1659 i Novrup, Jerne.

Hans Madsen, født omk 1615 i Novrup, Jerne. Han blev gift med **Anne Hansdatter.** Han døde 1655 i Bollesager, Jerne.

Han var fæstebonde i Novrup i Jerne sogn.

I en jordebog for Riberhus 1608-09 står Mads Lauridsen opført som fæster af en gård i Novrup sammen med to andre. Iflg. ekstra skattemandtalslisten fra 1648-50 er han stadig fæster på gården, men året efter er han ikke nævnt i en fortegnelse over gårde, bol og tiendeydelser i Jerne sogn. Derimod er der en Thomas Madsen på en helgård under Riberhus, så det er vel sønnen, der har overtaget fæstet efter faderen.

Den samme søn optræder 1635 som fuldmægtig for faderen i anledning af en sag, og 1655 er det en anden søn, Oluf Madsen, der på sin fars vegne opsiges arv og gæld efter en tredje søn, Hans Madsen i Bollesager, der er død.

Men allerede i 1637 finder vi Mads Lauridsens navn i tingbogen. Han er da med i en retssag mod en nabo, som havde "opbrøtt" (pløjet) noget jord, så det skadede deres fædrift, og "icke di siønttis, att det haffuer werit brøtt i nogen mands minde, som nu leffuer", så derfor skulle det stadig være, som det var. Det endte dog med, at marken blev delt mellem de implicerede gårde.

Samme år førte han også en proces mod en mand i Tjæreborg, hos hvem han havde 48 sletdaler til gode iflg. gældsbev. Manden lovede at betale "met gode ware".

1640 havde Mads Lauridsen haft den umyndige Christoffer Madsens arv i forvaring. Det drejede sig om et halvt hundrede sletdaler, som den unge mand havde arvet efter sine forældre, og nu takkede Christoffer Madsen sin formynder for godt værgemål.

Mads Lauridsen døde efter 1655.

Jens Sørensen

1464

var født omk 1575. Han var bonde i Jerne sogn og blev gift med

Margrethe

1456

Hun var født omk 1575. Af deres børn kendes:

Eskild Jensen, født omk 1610. (Ane 732). Han døde inden 1664. Han blev gift med **Maren**.

Søren Jensen. Han var bonde i Spangsberg, Jerne sogn.

Margrethe var gift (2) med **Thyge**. Hun døde inden 1634. Sønnerne Eskild og Søren indgik forlig om arven efter hende i 1634.

Christen Jensen

1468

var født omk 1550. Navnet på Christen Jensens kone kendes ikke. To sønner kendes imidlertid:

Hans Christensen, født ind 1600 i Lykkegård, Jerne. (Ane 734). Han blev gift med **Kirsten Hansdatter**. Han døde 1669 i Veldbæk, Jerne og blev begravet i Jerne.

Christen Christensen, født omk 1600 i Lykkegård, Jerne. Han var fæster i Bollesager i Jerne sogn. Han blev gift med **Anne Hansdatter**. Han døde 1637 i Bollesager, Jerne.

Han boede på Lykkegård i Jerne sogn.

Denne gård omtales i en jordebog for Riberhus len 1537. Det siges udtrykkeligt om denne gård, at den er tilfaldet kronen. Den er altså blevet konfiskeret efter Grevefejden, der endte 1636, fordi dens ejer har været blandt de oprørske bønder, der støttede Kristian II. Den 12/6 1542 pantsatte Christian III til ærkedegnen i Viborg bl.a. "kgl. majestæts anpart og rettighed, som kronen tilfalden er, i Lychgardt, som er årlig 2 ørter korn og hvert andet år gæsteri og skovsvin".

Panthaveren tog pantet til ejendom, men den 22/7 1574 fik kongen skøde på "udi Statz herred halvparten af en gård kaldet Lyckegardt, Christian Jensen ibor, giver 2½ ørtug rug, ½ skovsvin, ½ gæsteri" og 1581 opføres gården i jordebogen for 2½ ørtug rug, 2½ ørtug byg, 1 svin og 1 daller gæsteri. Gårdens anden halvdel har vel været øde og er derfor tilfaldet kronen.

I en jordebog for Riberhus len 1608-09 nævnes Lykkegård og dens fæster Christen Jensen.

Den 9/7 1617 blev Lykkegård fæstet bort til Christen Jensens søn Hans Christensen for 35 rdl.

Christen Jensen døde eft 1617 i Lykkegård, Jerne.

Hans Jørgensen

1470

var født omk 1590. Han boede på Esbjerggård i Jerne sogn og blev gift med

Anne Hanskone

1471

Af deres børn kendes:

Kirsten Hansdatter, født omk 1615. (Ane 735).. Hun blev gift med **Hans Christensen**. Hun døde i Veldbæk, Jerne og blev begravet den 21. maj 1677 i Jerne.

Se oplysninger om Anne Hanskone under datteren Kirsten Hansdatter.

Søren Eschildsen

1898

Han var født tidligt i 1500-tallet. Navnet på hans kone kendes ikke. Af hans børn kendes:

NN Sørensdatter, født 15xx i Binderup, Sdr Bjert. (Ane 949). Hun blev gift med **Jep Joensen**. Hun døde i Binderup, Sdr Bjert.

Søren Eschelsen er første gang nævnt som gårdfæster sammen med faderen i jordebogen 1542. Han må antages at være født i begyndelsen af 1500-tallet. I 1564 optræder han i kirkeregnskabet for Bjert kirke.

Ifølge et tingsvidne fra 1568 i Bjert præstearkiv³¹ optræder han som stokkemand med bl.a. Peder Jull og Jes Markertsen om noget jord ved Binderup mølle, hvori gårde tilhørende Oluuf Poulsen og Nis Jonsen er indblandet.

Ifølge et andet tingsvidne fra Tyrstrup herredsting 24.10.1570 er han også stokkemand, nu sammen med Per Juell af Binderup i en sag om lønningerne til præsten, herr Tøger Hugger og degnen Peder Fryd, hvor sagen på præstens vegne føres af Jep Olufsen på en helgård i Binderup.

I jordebogen for 1596/97 over krongodset i Haderslev len, er han anført sammen med Peter Jensen, som muligvis kan være en svigersøn eller svoger. Betalingerne iflg. jordebogen er:

Kontant 3 mark 7 skilling og 6 penninge, 1 ørtug "garsten", 3 ørtug 5 skæpper havre, 1 lam, 1 gås, 2 høner og 2 svin.

Iflg. jordebogen for 1602 står Escel stadig sammen med Peter Jensen og med de samme ydelser.

For jordebogen for 1605/06 derimod, må Peter Jensen være død, og i hans sted er indtrådt Nis Clementsen. Ydelserne er uforandrede, ligeledes iflg. jordebøgerne for 1607/08, 1609/10, 1613/14 og frem til 1623/24, hvor Søren optræder for sidste gang og bliver afløst af Jepp Joensen. Nis Clementsen kan være sønnesøn af den Nels Clemmitsen, som var besidder af en anden helgård i Binderup i 1542.

---

³¹ LAA 103 H I

Søren står altså som fæster først af helgården og senere af halvgården i mere end 80 år. Vi ved dog også, at de i jordebogen anførte navne ikke umiddelbart blev skiftet ud med enten en søn eller svigersøn, idet myndighederne skrev det foregående års jordebog af for det følgende år. Søren kan derfor godt være "fratrådt" allerede omkring 1600 - hvilket ikke lader sig gøre at kontrollere i dag.

12. generation.

Eskild Petersen

3796

Han var født omk 1500 og døde midt i 1500-tallet. Han var gårdmand i Binderup i Sdr Bjert sogn og nævnt sammen med sønnen i jordebogen 1542. Hans kones navn kendes ikke. Af hans børn kendes:

Søren Eschildsen, født tidligt i 1500-tallet og død i begyndelsen af 1600-tallet. (Ane 1898).

Litteraturliste og kilder m.m.

- Andersen, Vald.: Foldingbro. Vejen 1973.
- Bruhn, Jens: Den gamle grænse - set på postkort. Thisted 1978.
- Clausen, Bodil: Gårde i Haderslev og Tyrstrup herreder 1531-1753. Åbenrå 1997.
- Dansk Slægtsforskning: Slægtsbog for efterkommere efter Anders Jensen født 1806, gdr i Gesing, Bryndum sogn. Fredericia 1969. (Spangsberg).
- Dansk Slægtsforskning: Slægtsbog for efterkommere efter Lyder Andersen født 1814, gdr i Ny Vennergård, Velling sogn. Fredericia 1968. (Spangsberg).
- Dansk Slægtsforskning: Slægtsbog for efterkommere efter Morten Søndergaard Sørensen født 1843, gdr i Ganer, Skjern sogn. Fredericia 1968. (Spangsberg).
- Dansk Slægtsforskning: Slægtsbog for efterkommere efter Niels Pedersen født 1813, gdr i Veldbæk, Jerne sogn. Fredericia 1969. (Spangsberg).
- Dansk Slægtsforskning: Slægtsbog for efterkommere efter Peder Christian Hansen født 1819, gdr i Østergård, Lyne sogn. Fredericia 1968. (Spangsberg).
- Dansk Slægtsforskning: Slægtsbog for efterkommere efter Peder Tang Sørensen født 1839, gdr i Lyne sogn. Fredericia 1968. (Spangsberg).
- Dansk Slægtsforskning: Slægtsbog for efterkommere efter Søren Madsen født 1814, husmand i Kvaglund og Spangsberg, Jerne sogn. Fredericia 1964.
- Dansk slægtsforskning: Slægtsbog for efterkommere efter Søren Nielsen Schmidt, Tobøl i Føvling sogn. 1981. (Tryk-familien m.fl.)
- Dragsbo, Peter: Novrup i 200 år. Artikel i Mark og montre 1989.
- Henrik Fode: Småskibsfarten på Århusbugten 1865-1914. Århus 1971.
- Hermansen, K.M.: Skodborg sogn i Frøs herred. 2. udg. 1971.
- Håndbog for Toldetaten, 1921.
- Juhl, V. Uldall: Sønder Bjert sogn. Kolding 1968.
- Jørgensen, Henning: Forum-området 1664-1993. Esbjerg 1993.
- Krog, Hans: De gamle slægter. Lokal- og slægtshistorie fra Aller sogn. Christiansfeld 1936 + navneliste.
- Krog, Hans: Stednavne i Aller sogn. Artikel i Sønderjyske Årbøger 1941.
- Lokalhistorisk forening for Årre sogn: Årre sogn. Af et lokalsamfunds historie. Varde 1983.
- Lorentsen, J.R.: Bidrag til Øse sogns historie. Grindsted 1932.
- Nielsen, O.: Historiske efterretninger om Gørding Herred. København 1872. Genudgivet 1978.
- Nordisk Slægtsforskning: Slægten fra Kleinberg i Gunderup, Aarre sogn, Skads herred. 1987.
- Nygaard, P. (red.): Bidrag til Jernved Sogns Historie 1. Flensborg 1921.
- Nygaard, P. og Duborg, Hans : Bidrag til Jernved Sogns Historie 2. Bramminge 1930.
- Stoumann, Ingrid m.fl.: Før byen kom ... Esbjergs historie 1 - indtil 1850. 1996. Lokalhistorie. (Jerne).
- Vensild, Henrik: Bondegårde i Skast Herred 1636-1760.
- Willadsen, Holger: Bryndum - Vester Nebel. Esbjerg 1947.
- Skads herreds skifteprotokol 1848-58 (Landsarkivet for Nordjylland).
- Oplysninger fra Jens Bruhn (brev fra Johs. Væth)
- Diverse kirkebøger, skifter, fæstebreve m.m.

Udgave: 20. november 2015